

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Lucie Strouhalová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lucie Strouhalová**
Osobní číslo: **E17697**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnocení činnosti vybraných jednotek požární ochrany v Olomouckém kraji za období alespoň pěti let, a to formou komparativní případové studie, a reflexe této činnosti v postojích příslušníků těchto jednotek.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů z oblasti požární ochrany.
- Analýza spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje.
- Formulace závěrů a návrh doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HANUŠKA, Z. Organizace jednotek požární ochrany. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2008. ISBN 978-80-7385-035.
HANUŠKA, Z. Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2006. ISBN 80-86634-02-9.
MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F. Veřejné sbory. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-604-2.
SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ondřej Svoboda, Ph.D.**
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2020

Lucie Strouhalová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Ondřeji Svobodovi Ph.D. za jeho odbornou pomoc, připomínky a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Též bych ráda poděkovala členům JSDH obcí a příslušníkům HZS Olomouckého kraje za vyplnění dotazníků. Především velké díky patří příslušníkům HZS Šumperk za poskytnuté materiály a informace vedoucí ke zkvalitnění mé bakalářské práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala celé své rodině a blízkým za neustálou podporu a trpělivost.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na integrovaný záchranný systém a jednotky požární ochrany, zejména pak na analýzu spolupráce jednotek sboru dobrovolných hasičů a Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje. Jejich činnost je hodnocena za období alespoň pěti let. Důraz je kladen na komparaci JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje z hlediska počtu výjezdů, techniky a vybavení. Praktická část je věnována dotazníkovému šetření zaměřenému na názory členů JSDH obcí a příslušníků HZS Olomouckého kraje týkajícího se současného stavu vzájemné spolupráce, plošného pokrytí jednotkami požární ochrany, výjezdů, vybavení, komunikace a informovanosti. Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření a vzájemného porovnání je v praktické části textu navrženo možné doporučení pro zlepšení současného stavu spolupráce JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje.

KLÍČOVÁ SLOVA

integrovaný záchranný systém, jednotky požární ochrany, hasičské záchranné sbory, jednotky sborů dobrovolných hasičů, mimořádné události, záchranné a likvidační práce, územní odbor

TITLE

Co-operation of Fire Protection Corps of Volunteer Firefighters of the Municipality and the Fire Rescue Service of the Olomouc Region

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the Integrated Rescue System and Fire protection units; in particular, the analysis of cooperation between Corps of volunteer firefighters and the Fire Rescue Service of the Olomouc region. Their activity shall be evaluated for a period of at least five years. The emphasis is placed on the comparison of Corps of volunteer firefighters and Fire Rescue Service of the Olomouc region in terms of the number of outings, technology, and equipment. The practical part is devoted to a questionnaire survey focused on opinions of the members of the Corps of volunteer firefighters and the members of the Fire Rescue Service of the Olomouc region concerning the current state of mutual cooperation, coverage of fire protection units, outings, equipment, communication, and information. Based on the evaluation of the questionnaire survey and mutual comparison, a possible recommendation how to improve the current state of cooperation between the Corps of volunteer firefighters and the Fire Rescue Service of the Olomouc Region is proposed in the practical part of the text.

KEYWORDS

integrated rescue system, fire protection units, Fire Rescue Service, corps of volunteer firefighters, emergency situations, rescue and recovery operations, territorial department

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK	11
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	13
TERMINOLOGIE	14
ÚVOD	17
1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM A JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY ..	19
1.1 Operační středisko IZS	20
1.2 Složky IZS	22
1.2.1 Základní složky IZS	22
1.2.2 Ostatní složky IZS	24
1.3 Koordinace složek IZS	25
1.3.1 Koordinace zásahu HZS ČR a JSDH na místě zásahu	26
1.3.2 Stupně koordinace (úrovně řízení při MU)	30
1.3.3 Stupně poplachů	31
1.4 Jednotky požární ochrany	32
1.4.1 Technika a vybavení JSDH a HZS ČR	36
1.4.2 Typy zásahů jednotek požární ochrany	37
1.4.3 Občanská sdružení	39
1.4.4 Požární sport	40
2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY OLOMOUCKÉHO KRAJE	42
2.1 Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje	43
2.1.1 Územní odbory a jednotlivé stanice Olomouckého kraje	46
2.2 Jednotky sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje	55
2.2.1 Výkon služby a úkoly členů JSDH	56
2.2.2 Počet JSDH v Olomouckém kraji	57
3 SPOLUPRÁCE JSDH OBCÍ A HZS ČR V OLOMOUCKÉM KRAJI	59
3.1 Komunikace JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje	61

3.2	Dokumentace JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje	64
3.2.1	Dohody o poskytnutí pomoci	64
3.2.2	Havarijní plán Olomouckého kraje	65
3.2.3	Poplachový plán Olomouckého kraje	67
3.3	Připravenost JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje	68
3.4	Komparace MU jednotek SDH obcí a HZS ČR v Olomouckém kraji.....	70
4	ANALÝZA SPOLUPRÁCE JPO OLOMOUCKÉHO KRAJE	78
4.1	Charakteristika výzkumu.....	78
4.1	Výsledky výzkumu.....	80
4.2	Shrnutí výzkumu a zhodnocení činnosti a spolupráce JPO Olomouckého kraje	109
4.2.1	Zjištění a doporučení týkající se zapojení JPO	110
4.2.2	Zjištění a doporučení týkající se práce s informacemi a komunikace JPO.....	111
4.2.3	Zjištění a doporučení týkající se kompetence a vybavenost JPO	114
4.3	Komparace postojů členů a příslušníků vybraných JPO Olomouckého kraje	115
	ZÁVĚR	118
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	120
	PŘÍLOHY	125

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Mapa Olomouckého kraje	42
Obrázek 2: Dojezdové časy českých a polských JPO k hranicím	60
Obrázek 3: Prostředky řízení na místě zásahu	63
Obrázek 4: Celkový počet respondentů dle pohlaví	81
Obrázek 5: Celkový počet respondentů dle odlišných věkových kategorií	81
Obrázek 6: Celkový počet respondentů dle rozdílné úrovně vzdělání	82
Obrázek 7: Rozdělení respondentů na členy JSDH a příslušníky HZS ČR	83
Obrázek 8: Počet let na pozici člena JSDH ve výjezdové jednotce	84
Obrázek 9: Počet odsloužených let příslušníků HZS ČR	85
Obrázek 10: Rozdělení respondentů do územních odborů Olomouckého kraje	85
Obrázek 11: Rozdělení respondentů do JPO dle jejich působnosti a operačního využití	86
Obrázek 12: Nejčastější zásahy JSDH a HZS Olomouckého kraje	87
Obrázek 13: Průměrný počet výjezdů jednotek HZS Olomouckého kraje za 1 měsíc	88
Obrázek 14: Průměrný počet výjezdů jednotek SDH Olomouckého kraje za 1 měsíc	89
Obrázek 15: Podíly počtů výjezdů JSDH a HZS Olomouckého kraje za 1 měsíc - srovnání	90
Obrázek 16: Změny stávajícího poplachového plánu Olomouckého kraje	91
Obrázek 17: Absolvování odborné přípravy v rámci Olomouckého kraje	92
Obrázek 18: Kurzy a školení členů JSDH a příslušníků HZS Olomouckého kraje	93
Obrázek 19: Názor na spolupráci JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji	94
Obrázek 20: Komunikace přes radiostanice (vysílačky)	96
Obrázek 21: Pokrytí sítě pro radiopřijímače	97
Obrázek 22: Informovanost členů JSDH SMS zprávou	99
Obrázek 23: Navýšení počtu členů JSDH pro zaslání SMS zprávy	100
Obrázek 24: Fungování krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje	101
Obrázek 25: Informovanost JPO při výjezdu	103
Obrázek 26: Vybavenost stanic HZS Olomouckého kraje	104
Obrázek 27: Konkrétní vybavení stanic HZS Olomouckého kraje	105
Obrázek 28: Vybavenost jednotek SDH Olomouckého kraje	106
Obrázek 29: Konkrétní vybavení jednotek SDH Olomouckého kraje	107
Obrázek 30: Podíly vybavení HZS ČR a JSDH na celkové vybavenosti - srovnání	108
Obrázek 31: Požární sport u jednotek SDH a HZS Olomouckého kraje	109

Tabulka 1: Označení vedoucích složek při zásahu vestou a páskou.....	29
Tabulka 2: Operační hodnoty JPO dle kategorie	35
Tabulka 3: Plošné pokrytí JPO	36
Tabulka 4: Počet JSDH v Olomouckém kraji dle hasebních obvodů.....	57
Tabulka 5: Statistický přehled událostí JPO v Olomouckém kraji v období 2008-2019.....	71
Tabulka 6: Počet požárů v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019	72
Tabulka 7: Počet radiačních havárií v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019.....	76
Tabulka 8: Počet ostatních MU v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019	76
Tabulka 9: Počet planých poplachů v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019.....	77
Tabulka 10: Komparace postojů členů a příslušníků JPO v Olomouckém kraji dle oblastí...117	

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BIS ČR	Bezpečnostní informační středisko České republiky
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČR	Česká republika
DN	Dopravní nehoda
GŘ	Generální ředitelství
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České Republiky
HZSK	Hasičský záchranný sbor kraje
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
JSDH	Jednotky sboru dobrovolných hasičů
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
MÚ	Mimořádná událost
OPIS	Operační a informační středisko
OPŘ	Odbor operačního řízení
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PO	Požární ochrana
SaP	Síly a prostředky
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SHČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
TH	Technická havárie
UNL	Únik nebezpečné látky
ÚO	Územní odbor
ZLP	Záchranné a likvidační práce
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
Σ	Suma

TERMINOLOGIE

Prevence

Základním cílem prevence je předejít vzniku mimořádné události. Při mimořádných událostech (např. MU přírodního původu), kdy tohoto cíle není možno dosáhnout, je potřeba její dopady nanejvýš eliminovat. Prevence se tedy realizuje vždy před vznikem jakékoli mimořádné události a podílejí se na ní vlastními zdroji podnikající fyzické i právnické osoby. Orgány veřejné správy využívají prostředky veřejných zdrojů a prostředky z rozpočtů k vykonávání práce preventivní. Prevence je tedy dána opatřeními a činnostmi charakteru organizačního, plánovacího, vzdělávacího a materiálního (Zeman, Mika, 2007).

Mimořádná událost

„Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“ (Pacinda, Pivovarník, 2010)

Mimořádnou událostí nemusí být hned jakékoli negativní působení nebo jakýkoli negativní jev.

Záchranné práce

„Záchrannými pracemi se rozumí činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.“ (Česko, 2000)

Pro příslušníky daných zasahujících složek integrovaného záchranného systému záchranné práce obsahují také vytvoření patřičných bezpečnostních podmínek. Na zdravotnické záchranné službě a jednotkách požární ochrany tkví vykonávání těchto záchranných prací. Záchrannou prací může být například vzájemné jištění záchranářů při povodních nebo jiných událostech (Zeman, Mika, 2007).

Likvidační práce

„Likvidačními pracemi se rozumí činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“ (Česko, 2000)

Likvidační práce mohou se záchrannými pracemi probíhat souběžně. Velitel zásahu rozhoduje o tom, jak budou likvidační práce prováděny. Hejtman kraje nebo starosta obce s rozšířenou působností může také koordinovat a rozhodovat o provádění záchranných a likvidačních prací a to v případě, že je zasažen celý kraj či celá obec s rozšířenou působností. Obvykle je tedy

provádí složky integrovaného záchranného systému anebo podnikající právnické či fyzické osoby. Tyto osoby musí vlastnit smlouvu, že dané likvidační práce mohou provádět; musí být k těmto likvidačním pracím oprávněným subjektem vyzvány a musí být uživatelem, správcem nebo vlastníkem poškozeného zařízení, pozemku, objektu anebo provozu (Zeman, Mika, 2007).

„Za ukončení záchranných prací a počátek likvidačních prací se orientačně považuje stav, kdy byla odvrácena bezprostřední rizika vzniklá MU, byla poskytnuta odborná lékařská pomoc poraněným osobám, veterinární pomoc zvířatům postiženým MU a jsou odstraněny příčiny vzniku MU.“ (Zeman, Mika, 2007)

Není tedy snadné rozpoznat hranici mezi záchrannými a likvidačními pracemi. Tato hranice se stává významnou např. v případě řešení náhrad při haváriích. Nutné záchranné a likvidační práce je nezbytné učinit vždy, zatímco likvidační práce je možné „odložit“ nejdéle do doby ukončení záchrany, která je časově prioritní (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Obnovovací (asanační) práce

Obnovovací práce nenesou charakter záchranných a likvidačních prací, tedy charakter bezprostředních opatření. Tkívá v obnově materiálních hodnot, zlepšení společenského života a také v revitalizaci životního prostředí. Zpravidla jsou zahajovány až po skončení zásahu složek IZS (Zeman, Mika, 2007).

Ochrana obyvatelstva

„Ochrana obyvatelstva je podle zákona č. 239/2000 Sb. plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.“ (Pacinda, Pivovarník, 2010)

Osobní a věcná pomoc

Osobní pomoc je definována veškerou činností vykonávanou při ZLP. Pomoc věcná je zaměřena na poskytnutí věcných prostředků při těchto ZLP a při cvičeních, která jsou pořádána na žádost velitele zásahu, starosty obce nebo hejtmana kraje. Věcnou a osobní pomocí se rozumí také pomoc, která je zcela dobrovolná, poskytnutá bez jakékoliv výzvy a současně obnáší souhlas či alespoň obeznámení hejtmana kraje, starosty obce či velitele zásahu (Česko, 2000).

Za osobní či věcnou pomoc se dokonce považuje poskytnutí odborné služby, což je například: znalecký posudek, jeřábnické vyprošťovací práce nebo poskytnutí stravování (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Plánovaná pomoc na vyžádání

Plánovaná pomoc na vyžádání je realizována ostatními složkami IZS a je zpravidla věcnou pomocí, výjimečně může být i pomocí osobní. Liší se pouze svou „plánovaností“, což znamená, že při konkrétních MU, se s potřebným druhem činnosti předběžně počítá. Zejména v případech, kdy základní složky IZS pro stanovený druh činnosti nedisponují potřebnými prostředky a silami, popřípadě jsou tyto prostředky a síly ve velmi omezené míře a je tedy mnohem účinnější zapojení a následné využití ostatních složek IZS, které přímo působí v konkrétním místě zásahu (např. vrtulníky Armády ČR nebo vodní čluny záchranné služby). Plánovanost se zaopatřuje „dohodou o plánované pomoci na vyžádání“, což je specifický typ smluvního ujednání. Subjekty, které jsou povinny poskytovat plánovanou pomoc na vyžádání, stanovuje v§ 21 zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

ÚVOD

Oheň byl vždy dobrým služebníkem, ale krutým pánem. S ničivou silou požárů se lidé setkávali již v minulosti a snažili se jim předcházet. V dnešní době tomu není jinak. Hasiči za nás denně nasazují životy při různých typech mimořádných událostí. Hasí požáry, vykonávají technickou pomoc, pomáhají u dopravních nehod, při povodních či jiných živelních pohromách, ale stále to jsou jen obyčejní lidé. Jak již řekl jeden neznámý autor „*Hasič není z jiného těsta. Co ho dělá jiným je síla, která ho na základě výcviku a spolupráce s druhými přinutí vydržet situace, kdy jiný člověk už nemůže!*“.

Zásadním cílem bakalářské práce je na základě dotazníkového šetření zhodnotit spolupráci a činnosti vybraných požárních jednotek JSDH obcí a HZS v Olomouckém kraji za období alespoň pěti let. A to formou komparativní případové studie a reflexe této činnosti v postojích příslušníků a členů těchto jednotek požární ochrany. Dále zjistit názory a osobní zkušenosti respondentů se vzájemnou spoluprací JSDH a HZS Olomouckého kraje z hlediska různých oblastí.

První teoretická část je členěna do tří základních kapitol. První kapitola pojednává obecně o integrovaném záchranném systému, o operačních střediscích, složkách IZS a o jejich koordinaci na místě zásahu. Dále se první kapitola zabývá jednotkami požární ochrany, jejich technikou a vybavením. Popisuje jednotlivé typy zásahu, ke kterým jednotky požární ochrany vyjíždí a v neposlední řadě se věnuje občanským sdružením i požárnímu sportu, který se vzájemnou spoluprací jednotek požární ochrany úzce souvisí. Kapitola druhá je zaměřena na jednotky požární ochrany Olomouckého kraje, zejména na Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, jeho jednotlivé územní odbory a požární stanice. Také na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí Olomouckého kraje, na výkon služby a úkoly členů výjezdové jednotky a na přesné počty JSDH obcí v Olomouckém kraji. V třetí kapitole je podrobně rozebrána spolupráce JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje z hlediska vzájemné komunikace JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje, potřebné dokumentace, jako jsou např. dohody o poskytnutí pomoci, havarijní plán Olomouckého kraje či požární poplachový plán Olomouckého kraje. Dále se tato část zabývá připraveností členů jednotek SDH obcí a HZS Olomouckého kraje. Důležitou součástí třetí kapitoly je komparace MU jednotek SDH obcí a HZS ČR v podmínkách Olomouckého kraje.

Částí výzkumnou je druhá část bakalářské práce. Tato druhá část se zabývá spoluprací jednotek požární ochrany sborů dobrovolných hasičů a hasičských záchranných sborů

Olomouckého kraje. Na základě tohoto hlavního výzkumného cíle je stanoveno i několik dílčích cílů: komparovat názory na stávající poplachový plán Olomouckého kraje i názory týkající se fungování KOPIS a informovanosti členů a příslušníků JPO; komparovat názory související s komunikací JPO přes radiostanice a s pokrytím sítě pro radiopřijímače a v neposlední řadě komparovat názory týkající se vybavenosti a kompetencí JPO. Výzkumnou metodou je dotazníkové šetření. Na základě jehož výsledků jsou zpracována zjištění a doporučení týkající se problémových oblastí spolupráce JPO a také komparace postojů členů JSDH obcí a příslušníků HZS Olomouckého kraje.

Přínosem bakalářské práce je podhalit problematiku spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje a poukázat na oblasti s hrubými nedostatky. Na základě toho navrhnout možná doporučení týkající se zdokonalení vzájemné spolupráce JSDH obcí a HZS ČR na území Olomouckého kraje.

1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM A JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Následující text obecně popisuje integrovaný záchranný systém, operační středisko IZS a jeho základní i ostatní složky. Dále se zaměřuje na koordinaci složek IZS, konkrétně na koordinaci zásahu HZS ČR a JSDH přímo na místě zásahu. Popisuje stupně koordinace (úrovně řízení při MU) i stupně poplachů. Tato kapitola se také zabývá jednotkami požární ochrany, jejich technikou a vybavením, jednotlivými typy zásahů, ke kterým JPO vyjíždějí a v neposlední řadě občanskými sdruženími a požárním sportem.

Roku 2001 byl zaveden nový pojem integrovaný záchranný systém. Tento pojem vznikl současně se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v platném znění. Tento zákon objasňuje výchozí pojmy IZS, vymezuje organizační strukturu IZS- základní i ostatní složky IZS, kompetence těchto složek IZS, popisuje krizové stavy (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a stav válečný). Rovněž stanovuje práva a povinnosti osob (právnických i fyzických) při záchranných, likvidačních i obnovovacích pracích, dále při přípravných fázích na MU a v oblasti ochrany obyvatelstva. Také upravuje pravomoc a působnost samosprávných orgánů a orgánů státu (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Integrovaný záchranný systém je nejvýznamnějším prvkem krizového řízení ČR. Pro řešení mimořádné události je nejdůležitějším realizačním nástrojem. Integrovaný záchranný systém je formulován jako řízený postup složek IZS při vykonávání ZLP a při přípravě na mimořádnou událost. IZS je tedy pouze systémem spolupráce, tudíž není žádnou organizací, ačkoli musí mít orgány zajišťující danou koordinaci (Zeman, Mika, 2007).

Ministerstvo vnitra je pověřeno výkonem právní úpravy celého IZS. Nejdůležitějším právním předpisem integrovaného záchranného systému je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Společně s ním vznikl zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, tzv. krizový zákon a zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. Spousta souvislostí je navzájem propojena ve výše zmíněných třech zákonech. IZS je dále upraven ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky a rovněž vychází z Ústavy České republiky a z Listiny základních práv a svobod (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se zabývá povinnostmi, oprávněním a kompetencí veškerých subjektů, které souvisí s přípravou na MU a působí v oblasti ochrany obyvatelstva a při záchranných a likvidačních pracích. Pokud je vyhlášen válečný stav pro celou Českou republiku nebo stav krizový v oblasti zasažené MU, pravidla vymezená zákonem o IZS zůstávají platná. Oproti tomu na činnosti související s obnovou oblastí zasažených MU nebo na prevenci mimořádných událostí se zákon o IZS nevztahuje (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

1.1 Operační středisko IZS

Operační a informační střediska jsou stálými orgány koordinace složek integrovaného záchranného systému. Fungují jako kontaktní místa pro tísňová volání s žádostí o pomoc v nouzi. Tato pomoc v nouzi je zajišťovaná státem a je dostupná na těchto telefonních číslech (Fiala, Vilášek, 2010):

- 112= mezinárodní tísňová linka;
- 150= jednotky požární ochrany (HZS ČR, JSDH aj.);
- 158= Policie ČR;
- 155= zdravotnická záchranná služba.

Funkci celostátního OPIS IZS zabezpečuje odbor operačního řízení (OPŘ). Pomocí odboru operačního řízení jsou zajišťovány úkoly při klíčové koordinaci záchranných prací a úkoly v operačním řízení. Díky mimořádným událostem v České republice i v zahraničí OPIS ustavičně získává a vyhodnocuje potřebné informace o klíčových mimořádných událostech a poté zajišťuje na tyto MU vhodnou reakci. OPIS musí zajistit připravenost míst pro krizový štáb, spadající pod ministerstvo vnitra, Ústřední krizový štáb a pro krizový štáb generálního ředitele HZS České republiky. Mimo jiné OPIS působí v oblasti varování obyvatelstva a v oblasti vyznění příslušných orgánů. Proto vlastní technologii pro celostátní spuštění varovacího systému. Obstarává rozšíření výstrah, upozornění či varování a informačních zpráv Českého hydrometeorologického ústavu. Operační důstojníci spolu s operačními techniky vykonávají službu ve dvaceti čtyř hodinových směnách. Díky tomu funguje OPIS nepřetržitě (HZS ČR, 2019a).

Činnost operačních středisek základních složek integrovaného záchranného systému je upravena zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS. V rámci IZS existují 3 druhy operačních středisek:

operační a informační středisko v rámci HZS ČR, zdravotnické operační středisko a operační středisko Policie České republiky (Vilásek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Operační a informační střediska (OPIS) v rámci HZS ČR

Operační a informační středisko v rámci HZS ČR se dělí na (Vilásek, Fiala, Vondrášek, 2014):

- OPIS jednotlivých územních odborů.
- OPIS HZS krajů
- OPIS na úrovni MV- GRH HZS ČR- ústřední úroveň.

Zdravotnické operační středisko

Zdravotnické operační středisko je definováno zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Dle tohoto zákona zdravotnickému středisku podléhá pomocné operační středisko (Vilásek, Fiala, Vondrášek, 2014).

„Poskytovatel zdravotnické záchranné služby si může v rámci operačního řízení vyžádat pomoc na vyžádání od ostatních složek integrovaného záchranného systému, a to na základě předem písemně dohodnutého způsobu poskytnutí pomoci.“ (Česko, 2011)

Operační středisko Policie České republiky

Operační středisko Policie ČR zajišťuje plnění naléhavých úkolů policie v mimořádných situacích. Mezi základní úlohy operační služby patří organizace a spolupráce policejních sil, poskytnutí pomoci policistům “v terénu“ a zajišťují spolupráci s organizacemi a zbývajícími orgány IZS. Zvláštní postavení v organizační struktuře má operační středisko prezidia, které řídí policejní akce v případech, kdy mimořádná událost překračuje území jednoho kraje. Těž řídí nasazování prostředků a sil při mimořádných událostech (Policie, 2019).

Nejdůležitější kritéria dělení operačního střediska, jakožto pracoviště operačního řízení (Vilásek, Fiala, Vondrášek, 2014):

- Podle územní působnosti je možno rozlišovat operační středisko:
 - celostátní (např. Generální ředitelství HZS České republiky- OPIS Ministerstva vnitra)
 - krajská (např. Policie České republiky- krajské ředitelství, Operační a informační středisko HZS kraje)

- územní (např. územní oddělení Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky)
- místní (např. Hasičský záchranný sbor podniku)
- Z hlediska druhu lze rozeznat operační středisko:
 - systémově sdružené- operační střediska využívají univerzální informační a komunikační technologie a společné operátory,
 - prostorově sdružené- ve společném objektu a nezávisle na sobě funguje více operačních středisek,
 - samostatné- nejrozšířenější druh v České republice; daná složka integrovaného záchranného systému operační středisko řídí samostatně ve vlastních prostorách, využívá vlastní zdroje a síly.

1.2 Složky IZS

Základní a ostatní složky tvoří celý integrovaný záchranný systém. Jsou způsobilé ustavičně a rychle zasahovat. Působnost základních i ostatních složek zasahuje na celé území České republiky. Mezi základní složky IZS patří HZS ČR; jednotky požární ochrany, které jsou zařazeny jednotkami požární ochrany do plošného pokrytí kraje; Policie ČR; zdravotnická záchranná služba a odborná zdravotnická střediska. Mezi složky ostatní se řadí ostatní záchranné sbory; ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory; vyčleněné ozbrojené síly a jejich prostředky; instituce civilní obrany a organizace, které jsou neziskové; služby pohotovostní, odborné a havarijní. Ostatními složkami mohou být i správní úřady, státní orgány, instituce a osoby, které jsou stanoveny zákonem (Horák a kolektiv, 2004).

1.2.1 Základní složky IZS

Základní složky integrovaného záchranného systému působí na celém území České republiky, kde postupně rozmísťují své vlastní síly. Tyto složky zabezpečují ustavičnou pohotovost a přijímají oznámení o vzniku MU. Poté provádějí vyhodnocení dané MU a zabezpečují naléhavý zásah na místě této mimořádné události (Horák a kolektiv, 2004).

K základním složkám IZS ČR patří (Zeman, Mika, 2007):

- *Hasičský záchranný sbor České republiky* je hlavní složkou celého integrovaného záchranného systému. HZS ČR poskytuje efektivní pomoc při mimořádných událostech, chrání před požáry zdraví, životy obyvatel a jejich majetek. Je hlavním

koordinátorem záchranných složek IZS a zajišťuje postup ZLP při MU nebo v případě vypuknutí krizového stavu. Generální ředitelství hasičského záchranného sboru je základním orgánem HZS ČR, spadá pod ministerstvo vnitra. HZS ČR je tvořeno hasičskými záchrannými sbory jednotlivých krajů, které sídlí vždy v jednom daném kraji. HZSK zřizuje další stanice na území kraje.

- *Jednotky požární ochrany, které jsou zařazené jednotkami požární ochrany do plošného pokrytí kraje, se dělí do 6 kategorií JPO I- JPO VI a dále podle toho, zda zasahují mimo území svého zřizovatele JPO I, JPO II a JPO III anebo zda zasahují na území zřizovatele JPO IV, JPO V a JPO VI. Na základě dohody mezi zřizovateli JPO a HZS ČR se stanoví, které jednotky požární ochrany budou předurčeny k provádění záchranných a likvidačních prací. Také vymezí jejich kategorie a stanoví, které jednotky požární ochrany budou zabezpečovat plošné pokrytí.*
- *Zdravotnická záchranná služba se skládá ze 14 oblastních středisek zdravotnické záchranné služby a ze středisek okresních, které jsou jejich součástí. Řízení ZZS není centrální, ve srovnání s dalšími základními složka integrovaného záchranného systému, ani organizační struktura není celistvá. Oblastní střediska ZZS zřizují kraje a hlavní město Praha. ZZS ve spolupráci s KOPIS a HZSK ustavičně zabezpečuje neodkladnou a odbornou přednemocniční péči. Před samotnou hospitalizací je hlavní činností ZZS vykonání co nejvíce možných lékařských úkonů na místě neštěstí. Po oznámení události by ZZS měla poskytnout pomoc do 15 minut. Mezi ZZS patří i letecká záchranná služba, která je specifickou součástí krajského střediska.*
- *Policie České republiky je výkonným orgánem státní moci ve sféře veřejného pořádku, ochrany majetku a hlavně bezpečnosti obyvatel. PČR podléhá Ministerstvu vnitra. Její organizační strukturu tvoří Policejní prezidium České republiky, které je hlavním orgánem PČR a řídí veškerou její činnost; jednotky, které působí na území celé České republiky a jednotky, které mají působnost vymezenou daným územím. V systému IZS vykonává PČR převážně činnost spojenou s řízením a odchylením dopravy, se zabezpečením a uzavřením oblasti postižené mimořádnou událostí, s identifikací osob, se zabezpečením veřejného pořádku, s chráněním majetku (movitého i nemovitého) a dle instrukcí velitele zásahu provádí i další činnosti. Součástí PČR je také letecká služba, která se využívá zejména při vyhlášení mimořádného stavu*

1.2.2 Ostatní složky IZS

Ostatní složky integrovaného záchranného systému, ve srovnání se složkami základními, jsou povinny poskytovat při ZLP pomoc na vyžádání, což se začleňuje do poplachového plánu IZS. K ZLP jsou jmenovány ostatní složky IZS dle typu MU a podle oprávnění k dané činnosti. O tom jaké ostatní složky IZS jsou k určité MU zapotřebí, rozhoduje KOPIS HZS ČR. Začleněním složky do IZS se její forma zřízení, organizace, právní subjektivita ani forma financování žádným způsobem nezmění. Avšak je nutné, aby se při společném zásahu podřídila pravidlům koordinace (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007):

- vyčleněné ozbrojené síly a jejich prostředky (Armáda ČR);
- ostatní záchranné sbory (Horská služba, Český červený kříž, Vodní záchranná služba);
- zbylé ozbrojené bezpečnostní sbory (městská policie, BIS ČR, Věžeňská služba);
- sdružení občanů a organizace, které jsou neziskové a využívají se při ZLP (SHČMS, Česká hasičská jednota, Moravská hasičská jednota);
- služby odborné, havarijní, pohotovostní a jiné (komunální služby);
- orgány, které ochraňují veřejné zdraví (hygienické stanice krajů);
- instituce civilní ochrany (k zajištění dekontaminace, k poskytnutí naléhavé první pomoci, k zajištění utajení osob v úkrytech civilní obrany).

Mezi významná sdružení občanů a neziskové organizace, které se věnují výhradně záchranným pracím, patří Vodní záchranná služba, Horská služba a Speleologická záchranná služba. Dále se mezi ostatní složky IZS mohou řadit i společnosti, které se vyčlenily z občanských sdružení a jsou obecně prospěšné, jako jsou např. Horské služby o.p.s. (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

V případě vyhlášení krizového stavu se mezi ostatní složky integrovaného záchranného systému řadí i poskytovatelé neodkladné lůžkové péče s vybudovaným urgentním příjmem. HZS ČR může tyto poskytovatele zařadit do poplachového plánu IZS i v době, kdy krizový stav vyhlášen není. Musí mít ale uzavřenou smlouvu s lokálním poskytovatelem ZZS (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

1.3 Koordinace složek IZS

Každá individuální složka má jinou pravomoc i pracovní náplň. To vytváří nezbytnost koordinace jejich kolektivních postupů. Při řešení nejběžnějších mimořádných událostí (dopravních nehod, požárů, technických havárií aj.) je zapotřebí nepřetržité koordinace hasičů, policistů, zdravotníků, případně ostatních složek. Díky tomu vznikl integrovaný záchranný systém. Tudíž v případě, kdy na místě mimořádné události působí dvě či více složek IZS, je koordinace nutností. Koordinací základních i ostatních složek IZS je pověřeno Ministerstvo vnitra (Zeman, Mika, 2007).

Koordinace složek IZS tkví v zabezpečování nadcházejících činností (Horák a kolektiv, 2004):

- vymezení rozsahu, určení druhu MU, stanovení dopadů a ohrožení díky současně prováděnému výzkumu;
- záchrana a evakuace zvířat, majetku a převážně osob, které jsou ohroženy;
- redukce vstupu osob, které nejsou při zásahu zapotřebí;
- uzavření části nebo celé oblasti zásahu;
- přijetí nutných opatření za účelem ochrany zdraví a životů osob v zásahových složkách, což zahrnuje například:
 - pozastavení ZLP, jestliže je ohroženo zdraví a životy zasahujících osob;
 - uvážení vlastností místa zásahu (odlišná řešení objektu, výrobní technologie nebo vlastnosti látek);
 - určení pořadí průběhu daných činností, rozdělení postižené oblasti na zóny s odlišným nebezpečím, ustanovení způsobu, jakým se budou životy osob a jejich zdraví chránit, určení ochranných prostředků;
 - zformování finančního i materiálního zabezpečení a stanovení podmínek pro odpočinek záchranných sil;
- poskytnutí naléhavé zdravotnické péče a první pomoci postiženým osobám;
- redukce ohrožení, které je vyvoláno MU s ohledem na životní prostředí a následná stabilizace přijatelného stavu v oblasti zásahu a to např. terénními úpravami, hašením

požáru, likvidací stavem, které mají narušenou statiku, zachycením uniklých škodlivých látek ve vodních tocích a v ovzduší, chlazením staveb a konstrukcí;

- zamezení vzniku MU a následného ohrožení (zabráněním unikání škodlivých látek, prozatímní opravou nebo omezením činnosti poškozeného zařízení);
- zajištění adekvátních opatření v oblastech, které jsou ohroženy šířením MU (například poskytnutí pomoci, záchrana a evakuace osob, eventuelně i zvířat, monitorování evakuované oblasti, řízení dopravy a osob pohybujících se na zasaženém místě, varování nebo vyrozumění);
- poskytování informací veřejnosti a médiím o ZLP a MU;
- podávání důležitých informací rodině postižené osoby;
- poskytnutí nutné humanitární pomoci osobám, které byly MU postiženy a též poskytnutí veterinární péče zasaženým zvířatům;
- zaznamenání rozsahu ZLP a příčin vzniku MU.

Koordinace složek IZS je prováděna na třech úrovních. Na úrovni operační je prováděna informačním a operačním střediskem IZS. Na úrovni taktické koordinaci složek při MU řídí velitel zásahu. A na strategické úrovni je konána hejtmanem daného kraje, starostou obce s rozšířenou působností, primátorem města (týká se hlavního města Prahy) či oprávněným orgánem Ministerstva vnitra (Horák a kolektiv, 2004).

1.3.1 Koordinace zásahu HZS ČR a JSDH na místě zásahu

Při záchranných a likvidačních pracích se zpravidla velitelem zásahu stává velitel JPO. Obvykle velitel HZS ČR, který řídí veškerou činností složek integrovaného záchranného systému, spojenou s těmito ZLP. V některých případech se velitelem zásahu může stát i velitel JSDH obce. Místem zásahu se rozumí postižená oblast, kde se MU vyskytla nebo místo, kde je vysoká pravděpodobnost tohoto výskytu (Skalská, Hanuška Dubský, 2010).

Koordinace zásahu se dělí na dvě formy, osobní a věcnou. Velitelé (např. velitel zásahu, úseku, sektoru či jednotky) spolu s jejich odbornými znalostmi, schopnostmi i individuálními vlastnostmi tvoří formu osobní koordinace zásahu. Druhá forma, forma věcná, se skládá ze způsobu koordinace podřízených (rozkazy, nařízení atd.), z nástrojů řízení (vysílačky, porady aj.), z organizační struktury a z úrovní řízení (HZS ČR, 2019f).

Při zásahu je nutné koordinaci rozdělit na úrovně. Existuje 7 úrovní řízení, kdy každá úroveň nese jinou pravomoc k vydávání nařízení, rozkazů či povelů vzhledem k podřízeným. Mezi tyto úrovně patří: velitel zásahu, úseku, sektoru, jednotky, vedoucí skupiny, náčelník štábu a příslušní členové (HZS ČR, 2019f).

Dle obtížnosti a množství jednotek si velitel zásahu určí jednu ze čtyř organizačních struktur, která je pro daný zásah nejvíce příznivá (HZS ČR, 2019f):

- Při maximálním počtu tří zasahujících jednotek a MU, která není příliš složitá, velitel zásahu koordinuje zásah zcela sám.
- Druhou možností je povolání pomocníků. V tomto případě zasahují jednotky v počtu 3-5. Pomocníkem je povolán obzvláště velitel (HZS ČR či JSDH) některé ze zasahujících jednotek nebo spojař. Při koordinaci ostatních složek IZS s nasazením hasičů je možné pomocníka přiřadit i k těmto ostatním složkám integrovaného záchranného systému.
- V případě zásahu pěti a více jednotek či při důkladnějším řízení ostatních složek IZS případně majitelů objektů, se vytváří štáb velitele zásahu. Štáb působí jako orgán výkonný a poradní.
- Dále může místo zásahu rozdělit na jednotlivé úseky a sektory. Poté jmenovat velitele příslušných úseků a sektorů.

Při zásahu více JPO existuje právo přednostního velení, které má určitou hierarchii. Základním článkem je velitel jednotky, který má územní působnost přímo v místě zásahu. Při běžném zásahu je veliteli jednotky nadřazen velitel JSDH. V případě, kdy je místem zásahu podnik, je veliteli jednotky nadřazen také velitel JSDH daného podniku. Pokud má ale podnik zřízený i Hasičský záchranný sbor, pak právo přednostního velení přebírá velitel tohoto HZS podniku. Absolutním právem přednostního velení disponuje velitel jednotky Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje (Kolektiv autorů, 2007).

Při ZLP má velitel zásahu, dle zákona o IZS, nespočet pravomocí (Horák a kolektiv, 2004):

- Určuje velitele sektorů či úseků postížené oblasti, kterou rozdělil. Svěřuje jim dané úkoly a pod jejich vedení přiděluje potřebné síly a prostředky.
- Žádá o pomoc (věcnou či osobní) osoby právnické i fyzické.
- v případě potřeby vytváří štáb velitele zásahu. Společně s ním jmenuje náčelníka i s členy štábu. Těmi jsou zpravidla velitelé ostatních složek IZS, osoby poskytující pomoc (fyzické či právnické).

- Se záměrem snížení rizika MU přikazuje k provedení demolice staveb či úpravy terénu.
- Vyhláší evakuaci osob.
- Zabraňuje nežádoucím osobám ke vstupu na místo zásahu a může žádat o prokázání jejich totožnosti.

Kromě toho velitel zásahu plní spoustu úkolů. Mezi tyto úkoly patří například koordinace ZLP, organizace oblasti zásahu, posouzení situace, zajištění spojení mezi OPIS a místem zásahu, dohlížení na spolupráci mezi dílčími složkami IZS, případně mezi právníky a fyzickými osobami, dávání pokyny všem složkám IZS, poskytování informace příbuzným, veřejnosti a médiím, ohlašování stupně poplachu, odvolávání osob nebo složek, které nevykonávají zadané činnosti, ukončení ZLP a celého zásahu (Kolektiv autorů, 2007).

Velitelé jednotek jsou přímými nadřízenými všem hasičům a zároveň jsou podřízeni vyšším rozkazům velitele zásahu, úseku či sektoru. V případě nebezpečí z prodlení jsou hasiči povinni respektovat rozkazy přímo od těchto tří velitelů, nejen od jejich velitele jednotky. V případě nutnosti prostrídání zasahujících a nezasahujících hasičů při zásahu je nutné dbát na průběh zásahu a jejich zdraví. To znamená, aby nedošlo k přímému ohrožení. O střídání rozhoduje velitel zásahu (HZS ČR, 2019f).

Každý hasič je povinen plnit veškeré rozkazy svých nadřízených velitelů, brát ohled na svou bezpečnost i bezpečnost ostatních, prozkoumávat místo zásahu a poznatky oznamovat veliteli zásahu, zajišťovat a respektovat pravidla spojení. Příslušník HZS ČR navíc musí dbát na své chování, důstojnost a zdvořilost. Je oprávněn vyžadovat prokázání totožnosti u evakuovaných či podezřelých osob, zajistit přívod vody, plynu, elektřiny, tepla, vyžadovat pomoc od úřadů, při odborných znalostech používat pyrotechniku či výbušniny, vstoupit do objektu nebo odklidit věc, která může ohrozit zdraví nebo život osob aj. (HZS ČR, 2019g).

Štáb velitele zásahu

Štáb velitele zásahu zřizuje dle potřeby velitel zásahu. V místě zásahu funguje jako jeho výkonný a poradní orgán. Nejvyšší pozicí je náčelník štábu, který řídí veškeré jeho činnosti. V případě nepřítomnosti velitele zásahu má pravomoc ho zastoupit. Poté se štáb skládá z několika členů vybraných úseků, zástupců ostatních složek integrovaného záchranného systému a z pomocníků. Členové štábu zajišťují bezproblémové spojení a spolupráci mezi JPO a ostatními složkami IZS, obstarávají péči o hasiče a o postižené osoby, analyzují situaci pro velitele zásahu, evidují veškeré náklady i výdaje a jednotky zajišťují materiálně.

Pomocníkem nemusí být pouze hasič, ale může jim být i osoba fyzická či právnická (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Štáb velitele zásahu se dělí na 4 hlavní úseky, kdy každý úsek vykonává jiné úkoly (Kolektiv autorů, 2007):

- *(S) Úsek spojení:* organizuje porady štábu, zaznamenává veškeré zprávy, zajišťuje bezproblémové spojení a vede dokumentaci zásahu.
- *(T) Úsek týlu:* zajišťuje pomoc a ochranu JPO i postižených osob, připravenost prostředků a bezproblémové dodání potřebných pohonných hmot, hasebních látek, náhradních dílů či prostředků.
- *(A) Úsek analýzy situace:* posuzuje situaci dle zásahového plánu a vytváří ostatní plány pro organizaci a řízení celého zásahu.
- *(N) Úsek nasazení sil a prostředků:* zaznamenává a dislokuje všechny prostředky a síly v místě zásahu.

Označení hasičů při zásahu

Označení hasičů při zásahu zajišťuje HZS ČR, dle příslušných právních předpisů. Reflexní vestou anebo červenou páskou na ruku (levou paži) se na místě zásahu označují vedoucí složek. Označení vypovídá o příslušnosti k dané složce. Toto označení si každá ze složek integrovaného záchranného systému zajišťuje sama (Horák a kolektiv, 2004).

Tabulka 1: Označení vedoucích složek při zásahu vestou a páskou

Funkce	Velitel zásahu	Náčelník štábu	Člen štábu pro spojení	Člen štábu pro týl	Člen štábu pro analýzu situace na místě zásahu	Člen štábu pro nasazení sil a prostředků	Velitel úseku	Velitel sektoru
Vesta	Velitel zásahu	Náčelník štábu	Spojení	Týl	Analýza	Nasazení	Velitel úseku	Velitel sektoru
Páska	VZ	NŠ	S	T	A	N	VU	VS

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019f

Organizace místa zásahu

Místem zásahu se rozumí oblast postižená MU, na kterou je potřeba povolat JPO společně s ostatními složkami IZS. Je proto nutné vytyčit dané území, jednotlivé zóny (např. nebezpečná, bezpečností), prostory (nástupní, dekontaminační aj.), úseky a stanoviště (velitelské či kontrolní) pro koordinaci zásahu. Místo zásahu se rozděluje dle koordinace zásahu a příslušné taktiky. Koordinaci provádí velitel zásahu. V případě změny vývoje MU, má velitel zásahu právo celou organizaci místa zásahu předělat či místo zásahu uzavřít (HZS ČR, 2019h).

Je nutné zajistit bezpečnost JPO a účastněných osob, proto je potřeba místo zásahu uzavřít. Oblast je oprávněna uzavřít Policie ČR, velitel zásahu, velitelé jednotek HZS ČR nebo velitelé JSDH. Dle mnoha faktorů, které ovlivňují místo zásahu se k pomoci využívají i vhodné technické prostředky. Při uzavření oblasti může dojít i k mnoha problémům spojených např. s nepřítelostí vyhnaných osob, s proniknutím nevhodných osob (médiá, příbuzní postižených aj.) nebo může dojít ke komplikovanému příjezdu ostatních sil či prostředků (Kolektiv autorů, 2007).

1.3.2 Stupně koordinace (úrovně řízení při MU)

Stupně koordinace rozdělujeme do tří základních úrovní řízení na úroveň taktickou, operační a strategickou. Každá úroveň se liší dle toho, kdo řídí ZLP při MU. ZLP může koordinovat OPIS, velitel zásahu nebo hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností či GŘ Ministerstva vnitra (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Taktická úroveň

Touto úrovní se chápe oblast, ve které pravděpodobně nastanou dopady po vzniku mimořádné události, nebo se tyto dopady již v oblasti projeví. Při této úrovni má hlavní roli ve vedení velitel zásahu zpravidla velitel HZS ČR, který nese zodpovědnost za všechny činnosti týkající se ZLP. Mimo jiné velitel zásahu také koordinuje veškeré činnosti ostatních složek IZS, zajišťuje neustálý kontakt mezi OPIS kraje a místem zásahu, informuje o daném stupni poplachu atd. K pomoci mu slouží štáb velitele zásahu, který může dle své vůle kdykoliv vytvořit (Zeman, Mika, 2007).

Operační úroveň

Operační úroveň spočívá v regulaci hlavního OPIS Hasičského záchranného sboru a operačních středisek ostatních složek IZS (Policie ČR, Zdravotnické záchranné služby). Tyto

střediska se budují v každém z krajů a na Ministerstvu vnitra. Jsou hlavním spojem mezi poškozenou oblastí a nejvyšším stupněm řízení. Mezi jejich hlavní úkoly patří zabezpečení správného chodu linek pro tísňová volání, zabezpečení veškerých systémů pro vyrozumění a výstrahu obyvatelstva i vyšších orgánů. Dle poplachového plánu a žádosti velitele zásahu jsou nasazovány další složky IZS (Fiala, Vilášek, 2010).

Strategická úroveň

Při řízení na strategické úrovni může dojít k žádosti velitele zásahu o bezprostřední zapojení Ministerstva vnitra, hejtmána daného kraje nebo starosty ORP do koordinace činností, které souvisí se ZLP. Rovněž jejich zapojení souvisí se zajištěním prostředků (peněžních i materiálních) pro všechny složky IZS, pro výkon ZLP a také pomáhají s krizovými stavy. Pro tuto úroveň řízení při MU jsou stanoveny krizové štáby a vytvořeny krizové a havarijní plány kraje. Kraje mohou také zpracovávat vnější havarijní plány a to v případech s vyšším rizikem ohrožení, např. jaderná a chemická zařízení (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

1.3.3 Stupně poplachů

Stupeň poplachu stanovuje, jaké množství prostředků a sil je potřeba k výkonu ZLP. Souvisí s úrovní spolupráce složek v případě kolektivního zásahu, dále s velikostí postižené oblasti a s druhem MU. Existují 4 stupně poplachu, z toho jsou 3 stupně základní a 1 stupeň je zvláštní, tzv. stupeň nejvyšší. Velitel zásahu nebo OPIS je oprávněno k vyhlášení nutného stupně poplachu, v případě zásahu jen na jednom místě. V případě nutného zásahu na více postižených místech, daný stupeň poplachu je vyhlášen pouze operačním a informačním střediskem. Při vyhlášení 3. či 4. stupně se může veškeré koordinace ZLP ujmout Ministerstvo vnitra, hejtman daného kraje anebo starosta obce s rozšířenou působností (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Kdy jsou dané stupně poplachu vyhlášovány (Horák a kolektiv, 2004):

- *První stupeň poplachu:* při ZLP konaných pouze základními složkami IZS kraje; v případě ohrožení individuálního objektu, osoby, plochy (max. 500m²) či dopravního prostředku mimořádnou událostí.
- *Druhý stupeň poplachu:* při ZLP prováděných základními i ostatními složkami IZS kraje přímo v místě MU, řízenými velitelem zásahu; v případě ohrožení více objektů, nanejvýš sta osob, plochy (max. 10 000m²), hromadné dopravy nebo hodnotného chovu zvířat při MU.

- *Třetí stupeň poplachu:* při ZLP realizovaných složkami IZS a to základními i ostatními daného kraje i krajů okolních, řízenými velitelem zásahu společně s velitelským štábem; v případě ohrožení značné plochy obce či objektu podniku, od sta do tisíce osob, plochy (max. 100 000m²), rozsáhlém leteckém a dopravním neštěstí, narušení dodávek vody či hladiny vodních toků.
 - O tomto stupni podává informace OPIS kraje, dle pokynů velitele HZS kraje, hejtmanovi kraje nebo starostovi ORP.
- *Zvláštní (čtvrtý) stupeň poplachu:* při ZLP konaných základními i ostatními složkami IZS zasaženého kraje, krajů okolních, řízenými velitelem zásahu a štábem; při nezbytnosti pomoci ze zahraničí, řízení probíhá na úrovni strategické; v případě ohrožení oblasti celé obce, nejméně tisíce osob a plochy (min. 100 000m²).
 - Zvláštním stupeň vyhláší OPIS kraje, dle pokynů velitele HZS kraje a podává informace hejtmanovi kraje nebo starostovi ORP. Poté OPIS kraje společně s OPIS HZS ČR řídí spolupráci veškerých složek IZS kraje, spolupráci s okolními kraji a podává informace generálnímu ředitelství HZS ČR.

1.4 Jednotky požární ochrany

Jako represivní i ochranný prostředek proti jakýmkoli mimořádným událostem, jako jsou např. živelné pohromy, požáry a další, byl vytvořen ucelený systém jednotek požární ochrany. Tento systém je organizovaný, jelikož je formulován vyškolenými hasiči, požární technikou (např. zásahová vozidla) a prostředky požární ochrany (vybavení vozidel aj.). Existují dvě podstatná hlediska pro vytvoření systému jednotek požární ochrany. Prvním hlediskem jsou veškeré činnosti týkající se zásahu. Hlediskem druhým je uspořádání systému jednotek požární ochrany. Do uspořádání systému JPO jsou zahrnuty například druhy JPO, jejich vybavení, dislokace nebo vzájemné vazby JPO (Fiala, Vilásek, 2010).

„Základním posláním jednotek PO je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných, resp. likvidačních prací.“ (HZS ČR, 2019b)

Jednotky PO vykonávají úkoly na úseku ochrany obyvatelstva a civilní ochrany. Mezi hlavní úkoly jednotek PO patří hašení a likvidace požárů. JPO činní pouze opatření, která jsou

potřebná k likvidaci přímé hrozby ohrožení života osob, jejich zdraví, majetku dokonce i životního prostředí. Opatření, která by vedla k samotnému zániku mimořádných událostí, nečiní (Fiala, Vilášek, Vondrášek, 2014).

Jednotky požární ochrany se řídí zákonem ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. V zákoně jsou konkrétně definovány všechny existující Jednotky požární ochrany, jejich druhy a kategorie. Dále zákon vymezuje činnost a zásadní úkoly JPO. Zaměřuje se také např. na jednotky sborů dobrovolných hasičů atd. Zákon č. 67/2001 Sb., o požární ochraně je úplným zněním předchozího zákona (Fiala, Vilášek, Vondrášek, 2014).

Působnost jednotek požární ochrany se rozděluje na organizační anebo operační řízení. Organizační řízení je soubor činností, které vedou k dopracování se k stálé organizační, odborné i technické způsobilosti veškerých nástrojů i sil JPO. Což znamená zachovávání a zlepšování způsobilosti odborné (např. školení) i fyzické (např. výcviky), servis požární techniky a následující prostředky PO. Do operačního řízení spadají činnosti začínající samotným přijetím informace o vzniku MU (např. požáru) až po navrácení sil JPO (výjezdové jednotky) i prostředků JPO (výjezdového vozidla) ze zásahu. Mezi tyto činnosti patří například samotný výjezd jednotky PO, následná jízda jednotky požární ochrany k zásahu, eventuelně realizace ZLP a dalších činností (HZS ČR, 2019b).

Velitelem zásahu a zároveň hlavním koordinátorem celé akce se stává vždy velitel první jednotky, která začne na místě zasahovat (může být i velitel jednotky SDH). Velitel jednotky, který má výsadní právo k velení okamžitě po svém příjezdu koordinaci zásahu přebírá (například velitel jednotky HZSK) a stává se tak nadřízeným pro veškeré jednotky. Všichni velitelé zásahu (velitel jednotky SDH či velitel HZSK) se řídí stejnými právy, jednají dle předpisů a vykonávají totožné povinnosti. Dle rozkazu velitele jednotky či na základě informací od KOPIS jednotky PO postupně vyjíždějí. Požární poplachový plán funguje jako pomocná dokumentace pro vysílání těchto jednotek k zásahu. Je vydáván příslušným krajem. Velitel nese zodpovědnost za připravenost JPO a provádí dokumentaci např. o zásahu či odbornosti (HZS ČR, 2019c).

V rámci jednotek požární ochrany se hasiči dělí do skupin, do družstev s menším počtem hasičů, do klasických družstev a také do čet. Velitel skupiny společně s jedním či dvěma hasiči tvoří skupinu (1+1 či 1+2). Družstvo s menším počtem hasičů tvoří velitel plus tři hasiči (1+3). Klasické družstvo se skládá z velitele a z dalších pěti hasičů (což je 1+5). Dvě, popřípadě tři družstva nebo skupiny formují čet. Odřadem se pojmenovává JPO v případě,

kdy je jednotka PO složená z hasičů jedné JPO a ze složek IZS či je tvořena ze dvou rozdílných JPO. Případně, pokud je kombinovaná hasiči jedné JPO a jednotlivci, kteří jsou schopni poskytnout věcnou a osobní pomoc (HZS ČR, 2019b).

Jednotky požární ochrany se podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně dělí na druhy a kategorie z hlediska plošného pokrytí. Plošným pokrytím je chápáno rozložení jednotek PO na území daného kraje. Jaké jednotky požární ochrany budou zajišťovat plošné pokrytí, stanoví Hasičský záchranný sbor kraje po ujednání s jejich zřizovateli. Dále určí předurčenost k pracím záchranným, jejich kategorii a vybere jednotky PO, které budou provádět záchranné a likvidační práce v rámci integrovaného záchranného systému (Zeman, Mika, 2007).

Operační hodnota jednotek PO

Operační hodnota je přiřazena všem druhům jednotek požární ochrany. Slouží k účelům operačního řízení a poukazuje na schopnosti JPO plnit úkoly na místě zásahu. Operační hodnota se skládá ze dvou částí. První částí je územní působnost JPO, což představuje dobu jízdy k zásahu. Druhou část tvoří doba výjezdu JPO po spuštění poplachu a následného oznámení informací o zásahu (HZS ČR, 2019b).

Územní působnost JPO

Územní působnost vytyčuje hasební obvod, což je území, ve kterém obvykle jednotka PO působí. Vyjadřuje tedy ideální vzdálenost, týkající se dojezdu daného druhu JPO na místo zásahu. Stanovuje se v kilometrech nebo v minutách „(při rychlosti jízdy vozidla 45 - 60 km/h dle místních podmínek).“ (HZS ČR, 2019b)

Doba výjezdu JPO

Vyhláška č. 247/2001, o organizaci a činnosti JPO upravuje dobu výjezdu jednotek. Pro dobrovolné hasiče je maximální doba výjezdu stanovena na 10 minut. Pro Jednotky požární ochrany, které se skládají z profesionálních hasičů, dobrovolných hasičů či hasičů, kteří mají pohotovost mimo své pracoviště, je doba výjezdu stanovena na 5 minut. Nejkratší dobu výjezdu mají příslušníci HZS ČR (tzv. profesionální hasiči). Tato doba je vyměřena pouze na 2 minuty (HZS ČR, 2019b).

Druhy jednotek PO

Rozeznávají se 4 základní druhy jednotek požární ochrany. Z hlediska operační hodnoty se na každý druh kladou rozdílné nároky. Tyto nároky jsou stanovené podle doby výjezdu od přijetí informace o MU a dle doby dojezdu na určené místo zásahu. Na osoby, působící v těchto

jednotkách, jsou též kladeny jisté nároky z oblastí fyzické, zdravotní, psychické a odborné způsobilosti (HZS ČR, 2019b).

Podle zřizovatele JPO a dle vztahů osob k tomu zřizovateli se jednotky požární ochrany dělí na jednotky profesionální a dobrovolné, též na jednotky podnikové či státní a obecní. Jednotky profesionální (HZS ČR) jsou složeny pouze z příslušníků HZS České republiky, kteří slouží na požárních stanicích. Jednotky HZS podniku jsou složeny ze zaměstnanců (právnických či fyzických osob), kteří činnost v jednotce vykonávají jako své hlavní zaměstnání. Dále jsou to jednotky dobrovolné a to jednotky SDH obcí složeny z osob fyzických, které činnost v jednotce vykonávají zcela dobrovolně a JSDH podniku, které jsou tvořeny zaměstnanci (právníky anebo fyzickými osobami) daného podniku a které též vykonávají činnost dobrovolně (Zeman, Mika, 2007).

Kategorie jednotek PO

Jednotky požární ochrany se z hlediska plošného pokrytí a dle operačního využití (operační hodnoty) dělí do 2 skupin podle působnosti územní či místní. Tyto dvě skupiny tvoří 6 základních kategorií (JPO I až JPO VI).

Jednotky požární ochrany s působností územní zasahují kromě území svého zřizovatele i na území mimo svého zřizovatele. Mezi tyto jednotky patří JPO I, což je jednotka HZS ČR; JPO II – jednotka SDH s členy, kteří službu vykonávají jako své hlavní nebo vedlejší povolání a JPO III – jednotky SDH s členy, kteří službu vykonávají zcela dobrovolně. Jednotky, které spadají do kategorie s působností místní, zasahují jen na území svého zřizovatele. Jsou to jednotky kategorie JPO IV – jednotka HZS podniku; JPO V – jednotka SDH obce s členy, kteří službu v jednotce vykonávají dobrovolně a JPO VI, což je jednotka SDH podniku (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007).

Tabulka 2: Operační hodnoty JPO dle kategorie

Kategorie jednotek PO	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu (min)	2	5	10	2	10	10
Územní působnost (min)	20	10	10	není	není	není
Počet jednotek PO	238	202	1 339	94	5 802	256
Druh jednotky PO	HZS kraje	SDH obce	SDH obce	HZS podniku	SDH obce	SDH podniku

Zdroj: Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014

Plošné pokrytí jednotek PO

Podle kategorie a stupně nebezpečí vypuknutí požáru či vzniku jakékoli MU v jednotlivých katastrofách je stanoveno plošné pokrytí. Při tomto ustanovení se vychází z charakteru dané oblasti, počtu obyvatel a z množství požárů, které vznikly v období jednoho roku. Stupeň nebezpečí je spojen s dojezdovou vzdáleností JPO. Zatímco pořadí dojezdu JPO je spjata s kategorií nebezpečí (Hanuška, 2006).

Plošné pokrytí JPO v návaznosti na stupeň nebezpečí území obce je určeno tak, aby celá oblast obce byla zajištěna dostatečným počtem požárních prostředků i samotných sil (hasičů), podle stanovené doby dojezdu na nahlášené místo zásahu. Dle těchto okolností je voleno vybavení jednotek požární ochrany, jejich vnitřní organizace a rozmístění kategorií i druhů JPO. Pro každý stupeň (I, II, III, IV) a kategorii nebezpečí objektu (A je závažnější než B) je stanovený určitý počet JPO nutných pro zásah a doba dojezdu na dané místo zásahu (Hanuška, 2006).

Tabulka 3: Plošné pokrytí JPO

Stupeň nebezpečí objektu	Kategorie nebezpečí objektu	Doba dojezdu, množství sil a prostředků jednotek PO
I	A	2 JPO do 7 minut, další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut, další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut, další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut, další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut, další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut, další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut, další 1 JPO do 25 minut

Zdroj: Hanuška, 2006

1.4.1 Technika a vybavení JSDH a HZS ČR

Technika a veškeré vybavení jednotek požární ochrany je dáno právními ustanoveními, kterými jsou např. vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární ochrany či vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární techniky. Vybavení pomáhá členům SDH či příslušníkům HZS ČR hladce plnit veškeré jejich povinnosti a úkoly. Také ovlivňuje předurčenost jednotky k ZLP. Ochranné pracovní

prostředky pro JPO zaopatřuje zřizovatel. Mezi ně patří především ochranný oděv, helma, kukla, rukavice, reflexní vesta, spodní thermo prádlo anebo dýchací přístroj (Kolektiv autorů, 2009).

Vybavení Hasičského záchranného sboru se odvíjí od plošného pokrytí a také od možných rizik v jeho hasebním obvodu. Mezi hlavní vybavení stanic HZS ČR patří automobil určený k zásahům, tzv. cisternová automobilová stříkačka. CAS slouží především k transportu příslušníků k zásahu a zpět. Díky vzrůstajícímu počtu technické pomoci jsou do vybavení začleněny také automobily technické. Pro stanici typu C je nutný automobil protiplynový, který zajišťuje dostatek dýchacích přístrojů pro příslušníky HZS ČR, ale také pro členy JSDH. K hlavnímu vybavení dříve patřil také požární automobilový žebřík do třiceti metrů. Ten se ale v posledních letech z nutného vybavení vyřadil. I když je stále upřednostňován před vysokozdviznými plošinami. Dále jsou to dýchací přístroje společně se záložními lahvemi, protichemické obleky, vodní, pěnové a práškové hasící přístroje, elektrocentrála, radiostanice (přenosná i ve vozidle) nebo kontejner (Hanuška, 2008).

Vybavení JSDH se odvíjí od její kategorie i předurčenosti k ZLP. Mezi nezbytné vybavení patří zvláště CAS, mobilní telefony, stříkačka motorová, radiostanice (přenosná i ve vozidle), dýchací přístroje společně s rezervními lahvemi a dopravní automobil. Další speciální vybavení může být jednotce přiřazeno dle havarijního plánu Olomouckého kraje. A také podle předurčenosti k dopravním nehodám či k zásahům, spojeným s únikem nebezpečných látek (Hanuška, 2008).

1.4.2 Typy zásahů jednotek požární ochrany

Jednotky požární ochrany vyjíždí téměř denně k různým typům událostí. Mezi nejčastější události patří požáry různých objektů či ploch, dopravní nehody, úniky nebezpečných látek, technická pomoc a další mimořádné události.

Požár

Požárem se rozumí jakékoliv nechtěné hoření. Při požáru může dojít ke zranění osob a zvířat či k jejich úmrtí. Dále může dojít k poškození životního prostředí nebo k finančním škodám na majetku. Hlavním úkolem JPO je především určení místa požáru, zabránění následného šíření a nakonec odstranění požáru. K účinné likvidaci požáru je zapotřebí spousta hasiv. S požárem je úzce spjato odvětrávání prostorů, demontování konstrukcí budov či likvidace hořlavých materiálů (Obšil, 2018).

Dopravní nehoda

Dopravní nehodou je jakákoliv srážka vzniklá na pozemní komunikaci. Při nehodě může dojít ke zranění osob či zvířat, případně k jejich usmrcení. Také mohou vzniknout finanční škody na vozidle. S dopravní nehodou může být spojen únik nebezpečných látek, vznícení vozidla s následným požárem, poškození naloženého nákladů či narušení kontinuálnosti dopravy (Kolektiv autorů, 2007).

Únik nebezpečných látek

Při MU, kterou je únik nebezpečných látek (př. radioaktivní látky, toxiny aj.) či nebezpečných směsí látek je nezbytné provést ZLP, aby bylo eliminováno riziko ohrožení života osob či zvířat. K úniku nebezpečných látek dochází nejvíce při jejich přepravě nebo přímo v objektech, kde se látky vyrábějí nebo uchovávají. Při těchto událostech je potřeba pomoci speciálních sil. Dále jsou nezbytností speciální prostředky a hasiva (Kolektiv autorů, 2007).

Technická pomoc

K zásahům týkajících se technické pomoci hasiči vyjíždí čím dál častěji. Jedná se například o čerpání vody ze sklepů či jiných objektů, odstranění popadaných stromů po silném větru nebo odstranění nebezpečného hmyzu. Velmi častým zásahem je vniknutí do uzamknutých objektů z důvodu nebezpečí z prodlení, kterým je např. zapnutý sporáku či hořící svíčka, společně se zabouchnutými dveřmi. Může se také jednat o záchranu osob, zvířat či majetku. Do technické pomoci také spadá pomoc zdravotnické záchranné službě s vyproštěním a následným snesením objemných pacientů (Obšil, 2018).

Záchrana osob a zvířat

Záchrana osob a zvířat je prioritou při jakémkoli zásahu. V případě většího počtu osob je nutné stanovit jejich pořadí záchrany. Pokud by při záchrane došlo k ohrožení života některého z hasičů, může velitel zásahu záchranu přerušit či odvolat. Záchrana zvířat se člení do dvou kategorií, kterými jsou početné chovy hospodářských zvířat (skot, prasata, koně, drůbež aj.) a druhou kategorií jsou zvířata v domácnostech (Kolektiv autorů, 2007).

Živelní pohroma

Živelní pohromou je vše, co vzniká díky ničivému účinku přírodních sil. Mezi živelné pohromy se řadí zejména povodně, konkrétně tzv. „stoletá voda“. Dále sesuvy půdy, sněžná kalamita, ledovka či silné deště. V poslední době hasiči často bojují se silnými větry, které způsobují padání stromů, problémy v dopravě a další (Kolektiv autorů, 2015).

Ostatní mimořádné události

Ostatními mimořádnými událostmi jsou například radiační havárie či nutná evakuace obyvatel. V minulých letech šlo zejména o ptací chřipku či africký mor prasat. Dále sem patří zajištění nebezpečných zásilek a jiné (Kolektiv autorů, 2015).

Planý poplach

Hasiči velmi často vyjíždí i k planým poplachům. Zpravidla se jedná o nefunkční čidla hlásící požár či o pochybení jejich obsluhy. Častým planým poplachem je také nahlášení požáru osobou, která vidí nějaký kouř, ale není si jistá, zda se jedná o požár či ne (Obšil, 2018).

1.4.3 Občanská sdružení

Občanská sdružení působí v oblastech humanitární a odborné pomoci. Veškeré činnosti a pravomoci těchto občanských sdružení jsou stanoveny občanským zákoníkem, což je zákon č. 89/2012 Sb. a na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Mezi primárními znaky občanského sdružení patří: dobrovolnost členství, což znamená, že člen nesmí být přinucen a nesmí mu být způsobena jakákoliv psychická či fyzická újma. Občanské sdružení podléhají pravidlům ministerstva vnitra. Organům státní správy i samosprávy neukládají žádné úlohy (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

V roce 1991 vzniklo Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které je sdružením občanským. Dříve podobnou činnost vykonával Svaz požární ochrany ČSFR, který zanikl. Toto sdružení spadá pod úsek požární ochrany. Poskytuje pomoc při mimořádných událostech, chrání životy, zdraví a majetek osob před MU, jako jsou např. požáry. Jejich pomoc sahá do oblasti civilní ochrany, kde vykonávají různé úkoly. Dále do oblasti mládeže a činnosti výchovné, do odborných příprav pro dosažení odborné způsobilosti v oblasti PO a také působí při likvidaci následků požárů či MU (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007).

Česká hasičská jednota

Dalším dobrovolným občanským sdružením v oblasti PO je Česká hasičská jednota, která vznikla v roce 1990. Tato jednota působí převážně v oblasti připravenosti JSDH obcí a požární prevence. Kooperuje s HZS ČR, krajskými úřady, Ministerstvem vnitra a s obcemi při vykonávání úkolů PO. Mezi tyto úkoly patří vybavenost JSDH obcí z hlediska techniky, veškeré činnosti v oblasti dětí a mládeže a v oblasti odborné připravenosti, kooperace

s podnikateli a v případě MU se jedná o aktivní podporu složek integrovaného záchranného systému (Fiala, Vilášek, 2010).

Moravská hasičská jednota

Moravská hasičská jednota patří stejně jako Česká hasičská jednota a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska mezi občanská sdružení, která působí na úseku PO. Tato jednota vznikla roku 1991 s cílem zajistit ochranu zdraví, života a majetku osob před veškerými MU a to v rámci kooperace s podnikateli, orgány státní správy i samosprávy. Poskytuje pomoc zvláště s odstraněním následků MU zejména po požárech. Dále pomáhá osobám s ochranou před požáry, u objektů PO provádí servis, obcím vypracovává veškeré dokumenty týkající se PO, pracuje s mládeží a kontroluje činnost JSDH (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007).

1.4.4 Požární sport

Požární sport vznikl díky rostoucím požadavkům na fyzickou i odbornou přípravu členů sborů dobrovolných hasičů i příslušníků hasičských záchranných sborů. Jedná se o propojení atletických prvků s úkony hasičské činnosti. Již v roce 1952 byla uskutečněna první celorepubliková soutěž hasičů, které předcházela kola okrsková, okresní a krajská. Prvními disciplínami byl tzv. přebor jednotlivců, což byla disciplína 100m s překážkami. Dále souboj družstev v požárním útoku a v teoretických otázkách. Tyto soutěže se pořádaly každoročně až do roku 1970, kdy je vystřídaly dnešní disciplíny požárního sportu (Szaszó, 2010).

Mezi současné disciplíny požárního sportu patří kolektivní i individuální disciplíny. Kolektivními disciplínami jsou požární útok a štafeta 4×100 metrů. Mezi disciplíny individuální patří běh na sto metrů s překážkami a výstup do čtvrtého podlaží cvičené věže. Požární útok vykonává sedm členů družstva, kteří mají za úkol dostat vodu do terčů, pomocí hadic a dalších prostředků. Druhé kolektivní disciplíny, kterou je štafeta 4×100 metrů, se účastní čtyři týmoví závodníci. Ti mají za úkol překonat jednotlivé překážky, kterými jsou domeček, bariéra, kladina a kád' s hořící směsí. Při disciplíně sto metrů s překážkami je nutné překonat bariéru, sebrat hadice, překonat s nimi kladinu, vše vzájemně spojit a dostat se do cíle. Poslední disciplínou je výstup do čtvrtého podlaží cvičné věže s pomocí hákového žebříku (Minarský, 2007).

Příslušníci HZS ČR a členové SDH rozvíjí svoji spolupráci i při sportovních aktivitách. V podmínkách Olomouckého kraje sportovní činnost příslušníků HZS ČR i členů SDH pomáhá rozvíjet Sportovní klub, který zde působí od roku 2002. Sportovní klub pořádá různé soutěže a napomáhá k výkonům hasičské reprezentace Olomouckého kraje. Mimo klasických

disciplín požárního sportu se hasiči účastní i jiných soutěží, kterými jsou např. soutěže ve vyprošťování osob z havarovaných vozidel v Přerově, soutěže CTIF či soutěže TFA, pořádané každoročně v Olomouci (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Následující kapitola se zabývá jednotkami požární ochrany v podmínkách Olomouckého kraje. Zaměřuje se na Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, konkrétně pak na jednotlivé územní odbory a požární stanice Olomouckého kraje. Dále jsou v této části popsány jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí Olomouckého kraje, výkon služby a úkoly členů výjezdové jednotky i přesné počty JSDH obcí v Olomouckém kraji.

Olomoucký kraj tvoří oblast střední a severní Moravy. Skládá se z pěti okresů, kterými jsou okres Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk a Jeseník. Společně s krajem Zlínským, s kterým má společné jižní hranice, tvoří tzv. NUTS 2, neboli „*region soudržnosti Střední Morava*“. Jižně Olomoucký kraj sousedí také s krajem Jihomoravským, východně s krajem Moravskoslezským, západně s Pardubickým krajem a severně má společné hranice s Polskem. Má tedy velmi strategickou polohu. Rozloha kraje je 5 271, 52 km², což tvoří 6,7% z rozlohy celé České republiky. V Olomouckém kraji žije 632 493 obyvatel (6tý nejlidnatější kraj ČR). Hustota zalidnění je 120 obyvatel/km². Kraj sestává ze 402 obcí, z toho 30 obcí nese městský statut a 12 status městyse (Olomoucký kraj, 2019).

Obrázek 1: Mapa Olomouckého kraje

Zdroj: Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2020

Z hlediska geografického je v tomto kraji nejvýznamnější a zároveň i nejvyšší horou Praděd, nacházející se v pohoří Jeseníků. Z řek je zde nejvýznamnější řeka Morava, která protéká celým krajem. K nejvíce navštěvovaným místům turisty patří Sloup Nejsvětější Trojice v krajském městě Olomouc, zapsaný v seznamu UNESCO. Dále CHKO Jeseníky s vodní elektrárnou Dlouhé Stráně, CHKO Litovelské Pomoraví, oblast Hané, také mnoho hradů, zámků a jeskyní, jako např. Zbrašovské aragonitové, Mladečské či jeskyně Javoříčské (CZSO, 2019).

Z pohledu ekonomiky se Olomoucký kraj řadí ke krajům průmyslovým s orientací na průmysl zpracovatelský, tradiční zemědělství a služby. Je tedy tvořen spoustou klasických průmyslových, zemědělských, také potravinářských a dalších podniků. K velkým průmyslovým (minimálně sto zaměstnanců) se řadí zhruba 156 podniků kraje. V registru ekonomických subjektů je zapsáno přibližně 143 972 subjektů. Největší podíl zauímají osoby výdělečné činné (OSVČ), následně obchodní společnosti. Z hlediska ubytovacích zařízení je Olomoucký kraj nedostatečně vybavený. Je tvořen rozsáhlými železničními tratěmi (598 km), silnicemi (3 589 km) a také dálnicemi (127 km). Nedaleko od krajského města se nalézá mezinárodní letiště, které je určené zejména pro dopravní letadla menších rozměrů. Celkový ekonomický stav Olomouckého kraje se z dlouhodobého hlediska značně zvyšuje, díky vykonávání strategických plánů (CZSO, 2019).

2.1 Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje spadá pod HZS ČR, který je jednou z hlavních základních složek integrovaného záchranného systému. V IZS působí jako zásadní koordinátor veškerých záchranných složek při vypuknutí krizového stavu nebo při mimořádné události (např. živelné pohromy, průmyslové havárie nebo teroristická hrozba). Podstatnou roli má HZS ČR i při vykonávání ZLP. Kooperuje nejen s ostatními záchrannými složkami IZS, ale i se sdružením občanů, neziskovými organizacemi, zahraničními subjekty, osobami fyzickými i právníckými, správními úřady, orgány samosprávy a s ostatními orgány státu. Je tedy hlavním pilířem celého integrovaného záchranného systému, který sdružuje veškeré záchranné složky v době krize (Zeman, Mika, 2007).

V reálu to znamená, že při zásahu více složek integrovaného záchranného systému se velení chopí určený příslušník HZS Olomouckého kraje. Stane se tedy velitelem zásahu a při vykonávání ZLP mu náleží nespočet pravomocí, jako například nařízení evakuace osob, omezení či úplný zákaz vstupu osobám do oblasti zásahu, případně určení dalších omezení,

kteřé přispívají k ochraně majetku, životního prostředí, zdraví a života. Fyzické nebo právnické osoby by měly dle zákona umožnit věcnou či přímo osobní pomoc na vyzvání velitelem zásahu. Koordinace IZS může být prováděna i Ministerstvem vnitra, případně krizovým orgánem Olomouckého kraje. Hlavním informačním a operačním střediskem IZS pro celý Olomoucký kraj je Krajské operační a informační středisko (KOPIS) Olomouckého kraje, které má za úkol vysílat nutné síly a prostředky dílčích složek integrovaného záchranného systému do daných oblastí kraje (HZS ČR, 2019e).

„Základním posláním hasičského záchranného sboru je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.“ (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018)

HZS Olomouckého kraje bylo vytvořeno dne 1. ledna 2001, podle zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. Tento zákon byl zrušen a následně nahrazen zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky (zákon o HZS ČR), který organizační uspořádání HZS ČR upravuje i v současnosti. Rozsah úloh HZS ČR je také upraven zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon); zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákonem č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007).

Z toho vyplývá, že Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje realizuje veškeré činnosti, úkoly i povinnosti dle rozsahu a podmínek vymezených právními předpisy.

Díky převedení povinností referátů obrany a ochrany při okresních úřadech, Hlavního úřadu Civilní ochrany České republiky a díky spojení hasičských záchranných sborů všech okresů Olomouckého kraje (Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk a Jeseník) došlo ke vzniku Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Působnost

Působnost Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje se člení do 4 hlavních úseků, kterými jsou: úsek PO, úsek IZS, úsek krizového řízení a úsek ochrany obyvatelstva. Mezi kompetence na úseku PO patří např. řízení a zajišťování PO v Olomouckém kraji, zajišťování vzdělávání obyvatelstva, zodpovědnost za připravenost JPO, vytváření OPIS kraje a jiné. V rámci úseku IZS je to např. kontrola OPIS IZS, spolupráce při tvorbě povodňových a poplachových plánů kraje či řízení ZLP. Na úseku krizového řízení jsou to činnosti jako

tvorba krizového plánu Olomouckého kraje, tvorba plánu krizové připravenosti, zaznamenávání potřebných informací pro tyto plány, zabezpečení krizového štábu. Poskytování pomoci, kontrola staveb, dekontaminace, evakuace či nouzové zásobování spadá pod úsek ochrany obyvatelstva (HZS ČR, 2019d).

Organizační struktura

HZS Olomouckého kraje je organizačním prvkem státu, správním úřadem a účetní jednotkou, která je nezávislá. Pod rozpočet Ministerstva vnitra spadají veškeré jejich příjmy i výdaje. HZS ČR reguluje účelová, technická a vzdělávací zařízení, která pod něj spadají (Balabán, Duchek, Stejskal, 2007).

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje je řízen generálním ředitelstvím HZS ČR s vedením generálního ředitele. Generálním ředitelem může být jmenován výlučně příslušník HZS České republiky. Celé generální ředitelství je bezprostřední součástí Ministerstva vnitra (Mates, Škoda, Vavera, 2011).

Vnitřně se HZS Olomouckého kraje dělí na jednotky HZS Olomouckého kraje, územní odbory HZS Olomouckého kraje a na krajské ředitelství HZS Olomouckého kraje. Krajské ředitelství je tvořeno kanceláří ředitele, úsekem prevence a civilní nouzové připravenosti, úsekem IZS a operačního řízení, úsekem ekonomiky a pracovištěm interního auditu a kontroly. Do organizační struktury patří i krajské operační a informační středisko (KOPIS) Olomouckého kraje. Hlavním vedoucím HZS Olomouckého kraje je krajský ředitel (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Vnitřní členění územních odborů je na stanice a pracoviště. Výjimku tvoří územní odbor Olomouc, který tvoří jen stanice. Ředitel územního odboru představuje vedení celého územního odboru (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

HZS Olomouckého kraje je tvořeno 5 územními odbory a 13 stanicemi, tj. územní odbor Olomouc (stanice Olomouc, stanice Litovel, stanice Uničov a stanice Šternberk), územní odbor Přerov (stanice Přerov, stanice Hranice na Moravě, stanice Lipník nad Bečvou a stanice Kojetín), územní odbor Prostějov (stanice Prostějov a stanice Konice), územní odbor Šumperk (stanice Šumperk a stanice Zábřeh na Moravě) a územní odbor Jeseník (stanice Jeseník). Oblast každého z okresů Olomouckého kraje je zařazena do působnosti územních odborů (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Organizační členění územního odboru (HZS ČR, 2019d):

- pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení;
- pracoviště IZS a služeb;
- pracoviště provozní;
- stanice HZS kraje.

2.1.1 Územní odbory a jednotlivé stanice Olomouckého kraje

Mezi hlavní činnosti všech územních odborů Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje patří realizace úkolů státní správy v rámci integrovaného záchranného systému, požární ochrany i ochrany obyvatelstva. Dále také činnosti spadající pod úsek krizového řízení. Dle oblasti daného kraje se určuje místní působnost jednotlivých územních odborů. Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje je tvořen pěti územními odbory. Mezi tyto odbory patří územní odbor Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk a Jeseník. (HZS ČR, 2019i).

Vnitřně se územní odbory Olomouckého kraje dělí na stanice a pracoviště. Pouze stanicemi je tvořen územní odbor Olomouc, který je jedinou výjimkou. Ředitel územního odboru má hlavní postavení v organizační struktuře. Určité počty JPO jsou rozmístěny na jednotlivých stanicích Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje, dle předurčenosti JPO a plošného pokrytí Olomouckého kraje. Toto rozmístění stanovuje Generální ředitelství HZS ČR, stejně jako počet a typ JPO (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Územní odbor Olomouc

Střed Olomouckého kraje tvoří územní odbor Olomouc. Jednotky požární ochrany jsou rozmístěny do čtyř požárních stanic, které se nacházejí v samotné Olomouci a okolí, tj. Litovel, Šternberk a Uničov. Jelikož v tomto územním odboru sídlí Krajské ředitelství Olomouckého kraje, úkoly samotného územního odboru jsou realizovány přímo jeho sekcemi. Náměstek ředitele úseku IZS současně zastává i funkci ředitele územního odboru Olomouc (HZS ČR, 2019i).

Stanice Olomouc

První záznamy o hasičství v Olomouci pocházejí z první poloviny 19. století. Zhruba do 30. let 20. století byl sbor tvořen pouze německým obyvatelstvem. Ve stejném období vznikl první ryze český dobrovolný hasičský sbor Olomouc, který čítal šedesát členů. V roce 1945 byl v Olomouci založen první profesionální hasičský sbor s počtem třiceti pěti členů. Nejdříve

HZS Olomouc sídlil na ulici Kateřinské, později došlo k výstavbě nového areálu na sídlišti Povel. V roce 2001 se areál HZS Olomouc stává společným sídlem i pro Krajské ředitelství Olomouckého kraje. Začátkem roku 2012 byla postavena nová budova pro KOPIS HZS Olomouckého kraje (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod je tvořen rozsáhlou oblastí Hané, kterou obývá 158 500 obyvatel. Z hlediska kulturního je zde spousta významných památek jako např. sloup Nejsvětější Trojice, kostel sv. Mořice, Zdíkovský palác nebo katedrála a hrad sv. Václava. Morava protéká téměř celou Olomoucí. Mezi velké průmyslové objekty patří 2 podniky: ADM Prague (olejny) a Farnmark (léčiva) (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Požární stanice Olomouc má aktuálně 70 příslušníků se třemi aktivními výjezdy. Jedna směna je tvořena minimálně šestnácti hasiči. Součástí směny je i šesti členné lezecké družstvo, případně potápěči či střelníci. Od roku 2015 je velitelem stanice Ing. Arnošt Lenoch. V rámci předurčenosti má stanice zkratku C3-B-F-O. Což znamená, že stanice leží v obci, která má počet obyvatel vyšší jak 75 tisíc. Jednotka je předurčena převážně k ZLP na veškerých komunikacích a při nehodách na silnicích. Dále k zásahům, týkajících se úniku a nutnosti odstranění nebezpečných látek. Kromě HZS Olomouc zde působí i jeden podnikový HZS (HZS ČR, 2019i).

Stanice Litovel

Už koncem 19. století se v této oblasti objevují zmínky o jednom z prvních dobrovolných hasičských sborů, bohužel o sboru německém. První český sbor dobrovolných hasičů Litovel se datuje k roku 1911. Zhruba dvacet let měly oba sbory stejnou základnu i se zbrojnicí. Tehdejší národní výbor roku 1955 zřídil hasičský sbor na úrovni profesionální. Z budovy staré radnice udělali zbrojnicí a zaměstnávali první tři příslušníky sboru na jednu směnu. O šestnáct let později se přemístili do budovy s čistírnou peří. Budova prošla několika rekonstrukcemi, než dosáhla současného vzhledu (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod tvoří přibližně 330 km². Na této ploše žije okolo třiceti tisíc obyvatel. Obvod můžeme rozčlenit do 3 hlavních oblastí, kterými jsou Bouzovská vrchovina, Litovelské Pomoraví a oblast Hané. Celým územím protéká řeka Morava. V okolí Litovle se nachází např. Bouzovský hrad, jeskyně Mladečské a Javoříčské, zámek Náměšť na Hané či vodní nádrž Náklo. Nedaleko od Litovle se nachází Ústav sociální péče Nové Zámky, ve kterém se v současné době nachází přes sto klientů, zhruba třetina je imobilní (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Aktuálně na stanici v Litovli slouží 15 příslušníků HZS ČR, při početním stavu pět příslušníků na jednu směnu. Od roku 2018 je velitelem stanice Ing. Martin Žouželka. Z hlediska předurčenosti k zásahu se jedná o požární stanici P1-B-Z. Označení znamená, že na stanici působí pouze jedna výjezdová jednotka, tvořená pěti členy. Jednotka je předurčena převážně k zásahům týkajících se úniku nebezpečných látek, dopravních nehod či k ZLP na veškerých komunikacích (HZS ČR, 2019i).

Stanice Šternberk

První zmínky o hasičském sboru se datují k roku 1874. V období války v okolí Šternberka fungoval sbor německý. Teprve v roce 1961 vznikl profesionální hasičský sbor Šternberk, pouze s jedním hasičem. V roce 2006-2007 došlo ke kompletní rekonstrukci požární stanice (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 20018).

Hasební obvod je na jižní části tvořen Hornomoravským úvalem a na severu rozsáhlými kopci. V územním odboru Olomouc má město Šternberk po Olomouci druhý nejvyšší počet obyvatel. Do tohoto hasebního obvodu spadá i město Moravský Beroun. Z hlediska kulturního je nejvýznamnějším místem hrad Šternberk. Přímo v centru se nachází ústav sociální péče a psychiatrická léčebna s mnoha klienty. Někteří z nich jsou imobilní (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 20018).

Požární stanice Šternberk má 15 příslušníků. Funguje zde třísměnný nepřetržitý provoz a pěti členech na jednu směnu. Velitelem stanice je od roku 2018 Mgr. Josef Slinták. V rámci předurčenosti nese stanice označení P1-B-Z. Což znamená, že je jednotka předurčena převážně k zásahům týkajících se úniku nebezpečných látek, ZLP na veškerých komunikacích či dopravních nehod. Zpravidla vyjíždí pouze 1 družstvo společně s výškovou technikou (HZS ČR, 2019i).

Stanice Uničov

JSDH patří k nejstarším jednotkám ČR. Byla založena roku 1868 německými občany. Zhruba o 80 let později byla založena jednotka česká. HZS ČR v Uničově zahájil svou činnost v technických prostorách v roce 1995. Bohužel pro účely HZS Uničov budova nevyhovovala, a proto došlo k výstavbě nové požární stanice. Výstavba trvala pět let, v letech 2002-2007 (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod tvoří převážně zemědělské plochy a průmyslové podniky. Činnost jednotky spočívá z velké části v zásazích v těchto podnicích, jelikož podniky nemají zřízené své vlastní podnikové JPO. HZS Uničov zasahuje také v územním odboru Šumperk a v územním odboru

Bruntál. Nejvýznamnější kulturní památkou je zde lovecký zámek Úsov. V oblasti je také spousta rozsáhlých vodních ploch a Ústav Paseka, poskytující lůžkovou péči (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Požární stanice Uničov má status pobočky HZS Olomouckého kraje. V současnosti má pobočka patnáct příslušníků s třísměnným výjezdem o pěti členech. Skoro deset let je velitelem Ing. Pavel Doležal. Z hlediska předurčenosti se jedná o P1-C-Z. Jednotka je předurčená zejména k likvidaci nebezpečných látek a k dopravním nehodám. Pro tyto zásahy vlastní technicky upravenou cisternovou automobilovou stříkačku (HZS ČR, 2019i).

Územní odbor Přerov

Jihovýchod Olomouckého kraje tvoří územní odbor Přerov. Jednotky požární ochrany jsou rozmístěny do čtyř požárních stanic. Mezi tyto požární stanice patří Přerov, Hranice, Kojetín a Lipník nad Bečvou (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Stanice Přerov

V roce 1875 došlo k vytvoření prvního SDH ve městě Přerov. Současné s ním byla vystavena i dřevěná provizorní zbrojnice. Zhruba o 60 let později se požárníci přesunuli do vodárenské budovy. Počátkem 50. let minulého století přerovský národní výbor vytvořil profesionální hasičský sbor města Přerov s 6 hasiči ve služebním poměru. Od 50. let dodnes prošla stanice rozsáhlými rekonstrukcemi, ale bohužel stále nespĺňuje požadavky pro moderní požární stanici (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

V hasebním obvodu HZS Přerov leží více jak 50 obcí. V samotném Přerově žije téměř padesát tisíc obyvatel. Z hlediska průmyslu je Přerov bohatý, nachází se zde nespočet podniků, jako např. Strojírny Přerov, Kazeto a další. Region má velké zásoby vody, převážně z Tovačovských rybníků, řeky Bečvy a Moravy. Území obvodu je tvořené převážně rovinami. Jednotky pomáhají při zásazích v územních odborech Kroměříž a Olomouc (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Na stanici HZS Přerov působí 45 příslušníků ve služebním poměru. Směny jsou tři s počtem 15 příslušníků na jednu směnu, což tvoří dva výjezdy. Velitelem stanice je od roku 2007 Ing. Radek Ocelka. Dle předurčenosti k zásahu nese stanice označení C2-B-S-LS. Toto označení znamená předurčenost jednotky k nehodám na komunikacích, k úniku nebezpečných látek a k zásahům ve výšce, kdy je potřeba speciálního lezeckého týmu (HZS ČR, 2019k).

Stanice Hranice

Zmínky o prvním dobrovolném sboru se váží k roku 1874. Později se ke sboru přidali dva profesionální strojníci, kteří ve všední dny vykonávali osmihodinovou směnu. První profesionální HZS ČR v Hranicích vznikl roku 1969 v počtu 13 příslušníků. O pět let později byla požární stanice rozšířena, jelikož počet příslušníků i technického vybavení rostl. Stanice je k dispozici jak pro HZS Hranice tak pro JSDH Hranice. V letošním roce začala přístavba další budovy pro účely JSDH (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Z hlediska hasebního obvodu požární stanice HZS Hranice leží v rozmanité oblasti rovin i hor. V Hranicích žije přes 18 tisíc obyvatel. Regionem protéká řeka Bečva. Významnou přírodní památkou jsou Zbrašovské jeskyně a zatopená Hranická propast. Jednotka vypomáhají také v oblasti územního odboru Kroměříž, Vsetín a Nový Jičín (HZS ČR, 2019k).

Aktuálně čítá požární stanice HZS Hranice 24 příslušníků, kteří se dělí do tří směn o 8 hasičích. Na jednu směnu připadá pouze jeden výjezd. Velitelem stanice je od roku 2011 Ing. Tomáš Novák. Jednotka je předurčena zejména k zásahům spojeným s únikem nebezpečných látek a k zásahům na pozemních komunikacích. Z hlediska předurčenosti k zásahu tedy spadá do kategorie P2-B-Z (HZS ČR, 2019k).

Stanice Kojetín

Začátkem 70. let 19. století vznik na území Kojetína první SDH. Již v roce 1969 první jednotka profesionálního HZS ČR v Kojetíně fungovala na tři směny v počtu jeden příslušník na jednu směnu. Po 26 letech došlo k převodu celé požární stanice pod Hasičský záchranný sbor okresu Přerov. V roce 2000 došlo k rozšíření stanice o další část. Stanici obývá současně s HZS Kojetín i jednotka SDH (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod požární stanice HZS Kojetín se rozkládá v oblasti zemědělské. Město Kojetín má něco málo přes šest tisíc obyvatel. Regionem protéká řeka Morava a řeka Malá Bečva, po březích obou řek je instalován plynový zásobník. Jednotky HZS Kojetín vypomáhají v oblastech územního odboru Kroměříž i Prostějov. V Nezamyslicích a ve Víceměřicích fungují ústavy pro duševně postižené (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Služební poměr na stanici HZS Kojetín vykonává 15 osob. Služba je organizována do tří směn s počtem pěti členů, tvořící jeden výjezd. Od roku 2002 je prvním velitelem stanice Ing. Miroslav Charvát. P1-B-Z je označením stanice pro předurčenost k zásahu, kterými jsou zejména dopravní nehody a nehody související s nebezpečnými látkami (HZS ČR, 2019k).

Stanice Lipník nad Bečvou

První dobrovolný sbor v této oblasti vznikl až roku 1910. Po roce 1980 vznikl také sbor profesionální. Zhruba o patnáct let později došlo k odkupu budovy komunálních služeb, sídlící na ulici Mánesova, úřadem města Přerov. Budova byla zakoupena pro jednotky HZS Lipník nad Bečvou, SDH Lipník nad Bečvou a pro účely Hasičského okresního sdružení Přerov. V letech 2006-2008 došlo k významným přestavbám požární stanice (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Území tohoto hasebního obvodu je velice rozmanité. Skládá se z několika vrchovin a lesů. Z hlediska kulturního je zde nejvýznamnější zřícenina hradu Helfštýn. Mezi zdroje vody patří řeka Bečva. Jednotka také vyjíždí k zásahům v územním odboru Olomouc (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

V současnosti čítá stanice HZS Lipník nad Bečvou 15 příslušníků, sloužících ve třech směnách po 5 lidech. Velitelem stanice je již 18. rokem Ing. Zdeněk Suchánek. Z hlediska předurčenosti je stanice zařazena jako P1-B-Z s předurčeností k dopravním nehodám a zásahům s únikem nebezpečných látek (HZS ČR, 2019k).

Územní odbor Prostějov

V Olomouckém kraji, v oblasti jihozápadní, se rozkládá územní odbor Prostějov. Jednotky požární ochrany jsou v tomto odboru rozloženy pouze do dvou stanic, kterými jsou požární stanice Prostějov a požární stanice Konice (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Stanice Prostějov

První jednotka byla založena roku 1869, součástí mohli být jen němečtí občané. O 25 let později si čeští občané založili svůj vlastní sbor, tzv. „*Dobrovolný hasičský sbor města Prostějova*“. První HZS města Prostějov vznikl až ve 40. letech 20. století s počtem devíti hasičů. Začátkem 50. let došlo na ulici Wolkerova k výstavbě nové požární stanice, která hasičům slouží i v současné době (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

V hasebním obvodu požární stanice Prostějov žije nejméně osmdesát tisíc obyvatel. Obvod je tvořen kopci a rovinou, která tvoří rozsáhlé zemědělské plochy. Nachází se zde také mnoho automobilových podniků. Jednotky zasahují také v oblasti územního odboru Vyškov a Olomouc (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Požární stanici Prostějov je tvořena 45 příslušníky. Funguje zde nepřetržitý třísměnný provoz, z toho je jedna směna tvořena minimálním počtem 11 příslušníků. Již 12 let je velitelem stanice Ing. Ivo Jahn. Dle předurčenosti spadá do kategorie C2-E-S-LS. Toto označení znamená, že jednotku tvoří minimálně dva výjezdy o standardním počtu 15 hasičů. JPO je předurčena převážně k nehodám na dopravních komunikacích a k úniku nebezpečných látek, proto je speciálně vybavena automobilovým jeřábem a kontejnerem pro chemické látky. Součástí je také lezecká skupina pro práce ve výškách. Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje má na stanici HZS Prostějov své stanoviště pro výjezdy. Nedaleko od Prostějova bylo zřízeno výcvikové středisko pro nácvik zásahů (zejména požárů) v uzavřených prostorech (HZS ČR, 2019j).

Stanice Konice

Hasičský sbor v Konicích byl jedním z prvních moravských sborů vůbec. Byl založen roku 1875. O osmdesát let později byla postavena nová požární zbrojnice pro dobrovolné hasiče a jednoho hasiče profesionálního, který dělal řidiče hasičům dobrovolným. Požární stanice několik let nespĺňovala technické požadavky, proto před dvěma roky došlo k postavení zcela nové požární stanice. V současné době má na stanici také sídlo Sbor dobrovolných hasičů města Konice (HZS ČR, 2019j).

Hasební obvod pro požární stanici Konici je nejmenším hasebním obvodem v kraji. Do obvodu spadají i některé obce patřící k Prostějovu a Litovli. Leží v oblasti Hané a Dražanské vrchoviny. Bohužel je zde nedostatek vodních ploch, tzn. problém se zásobováním vody při požárech. V regionu jsou tři budovy pečovatelské služby s počtem 160 lidí, někteří z nich trpí omezenou pohyblivostí (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Na stanici Konice slouží 15 příslušníků, tvořících směnu o minimálním počtu čtyř členů. Od roku 2010 je velitelkou stanice Ing. Kateřina Dostálová. Dle předurčenosti spadá požární stanice do kategorie P1-C-Z. Je tedy předurčena k dopravním nehodám a k zásahům spojeným s únikem nebezpečných látek. Pro tyto zásahy vlastní speciálně upravenou cisternovou automobilovou stříkačku (HZS ČR, 2019j).

Územní odbor Šumperk

Územní odbor Šumperk se nachází na severu Olomouckého kraje. V tomto severním odboru jsou jednotky požární ochrany rozděleny jen do dvou požárních stanic. Tyto požární stanice se nacházejí v Šumperku a v Zábřehu na Moravě (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Stanice Šumperk

První dobrovolný sbor hasičů byl založen již počátkem 70. let 19. století, pravděpodobně v roce 1872 v Temenici. Po 15 letech působení byla v bývalé škole vybudována zbrojnice pro dobrovolné hasiče a malá nádrž s vodou. V Šumperku působil do roku 1945 německý sbor, ten byl následně vystřídán českými občany. A roku 1946 vznik první profesionální HZS Šumperk, který měl již ze začátku i s velitelem 19 příslušníků. Zhruba po sedmi letech byla HZS Šumperk poskytnuta budova dřívější textilky. Rok na to se HZS Šumperk stěhoval znovu, tentokrát do budovy někdejší střelnice, kde proběhly rozsáhlé rekonstrukce. V roce 2003 došlo ke spojení územního odboru Šumperk s územním odborem Jeseník, čímž vznikl tzv. územní odbor Sever s hlavním centrem na požární stanici HZS Šumperk. O osm let později toto spojení zaniká. Nynější požární stanice nevyhovovala technickým požadavkům, proto roku 2016 došlo k výstavbě zcela nové moderní požární stanice HZS Šumperk (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod požární stanice HZS Šumperk je tvořen 36 ORP a rozléhá se převážně v podhůří Hrubého Jeseníků. Samotný Šumperk má více jak 26 tisíc obyvatel. Sever a západ hasebního obvodu je tvořen převážně lesy, Červenohorským sedlem a hranicemi s Polskou republikou. Na východě hasební obvod končí Sedlem Skřítek. Zásobu vody v regionu tvoří vodní elektrárna Dlouhé Stráně. Z hlediska kulturního se zde nachází zámek s ruční papírnou Velké Losiny a muzeum čarodějnických procesů v Šumperku (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Počet příslušníků na požární stanici HZS Šumperk aktuálně čítá 39 příslušníků. Funguje zde nepřetržitý třísměnný provoz. Každá směna je složena ze 13 příslušníků, což tvoří dva výjezdy. Již deset let je velitelem stanice Ing. Karel Ondruch. V rámci předurčenosti jednotek k zásahu stanice spadá do skupiny C1-B-S-LS. Jednotky jsou předurčeni obzvláště k dopravním nehodám a k zásahům, u kterých dojde k úniku nebezpečných látek. Stanice je také vybavena týmem lezců, kteří jsou povoláváni k zásahům ve výškách (HZS ČR, 2019j).

Stanice Zábřeh na Moravě

První zmínka o dobrovolném sboru je z roku 1892. Sbor tehdy sčítal 65 členů. Profesionální HZS Zábřeh vznik až v druhé polovině 50. let minulého století a měl jen 1 příslušníka. Sídlem požární stanice se stal bývalý sklad zeleniny. V letech 70. došlo na Zahradní ulici ke stavbě nové požární stanice HZS Zábřeh na Moravě (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod tvoří zejména lesy a podhůří Jeseníků. Mezi hlavní zdroje zásoby vody patří zábřežský rybník Oborník a rybník Hněvkovský. Z hlediska kulturních památek patří mezi nejvýznamnější zřícenina hradu Brničko, zřícenina hradu Hoštějn a kostel sv. Bartoloměje. Z průmyslového hlediska jsou to mohelnické podniky Siemens a Hella (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Počet příslušníku na požární stanici HZS Zábřeh je 25. Probíhá zde třísměnný režim po 8 či 9 příslušnicích na jeden výjezd. Velitelem stanice je již třetím rokem Ing. Jan Šváb. Z hlediska předurčenosti se jedná o kategorii P2-B-Z. Jednotka je předurčena k zásahům, které se týkají úniku škodlivých látek a k nehodám na pozemních komunikacích (HZS ČR, 2019j).

Územní odbor Jeseník

Posledním a nejmenším územním odborem je územní odbor Jeseník, který se rozkládá v oblasti Olomouckého kraje, nejvíce na severu. Územní odbor Jeseník je tvořen pouze jednou požární stanicí Jeseník, ve které sídlí všechny hasičské jednotky tohoto území (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Stanice Jeseník

Začátkem 70. let 19. století došlo k vytvoření SDH, který od města dostal veškerou techniku dřívější doby. Sbor fungoval zhruba dalších 70 let, poté byl zrušen. První profesionální jednotka vznikla roku 1956 se dvěma zaměstnanými příslušníky. Okres Jeseník byl roku 1960 sloučen s okresem Šumperk. Stanice tedy nesla název „*pobočná stanice Jeseník HZS Šumperk*„. Po společných 35 letech došlo opět k rozdělení a byla vytvořena nová požární stanice HZS Jeseník (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Hasební obvod tvoří především pohoří Jeseníky společně s rozsáhlými lesy a řekou Bělou. Významnou spolupráci je spolupráce s hasiči z Polska, kteří sídlí velmi blízko hranic. Krom pohoří Jeseníků je turisty oblíbený Javornický zámek. Jednotky pomáhají i při zásazích v okrese Šumperk. V tomto regionu se nacházejí tři střediska pro postižené osoby. Jsou jimi Ústav mentálně postižených v Jeseníku (75 klientů), Psychiatrická nemocnice v Bíle Vodě (až 150 klientů) a ve Zlatých Horách je to Léčebna dětí, která má kapacitu 105 klientů (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Požární stanice HZS Jeseník v současné době sčítá 36 příslušníků s nejmenším počtem 9 příslušníků na směnu. Již 10 let je velitelem stanice Ing. Pavel Antoš. V rámci předurčenosti k zásahu HZS Jeseník spadá do kategorií C1-B a E-S-LS. Jednotka působí ve dvou výjezdech a je předurčena zejména k zásahům na pozemních komunikacích, při úniku nebezpečných

látek a k zásahům spojeným s výškami. Kvůli tomu byl zřízen tým lezců a nakoupen kontejner, určený pro nebezpečné látky a automobil pro vyprošťování (HZS ČR, 2019m).

2.2 Jednotky sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje

Prvotní jednotky hasičů tzv. požární zálohy vznikaly z osob, které měly zkušenosti s prací s ohněm. Byli to například kováři či zámečníci. V květnu roku 1864 byla založena první česká jednotka sboru dobrovolných hasičů ve Velvarech (Szaszó, 2010).

První jednotkou sboru dobrovolných hasičů na území Olomouckého kraje byla jednotka SDH Uničov. Byla založena v prosinci roku 1868. V současné době Olomoucký kraj čítá téměř pět set jednotek sborů dobrovolných hasičů (Olomoucký kraj, 2016).

Jednotky SDH jsou nedílnou součástí IZS. Úzce spolupracují s ostatními jednotkami požární ochrany, zejména s hasičskými záchrannými sbory, se kterými tvoří plošné pokrytí Olomouckého kraje. Zpravidla jsou výjezdovou součástí SDH, ale mohou fungovat samostatně i bez něj. Příslušník HZS ČR může být současně i členem JSDH.

Zřizovateli JSDH Olomouckého kraje jsou obce, které jednotku zajišťují materiálními i finančními prostředky. Jednotky nemají právní subjektivitu, jelikož jsou pouze organizačními složkami obcí. Jsou regulovány zákony o požární ochraně č. 135/1985 Sb. a č. 67/2001 Sb. Obec má k JSDH určité závazky, ke kterým patří např. zabezpečení její připravenosti k zásahům, zajištění odbornosti a zdravotní prohlídky členů, finanční odměňování členů. Dále se mezi závazky obce řadí zajištění dostatečného množství vody či údržba budov požární ochrany (Hanuška, 2008).

Členy JSDH určuje zřizující obec Olomouckého kraje na základě odborné a zdravotní způsobilosti. Tito členové vykonávají službu zcela dobrovolně v rámci občanské povinnosti. Existuje i výjimka, kdy člen JSDH uzavře s obcí pracovní smlouvu, tudíž službu vykonává jako hlavní zaměstnání. V případě zásahu či odborného cvičení by měl zaměstnavatel člena jednotky ze zaměstnání uvolnit (Hanuška, 2008).

Mezi požadavky na členy jednotky sboru dobrovolných hasičů patří zejména zdravotní, fyzická a odborná způsobilost, znalost použití dýchacího přístroje, antichemických ochranných oděvů. Dále může mezi požadavky patřit způsobilost práce ve výškách, čímž se myslí práce na žebřících či lanech. Člen jednotky by měl též myslet na bezpečnost svoji i ostatních hasičů. V neposlední řadě by měl být obeznámen se spojovou technikou, kterou jsou např. radiostanice (Kolektiv autorů, 2009).

Ideální velitel JSDH by měl bezproblémově zvládnout koordinovat jednotku i ve vyhrocených případech MU. Dále by měl mít přirozenou autoritu, zároveň i předcházející praxi s činností. Pro zajištění kontinuity koordinace jednotky v případě absence velitele je nutné mít jmenovaného jeho zástupce, který řízení převezme. Velitel jednotky také vybírá členy, kteří vykonávají úkoly speciálních služeb. Všichni členové JSDH jsou veliteli přímo podřízeni (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2014).

JSDH Olomouckého kraje spadají do tří kategorií v rámci operační působnosti JPO, jsou jimi jednotky požární ochrany s působností územní (JPO II, JPO III) a jednotky s působností místní (JPO V). Jednotka SDH může nést i označení JPO N. Což znamená, že nespadá do plošného pokrytí kraje. Chová se ale stejně jako JPO V (Hanuška, 2008).

Jednotky požární ochrany, spadající do kategorie II a III, by měly být neustále připraveny k výjezdu, přinejmenším v základním počtu 3+1 (velitel, strojník a 2 hasiči). JPO II by měla být schopna vyjet k zásahu do pěti minut. Nanejvýše do deseti minut od ohlášení by měly být schopny vyjet JPO kategorie III, V a N (Kolektiv autorů, 2009).

2.2.1 Výkon služby a úkoly členů JSDH

Mezi hlavní úkoly jednotek sboru dobrovolných hasičů Olomouckého kraje patří určení a identifikace místa zásahu, odstranění požárů, záchranné a likvidační práce s cílem odvrácení možných rizik MU. Především rizik spojených s ohrožením zdraví, života či majetku osob a také s ohrožením životního prostředí. V rámci ochrany obyvatelstva je to varování, evakuace, dekontaminace a humanitární pomoc. Členové JSDH by měli být v oblasti ochrany obyvatelstva znalí, jelikož na ně mohou směřovat dotazy od občanů. Dotazy se mohou týkat např. stavění hrází proti povodním nebo likvidace a řešení dopadů MU, což jsou dodávky vody, plynu, elektřiny nebo poškozená střecha rodinného domu aj. Tyto úkoly by měly být schopny plnit všechny jednotky SDH. Dále jsou to úkoly speciální, ke kterým jsou předurčeny převážně jednotky požární ochrany kategorie V. Speciální úkoly lze najít v havarijním nebo povodňovém plánu Olomouckého kraje. Jedná se zejména o služby chemické (př. vybavení pro dekontaminaci), technické (funkčnost hadic, vyprošťovacích nástrojů aj.), strojní (funkčnost požární techniky) nebo spojové. Služby spojového typu se týkají použití radiostanic pro přenos potřebných informací. Jednotky také zajišťují funkčnost nástrojů ochrany obyvatelstva, kterými jsou čerpadla, stany či elektrocentrály. Pokud JSDH zasahuje mimo její hasební obvod má nárok vyžadovat od příslušného kraje uhrazení všech vynaložených nákladů (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2014).

Vyjma úkolů spojených s MU jednotky sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje mohou plnit i jiné služby. Tyto nadstandardní služby vykonávají za uhrazení vynaložených nákladů. Musí být ale spojeny s jejich normální činností a nesmí negativně ovlivnit akceschopnost jednotky. Tyto činnosti nejsou zásahem a ani se nejedná o formu výdělků či podnikání (Kolektiv autorů, 2009).

Za výkon služby člena JSDH se pokládá odvrácení a likvidace požárů, eliminování dopadů MU, zejména živelních pohrom (povodně, silný vítr aj.) a zlepšení připravenosti jednotky. Ke správnému výkonu služby patří také odborné znalosti, pravidelné zkoušky a servis požárních prostředků a techniky. Výkon služby je tvořen řízením operačním a organizačním. Do organizačního řízení spadá schopnost členů a prostředků vykonávat veškeré činnosti požární ochrany. Přijetí informací o výjezdu, samotný zásah, výkon ZLP a navrácení jednotky je součástí řízení operačního. Operační řízení je nadřazeno řízení organizačnímu (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2014).

2.2.2 Počet JSDH v Olomouckém kraji

V současné době v Olomouckém kraji funguje 468 jednotek sboru dobrovolných hasičů, které spadají do kategorií JPO II, JPO III a JPO V. Nejvíce jsou zastoupeny jednotky požární ochrany kategorie V, které čítají 364 jednotek. Zejména v okolí Prostějova (65), Olomouce (50) a Přerova (49). Poté jsou to JPO kategorie III se 71 jednotkami. Tyto jednotky jsou nejvíce zastoupeny na Šumpersku (10) a Jesenicku (10). 33 jednotek tvoří kategorii JPO II. Do této kategorie spadá nejvíce jednotek z regionu Olomouckého (6) a s 5 jednotkami regiony Prostějov, Šumperk a Jeseník

Tabulka 4: Počet JSDH v Olomouckém kraji dle hasebních obvodů

Hasební obvod/JPO	JPO II	JPO III	JPO V	Celkem JPO
Olomouc	6	5	50	61
Litovel	3	3	36	42
Šternberk	2	3	18	23
Uničov	0	3	9	12
Prostějov	5	9	65	79
Konice	0	6	15	21
Hranice na Moravě	3	5	35	43
Přerov	0	6	49	55

Lipník nad Bečvou	0	4	17	21
Kojetín	1	1	8	10
Šumperk	5	10	19	34
Zábřeh na Moravě	3	6	29	38
Jeseník	5	10	14	29
Celkem JPO	33	71	364	468

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019i; HZS ČR, 2019j; HZS ČR, 2019k; HZS ČR, 2019l; HZS ČR, 2019m

3 SPOLUPRÁCE JSDH OBCÍ A HZS ČR V OLOMOUCKÉM KRAJI

Tato třetí kapitola je věnována spolupráci JSDH obcí a HZS ČR v podmínkách Olomouckého kraje. Konkrétně se tato kapitola zabývá komunikací mezi JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje, podrobnou dokumentací JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje, zejména dohodami o poskytnutí pomoci, havarijním plánem Olomouckého kraje a také poplachovým plánem Olomouckého kraje. Dále se zaměřuje na připravenost členů JSDH obcí a příslušníků HZS Olomouckého kraje. V neposlední řadě je v této kapitole provedena komparace mimořádných událostí jednotek SDH obcí a HZS v Olomouckém kraji.

Již v minulosti byla nepostradatelná spolupráce složek při vzniku a následných řešení mimořádných událostí. Pokud chtěly dané zasahující složky dosáhnout efektivní a rychlé záchrany osob a následného odstranění dopadů, bylo nezbytné, aby nasazené složky vzájemně kooperovaly. Z toho vyplývá, že spolupráce na místě zásahu v jisté podobě probíhala vždy.

Spolupráci JPO můžeme rozdělit na spolupráci ve dvou základních úrovních, v operační a v taktické. Zpravidla jsou na místo zásahu vysílány nejméně tři jednotky požární ochrany, které jsou koordinovány KOPIS HZS Olomouckého kraje a požárním poplachovým plánem Olomouckého kraje. Dle poplachového plánu se vyhláší 4 stupně poplachu. Podle stupně poplachu, plošného pokrytí daného území, nebo podle závažnosti MU, se vysílá více jednotek a prostředků požární ochrany. Veškeré hasičské záchranné sbory a jednotky sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje mají stanové své hasební obvody a zároveň i jejich předurčenost k ZLP a také předurčenost z hlediska plošného pokrytí (Hanuška, 2008).

Spolupráce s polskými hasiči

Severní část Olomouckého kraje, územní odbor Jeseník, sousedí s Polskou republikou. Konkrétně se dvěma polskými vojvodstvími, kterými jsou vojvodství Dolnoslezské a Opolské. Společné hranice jsou dlouhé přes sto kilometrů, přesně 104 kilometrů. Olomoucký kraj má s oběma vojvodstvími uzavřené dohody o vzájemné příhraniční pomoci při MU. Jednotky požární ochrany Jeseníckého regionu jsou na polských jednotkách téměř závislé. Jelikož dojezdové vzdálenosti polských hasičů jsou většinou kratší, než dojezdové vzdálenosti jednotek Olomouckého kraje. Oboustranná spolupráce je podporována dotacemi z Evropské unie, zejména v podobě projektů orientovaných na spolupráci České a Polské republiky. Díky této podpoře Evropské unie je jednotkám pořizována dosud chybějící požární technika a vybavení. Také je realizována spousta vzájemných cvičení, výměnných stáží, konferencí či

školení. Olomoučtí a polští hasiči také vytváří metodiky pro společné zásahy. Díky tomu při zásazích znají technickou vybavenost druhé jednotky, stanovené společné postupy a hlavně jsou vzájemně seznámeni mezi sebou. Ke snadnější komunikaci mezi hasiči a operačními a informačními středisky napomáhají kurzy polského jazyka, společné portály s informacemi. Vzájemné přátelství je také upevňováno organizací různých volnočasových aktivit, jako např. sportovních soutěží či turnajů (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

Na obrázku 2 jsou znázorněny dojezdové časy českých a polských jednotek požární ochrany, zejména stanic profesionálních hasičů, ke společným státním hranicím České a Polské republiky. Červenou barvou jsou zobrazeny dojezdové časy českých hasičů, barvou zelenou jsou zachyceny dojezdové časy hasičů z Polské republiky. Jednotlivá čísla znázorňují jednotlivé časy dojezdu. Z požární stanice Jeseník ke státním hranicím je JPO schopna dojet do Javorníka za 30 minut, do Bílé vody za 45 minut, do Vidnavy za 25 minut, do Mikulovic za 15 minut a za 25 minut do Zlatých Hor. Oproti tomu JPO sousedních polských hasičů jsou do těchto míst schopny dorazit mnohem dříve. Z požární stanice Paczow je jejich čas příjezdu do Javorníku pouhých 8 minut a do Bílé vody 10 minut. Do Vidnavy dojezdí polští hasiči ze stanice v Nyse za 15 minut. Pouze za 5 minut dorazí hasiči z polských Glucholaz do Mikulovic i do Zlatých Hor.

Obrázek 2: Dojezdové časy českých a polských JPO k hranicím

Zdroj: Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018

3.1 Komunikace JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje

Pro kvalitní spolupráci jednotek sboru dobrovolných hasičů a hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje je nutná bezproblémová komunikace. Komunikace složek je důležitá zejména v případě vypuknutí mimořádné události a při výkonu ZLP. Jedná se o přenos údajů mezi jednotkami SDH a HZS ČR i mezi ostatními složkami IZS. Dále mezi orgány státu a územně samosprávnými celky (př. obce). K přenosu informací se využívají převážně telekomunikační sítě veřejné i veřejnosti nepřístupné. Hlavním zprostředkovatelem těchto sítí je Ministerstvo vnitra, které poskytuje složkám komunikace ve své účelové telekomunikační síti. Ke krizové komunikaci dochází na všech třech úrovních koordinace (taktické, operační i strategické). Člen jednotky SDH či příslušník HZS ČR musí být při MU či ZLP ustavičně dostupný na daném technickém zařízení, vyhrazeném pro krizovou komunikaci, například na vysílače (Horák a kolektiv, 2004).

Veškerou komunikaci v rámci HZS Olomouckého kraje zajišťuje oddělení komunikačních a informačních systému, které spadá pod úsek IZS a operačního řízení. Odpovídá za veškeré informační a komunikační sítě HZS Olomouckého kraje, za krizovou komunikaci a také za systém varování a vyrozumění. Zabezpečuje linky tísňového volání 150 a 112, fungování výpočetní techniky, společně s aktualizací veškerých programů HZS Olomouckého kraje a serverů mapových (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

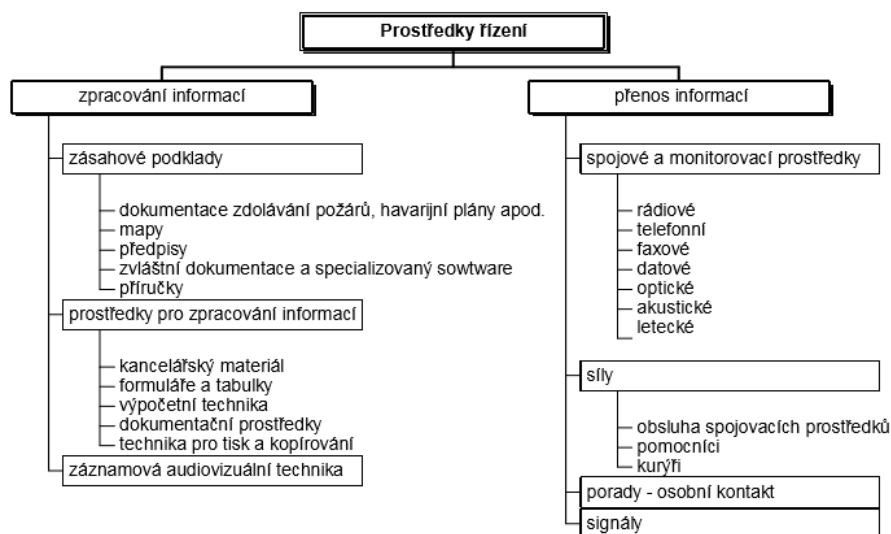
Ke komunikaci se využívá několik telekomunikačních, radiokomunikačních či rádiových sítí (Horák a kolektiv, 2004):

- *účelová telekomunikační síť Ministerstva vnitra*: zajišťuje přenos dat i hlasu, slouží pro komunikaci mezi JSDH a HZS ČR i mezi ostatními složkami IZS;
- *hromadná radiokomunikační síť IZS*: využívá se při přechodu z radiokomunikační sítě do sítě hromadné;
- *veřejná mobilní telekomunikační síť*;
- *veřejná pevná telekomunikační síť*;
- *prostředky mobilní telekomunikační sítě*: spojují obce s orgány krizového řízení;
- *záložní rádiová síť*: funguje pouze na stanovém kmitočtu;
- *neveřejné mobilní telekomunikační sítě a zařízení*: využití při nedostatku běžných prostředků komunikace, pouze na žádost velitele zásahu či KOPIS;
- *speciální rádiová síť a spojky pro tranzitní přenos zpráv*: využití v případě nefunkčnosti všech ostatních sítí a technologií.

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje využívá k datové i hlasové komunikaci technologii Vanguard. Tato technologie zjednodušuje spojení s krajským OPIS. A druhou technologii tzv. digitální rádiovou sítí PEGAS. Digitální rádiovou sítí PEGAS se rozumí komunikační sítí složek integrovaného záchranného systému, která zabezpečuje přenos informací ve všech částech Olomouckého kraje i celé České republiky. Tato sítí nahradila dříve používané nekompatibilní vysílačky od různých výrobců. Pro zajištění bezproblémové komunikace došlo k vytvoření otevřených kanálů, které pokrývají celý region. Dosah pokrytí lze libovolně měnit dle zásahu. Při zásahu pouze v daném okrese lze dosah zmenšit a v případě např. živelních pohrom lze dosah zvětšit (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Analogová rádiová sítí, stejně jako sítí digitální, slouží převážně pro rádiové spojení mezi Hasičským záchranným sborem, JSDH a ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Pro spojení používá speciální celorepublikové kmitočty. Pro komunikaci JPO v místě zásahu se využívá zejména tzv. zásahový kmitočet „K“ a „N“. Analogová rádiová sítí je rádiovou sítí stálou s ustavičným provozem, tj. 24 hodin/denně. V místě zásahu jsou radiostanice vozidlové a přenosné, které mohou být rozšířeny o radiostanice mobilního spojovacího uzle. Radiostanice se v místě zásahu využívají pro bezproblémové spojení mezi velitelem zásahu, hasičským záchranným sborem, jednotkami sboru dobrovolných hasičů a mezi štábem velitele zásahu, pokud je zřízen. HZS ČR si může na omezenou dobu vytvořit i další rádiové sítí, které se netýkají komunikace při výkonu ZLP (Kolektiv autorů, 2009).

Za komunikaci a organizaci spojení s krajským OPIS v místě zásahu odpovídá vždy velitel zásahu. Velitel zásahu také nese zodpovědnost za korektnost předaných informací. Z hlediska informačních a komunikačních prostředků se v místě zásahu využívají zejména rozhlasové a televizní přijímače či internet. Z hlediska prostředků dokumentačních jsou to například záznamová zařízení, například zvuková nebo obrazová. Základními prostředky jsou prostředky spojové, které jsou velmi citlivé. Při jejich použití je potřeba zamezit vzájemnému rušení radiostanic. Vhodné je vytvořit zálohy formou mobilního či pevného telefonního spojení. Při těchto spojení dochází k rychlejšímu přenosu informací mezi osobami. Často se využívají také přenosy datové, které jsou schopné přenosu textu, zvuku, grafu či obrazu. S použitím těchto prostředků vznikají různá rizika, mezi která patří nedostatečný dosah spojení, rušení signálu, odposlech neoprávněnými osobami, provozní poruchy či vázanost na zdroje napájení, kmitočty anebo atmosférické podmínky. Použití prostředků v místě zásahu je hierarchicky seřazeno. Jako první se využívá spojení rádiové, potom spojení linkové, datové přenosy a nakonec se využívá signálů (Kolektiv autorů, 2007).

Obrázek 3: Prostředky řízení na místě zásahu

Zdroj: Kolektiv autorů, 2007

Komunikační systémy

Komunikační systémy slouží k možné prevenci a potlačení krizových stavů. Jedním z hlavních komunikačních systémů je informační systém krizového řízení, který napomáhá ke snadnějšímu řešení MU či právě krizových stavů. Propojuje všechny existující samostatné informační systémy a přispívá tak k lepší komunikaci a spolupráci všech složek IZS. Informační systém krizového řízení je tvořen třemi částmi. První částí je tzv. metodika a plánování. Tato část systému zhotovuje typové a krizové plány, zkoumá možná rizika a vybírá ideální možnost řešení určité situace. Částí druhou je navigační systém a GIS, který zpracovává veškerá data a na základě nich dokáže MU přesně vizualizovat. Poslední částí jsou pomocné aplikace, týkající se varování a vyrozumění, evakuace, ochrany obyvatelstva aj. Pro jednotky požární ochrany jsou nejvýznamnějšími informačními systémy specializovaný software IZS a informační systémy geografické (Fiala, Vilášek, 2010).

Geografický informační systému Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje výrazně přispívá k prevenci, k pomoci v oblasti operačního a krizového řízení nebo podporuje jednotky požární ochrany v místě zásahu. Veškerá data, která HZS Olomouckého kraje potřebuje (např. počet osob v podniku, výška hladiny vodních toků), se ukládají do centrálního celorepublikového datového skladu v Lázních Bohdaneč v kraji Pardubickém (Kolektiv autorů, 2015).

3.2 Dokumentace JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje

Základními a zároveň nejčastěji používanými dokumenty v podmínkách HZS ČRVa jednotek SDH Olomouckého kraje jsou dohody o poskytnutí pomoci, havarijní plány a plány poplachové. Dále se využívají dokumenty, týkající se společných zásahů při záchranných a likvidačních pracích a dokumenty organizační. Mezi organizační dokumenty patří dokumenty o cvičení všech složek integrovaného záchranného systému a o různých kolektivních školeních.

3.2.1 Dohody o poskytnutí pomoci

Dohody o poskytnutí pomoci se sjednávají při potřebě použití určitých prostředků a sil, která HZS Olomouckého kraje pro běžné zásahy nevyužívá. Jedná se zejména o poskytnutí ubytování, stravy a těžké techniky, jako jsou například jeřáby. Tyto dohody jsou ujednávány s osobami fyzickými nebo právnickými v rámci poskytnutí věcné či osobní pomoci při výkonu záchranných a likvidačních prací. Dohody jsou uzavírány zejména s ostatními složkami integrovaného záchranného systému formou obyčejných obchodních smluv (Zeman, Mika, 2007).

Hasičský záchranný sbor může uzavírat čtyři typy dohod o poskytnutí pomoci. Jedná se o dohody, týkající se: vzájemné spolupráce, koordinace ostatních složek integrovaného záchranného systému. Dále také pomoci připravované a možnosti pomoci věcné či osobní (Fiala, Vilášek, 2010).

Dohody o plánované pomoci na vyžádání

Dohody o plánované pomoci na vyžádání jsou uzavírány Hasičským záchranným sborem Olomouckého kraje nebo Generálním ředitelstvím HZS České republiky. Jedná se o dohodu písemnou, obsahující informace ohledně možnosti vypůjčky potřebných prostředků, sil, případně pomoci speciálních služeb pro bezproblémové provádění ZLP. Dohody jsou uzavírány zejména s ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Stanovují konkrétní časy pro použití prostředků, sil a ostatních složek IZS v místě zásahu a jejich organizaci. Tyto subjekty nelze začlenit do dalších složek IZS bez podepsání společné dohody. Správně uzavřená dohoda musí mít určité náležitosti, mezi které patří např. osobní údaje, povinnosti stran, náhrady anebo podpisy obou stran (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Dohody o poskytnutí věcné či osobní pomoci

Tyto dohody jsou dojednány mezi osobami fyzickými či právnickými na straně jedné a na straně druhé mezi HZS Olomouckého kraje. Jedná se o poskytnutí pomoci věcné anebo osobní při výkonu ZLP. Z hlediska věcné pomoci je to například zapůjčení těžké techniky. Osobní pomocí se rozumí např. poskytnutí náhradního ubytování postiženým osobám (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Dohody o součinnosti složek IZS

Dohody o součinnosti složek IZS jsou ujednávány zejména mezi Generálním ředitelstvím HZS České republiky a mezi HZS Olomouckého kraje. Zahrnují veškeré dokumentační povinnosti a povinnosti související s typovými činnostmi integrovaného záchranného systému. Hasičský záchranný sbor má dohody o součinnosti uzavřené například s Policií České republiky anebo s Českou školní inspekcí (Fiala, Vilášek, 2010).

Dohody o spolupráci

Dohody o spolupráci jsou sjednávány také mezi Generálním ředitelstvím HZS České republiky či mezi Hasičským záchranným sborem Olomouckého kraje. Dohody se netýkají ZLP, ale pouze oblastí vzdělávání jednotek a havarijního plánování. HZS ČR má uzavřené tyto dohody např. s Českou asociací pojišťoven nebo s Národním památkovým ústavem (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

3.2.2 Havarijní plán Olomouckého kraje

Dalším z důležitých dokumentů je havarijní plán Olomouckého kraje, společně s havarijním plánem vnějším. Oba dokumenty jsou zaměřeny na ZLP v případě vypuknutí mimořádné události, která je zařazena do stupně poplachu třetího, případně zvláštního. Havarijní plán Olomouckého kraje připravuje Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje dle oblastí ORP a dle materiálů ostatních složek IZS, úřadů ORP či právnických a fyzických osob. Z těchto materiálů je možné provést podrobnou analýzu příčin vzniku mimořádné události. Se strukturou havarijního plánu musí souhlasit rada Olomouckého kraje společně s hejtmanem. Analýza rizik, podrobný popis oblasti, zajištění bezpečí osob a také data, týkající se prostředků a sil, potřebných k výkonu ZLP jsou hlavním předmětem. Havarijní plán Olomouckého kraje obsahuje tři hlavní části, do kterých je rozdělen (Kolektiv autorů, 2015).

Pokud nahlédneme do Havarijního plánu Olomouckého kraje, můžeme vidět přesný obsah všech jeho částí. Informační část je členěna do dvou oblastí. První oblastí je charakteristika

kraje, obsahující přesný popis Olomouckého kraje dle oblastí; přehled počtu obyvatel podle věkových skupin; přehled vodních toků (např. řeka Morava, Bečva či Haná) s podrobným popisem délky toku, soutoku, začátku i konce; přehled vodních děl (Dlouhé Stráně, Nemilka, Mladeč aj.) s informacemi o typu hráze, vlastníkovi, provozovateli; charakteristiku komunikací s rozdělením na rychlostní komunikace, silnici I. a II. třídy a charakteristiku železničních tratí s popisem úseku a čísla tratě. Druhou oblastí je analýza vzniku MU, tvořena kategoriemi: informace o analýze hrozeb Olomouckého kraje; samotnou analýzou, která je rozdělena do kategorií: přijatelná, podmíněčně přijatelná a nepřijatelná rizika; metodikou, ve které jsou charakterizovány klíčové a průřezové aktivity; objekty A nebo B s popisem chemických látek, kterými podnik disponuje; nebezpečnými látkami v Olomouckém kraji (benzín, asfalt, etalon); identifikací rizik zdravotnických zařízení- př. povodně, požár či únik nebezpečných látek) a zdrojem rizik, které přesahují hranice kraje- např. nákaza prasat, skotu nebo drůbeže (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2020).

Část operativní je zaměřena na síly a prostředky. Konkrétně je tvořena skupinou příloh a skupinou dohod HZS Olomouckého kraje. Mezi přílohy patří plošné pokrytí kraje; poplachové plány; pomoc vojenského pluku Bechyně např. s evakuací osob či likvidací požáru; poskytnutí policejního či armádního vrtulníků s pomocí odborníků z HZS Jihomoravského kraje; principy ZLP; seznam kynologů (v Přerově a v Prostějově); zásady použití zásob ze skladu v Olomouci; principy využití osob ve výkonu trestu při živelních pohromách a humanitní pomoc od záchranného útvaru Hlučín. Pro celý Olomoucký kraj existuje 157 dohod uzavřených s HZS Olomouckého kraje. Tyto dohody se řadí do jednotlivých územních odborů. Jsou to například dohody s městskou policií nebo s Rádiem Haná či Rádiem Čas (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2020).

Třetí část je tvořena různými typy plánů konkrétních činností. *Plány vyrozumění* jsou tvořeny telefonními seznamy, kontakty na Povodí Moravy. *Plán traumatologický* je vytvořen ve spolupráci s ZZS Olomouckého kraje. Nejdůležitějším prvkem *plánu varování obyvatelstva* je síť poplachových sirén. *Plán ukrytí obyvatelstva* obsahuje např. postup, jak zřídit tzv. improvizovaný úkryt. Dalším plánem je *plán individuální ochrany obyvatelstva*, kde jsou popsány např. veškeré prostředky pro ochranu (př. ochranná maska) a jejich počty, objekty pro dekontaminaci osob (př. Zimní stadion Olomouc) a techniky (př. Čerpací stanice LUKOIL v Mohelnici). *Plán evakuace obyvatelstva* s podrobným rozpisem evakuačních středisek, tras a jiné. *Plán nouzového přežití obyvatelstva* obsahuje např. informace týkající se zásob vody, humanitární pomoci či dodávek energie. Jak se zachovat při povodních, ohrožení

životního prostředí či epidemie je podrobně popsáno v *plánu monitorování Olomouckého kraje*. *Pohotovostní plán veterinárních opatření* zahrnuje veškeré chovy drůbeže v regionu (např. slepice, kohouty či krůty) či různá veterinární opatření. Dalšími plány jsou *plán veřejného pořádku a bezpečnosti*; *plán ochrany kulturních památek*, který obsahuje podrobný popis a lokaci kulturních památek (např. Hrad Bouzov); *plán hygienických a protiepidemických opatření*; *plán komunikace s veřejností a hromadných informačních prostředků* s využitím televizních a rádiových stanic (př. ČT1 či Rádio Haná) a *plán odstranění odpadů vzniklých při mimořádné události*, který zahrnuje např. asanační práce a skládky odpadů. Poslední součástí je seznam typových činností, jako je například špinavá bomba, ptačí chřipka, letecká nebo dopravní nehoda (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2020).

HZS Olomouckého kraje sestavuje také vnější havarijní plán Olomouckého kraje. Tento plán se vytváří pouze ve dvou situacích, a to pokud se na území kraje nachází objekt s jaderným zařízením, radioaktivním odpadem či s vyhořelým palivem. V druhém případě se jedná o objekty, kde dochází k manipulaci s látkami chemickými. Vnější havarijní plány jsou členěny do dvou částí. Grafickou část tvoří mapy a grafy, část textovou tvoří podrobný popis objektu (Zeman, Mika, 2007).

3.2.3 Poplachový plán Olomouckého kraje

Poplachový plán Olomouckého kraje je jedním z hlavních dokumentů, sloužících pro správnou koordinaci a spolupráci JPO.

Poplachový plán kraje vymezuje základní i ostatní složky IZS a jejich prostředky, které jsou potřebné pro výkon ZLP. Dohody o plánové pomoci na vyžádání a havarijní plány jsou hlavním dokumentem pro tvorbu poplachového plánu kraje. Nejvýznamnější částí havarijního plánu je analýza rizik, konkrétně riziko neschopnosti jednotek vypořádat se se všemi typy MU. Poplachový plán je úzce provázán s dokumentací IZS, která obsahuje veškeré kontaktní údaje, adresy, seznamy a další potřebné informace pro zásah (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

Poplachové plány se člení na dva typy, na poplachový plán ústřední a krajský. Při řízení záchranných a likvidačních prací GŘ HZS České republiky se aplikuje poplachový plán ústřední. V tomto plánu jsou obsaženy veškeré informace, týkající se akceschopnosti jednotek a jejich prostředků do dvaceti čtyř hodin po celé České republice. V situacích, kdy záchranné

a likvidační práce řídí hejtman, hasičský záchranný sbor či velitel zásahu se uplatňuje poplachový plán krajský (Zeman, Mika, 2007).

Požární poplachový plán Olomouckého kraje

Požární poplachový plán kraje spadá pod poplachový plán integrovaného záchranného systému, který vydává rada Olomouckého kraje. Je zpracovaný podle zákona číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně (Horák a kolektiv, 2004).

Požární poplachový plán kraje Olomouckého byl publikován dle nařízení Olomouckého kraje č. 4/2016. O dva roky později se nařízení společně s plánem mění a to dle nařízení Olomouckého kraje č. 8/2018. V plánu jsou obsaženy veškeré informace týkající se výkonu ZLP v Olomouckém kraji, činnosti KOPIS, stupňů poplachu, úkolů ohlašen požáru, principů spolupráce JPO při požárech a povolání těchto jednotek. Dále se plán zaměřuje na spolupráci a vzájemnou pomoc JPO v rámci krajů a sousedních států (HZSČR, 2019n).

Jednotky požární ochrany se v požárním poplachovém plánu člení (viz PŘÍLOHA A) dle stupně poplachu (první, druhý, či třetí stupeň); dle příslušného okresu, do kterého obec spadá; dle samostatných názvů a částí obcí. V tabulkách jsou zařazeny všechny JPO Olomouckého kraje, tedy územního odboru Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk a Jeseník. Dále některé jednotky sousedního kraje Jihomoravského, Zlínského, Pardubického či kraje Moravskoslezského. To z důvodu krátké dojezdové vzdálenosti k zásahu v Olomouckém kraji. Do požárního poplachového plánu spadají také JPO Polské republiky, které mají rychlý dojezd do územního odboru Jeseník. Do prvního stupně spadá vždy nejbližší JPO I, tedy nejbližší HZS ČR daného územního odboru, poté místní JSDH obce a další dvě až tři JSDH, které mají dojezdové vzdálenosti do místa zásahu nejkratší. V případě potřeby se k zásahu povolávají jednotky spadající do druhého stupně, případně stupně třetího (Česko. Olomoucký kraj, 2018.).

3.3 Přípravenost JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje

Přípravenost jednotek SDH obcí a HZS Olomouckého kraje je zajišťována pomocí fyzické a odborné přípravy. Mezi fyzickou přípravu patří např. fyzické testy nebo společná cvičení. Dále přípravou odbornou, což jsou různé formy vzdělávání, jako např. školení, kurzy aj. Společná cvičení se považují za oba typy přípravy JPO.

Kromě odborné a fyzické přípravenosti je k akceschopnosti jednotky potřebná také přípravenost technická a organizační. Jednotka je plně připravena k zásahu, jestliže je JSDH

či HZS ČR schopná vyjet k jakémukoli zásahu včas a v dostatečném počtu. Dále pokud jsou všichni členové odborně způsobilí k provádění příslušných funkcí a požární technika je přichystána k možnému zásahu (Kolektiv autorů, 2009).

Fyzická příprava

Fyzickou přípravou se rozumí fyzické testy, praktický výcvik jednotek či požární sport. Příprava je zaměřena zejména na tělesnou zdatnost a na rozvoj pohybu. Požární sport je brán za tělesnou přípravu speciální, společně s lezeckými, potápěčskými a jinými aktivitami členů jednotek požární ochrany (Kolektiv autorů, 2009).

Odborná příprava

Cílem odborného vzdělávání a rozvoje příslušníků HZS ČR je po dobu služebního poměru udržovat, získávat a prohlubovat odborné znalosti, které jsou důležité pro plnění výkonu jejich služby. To samé platí i pro odbornou připravenost členů JSDH, což usnadňuje vzájemnou spolupráci těchto JPO. Vzdělávání je poskytováno v různých formách školení, výcviků, seminářů, kurzů, odborných stáží nebo například samostudií. A to v rámci vlastních programů HZS ČR pro vzdělávání, tak programů externích, kterými jsou vzdělávací programy pro celý IZS. Ke vzdělávání dochází přímo na stanicích, ale i mimo ně. HZS Olomouckého kraje využívá účelová zařízení v kraji. Dále jsou využívána odborná učiliště PO, nacházejí se např. ve Frýdku Místku či v Brně. Celý systém je organizován, koordinován a metodicky řízen oddělením vzdělávání HZS Olomouckého kraje, které rozvíjí vzdělávání jak u příslušníků HZS, tak u členů JSDH Olomouckého kraje (HZS ČR, 2019o).

Existuje tedy spousta forem, jakými se příslušníci HZS ČR mohou vzdělávat. Například tzv. vstupní příprava příslušníků HZS ČR, kterou musí absolvovat každý nově nastupující příslušník HZS ČR. Dále vzdělávací programy k získání odborné způsobilosti, specializační kurzy, slouží k získání užší specializace. Doplnkové kurzy se zaměřují na doplnění nezbytných znalostí, návyků a dovedností potřebných pro vykonávání dané činnosti. Nebo například zajištění výcviků, do kterého patří kurz jeřábníka, potápěče, vůdce malého plavidla, obsluha motorových řetězových pil, nebo např. manipulace se zvířaty při MU. Dochází i ke vzdělávání řidičů JPO (HZS ČR, 2019o).

Společná cvičení

Společná cvičení JPO i složek ostatních se dělí na cvičení prověřovací a cvičení taktická. Všechny složky mají povinnost se společných cvičení účastnit. U cvičení prověřovacích se klade důraz na přípravu JPO i ostatních složek IZS k výkonu ZLP, či znalost havarijního

plánu kraje. Do tohoto typu spadá i cvičný poplach. Cvičení taktická jsou zaměřena na MU konkrétně na řízení JPO a ostatních složek IZS při výkonu ZLP. Dělí se dle úrovně koordinace na taktická cvičení na úrovni taktické, operační (krajská úroveň) a strategické (úroveň kraje či obce s rozšířenou působností). Oba typy cvičení svolává např. ředitel HZS Olomouckého kraje, hetman Olomouckého kraje či ministr vnitra (Horák a kolektiv, 2004).

Za základní typy cvičení se považují cvičení zaměřená na třetí, popřípadě čtvrtý (zvláštní) stupeň poplachu. Dále cvičení, která se týkají ověření vnějších havarijních plánů kraje, konkrétní mimořádné události či cvičení, při kterých se zapojují všechny složky integrovaného záchranného systému. Všechna tato cvičení mají tři hlavní etapy. Do etapy přípravné spadá volba místa cvičení, přichystání štábu velitele zásahu i jednotek požární ochrany. V případě vypuknutí předstírané mimořádné události začíná etapa realizační. Ta končí realizací záchranných a likvidačních prací. Vytváření zprávy ohledně hodnocení celého cvičení a následné předložení této zprávy spadá do etapy vyhodnocovací (Kolektiv autorů, 2015).

Mezi nejvýznamnější společná cvičení JSDH a HZS Olomouckého kraje v posledních deseti letech patřila simulace pádu letadla, srážka vlaků, či rozsáhlý požár v oblasti Jeseníků. V roce 2016 bylo cvičení zaměřeno na dopravní nehodu, při které došlo ke srážce plného autobusu s osobním automobilem, kdy byla potřeba vyproštění velkého počtu zraněných osob. Cvičení se účastnilo přes 140 osob spadajících do složek IZS. V roce 2017 se jednalo o cvičení s názvem „FOREST FIRE 2017“, které reagovala na rizika souvisící s dlouhodobým suchem (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, 2018).

V roce 2018 šlo o simulaci rozsáhlých povodní, které zasáhly nespočet sklepů, spoustu rodinných domků a dokonce i významné objekty jako např. nemocnici či elektrárnu. V roce minulém se cvičení přesunulo do hořícího léčebného ústavu s velkým počtem nepohyblivých pacientů. Druhou akcí v roce 2019 bylo mezinárodní cvičení „Orkán 2019“. Jednalo se rozsáhlé území postižené silným větrem, kde byla spousta poškozených střech, spadlých stromů a do toho hrozící povodně. V letošním roce bude probíhat cvičení s názvem „VODA 2020“, kdy se bude opět jednat o rozsáhlé povodně (HZS ČR, 2019p).

3.4 Komparace MU jednotek SDH obcí a HZS ČR v Olomouckém kraji

Hasičský záchranný sbor společně s jednotkami SDH Olomouckého kraje vyjíždí téměř denně k různým typům událostí. Mezi nejčastější události patří požáry různých objektů či ploch, dopravní nehody, úniky nebezpečných látek, technická pomoc a další mimořádné události.

Z tabulky č. 5 jde vidět, že za období 2008-2019 jednotky požární ochrany vyjžděly celkem k 73 438 zásahům. Z toho největší počet zaujímá technická pomoc jako např. odklizení popadaných stromů, pomoc ZZS s vyproštěním osob. Ročně dojde k záchraně zhruba tisíce osob při technické pomoci. Druhý nejvyšší počet zaujmají dopravní nehody na pozemních komunikacích. JPO vyjždějí přibližně k tisícům požárů v průběhu jednoho roku. Především se jedná o požáry odpadních kontejnerů a popelnic, pracovní stroje nebo dopravní prostředky. Dále jsou to plané poplachy, které rok od roku narůstají. Z hlediska úniku nebezpečných látek se jedná převážně o únik ropných látek či plynů. Nejmenší část tvoří ostatní mimořádné události, což jsou například povodně. K radiační havárii na území Olomouckého kraje v posledních 12 letech naštěstí nedošlo.

Tabulka 5: Statistický přehled událostí JPO v Olomouckém kraji v období 2008-2019

<i>Rok / MU</i>	Požár	Dopravní nehoda	Únik nebezp.látek	Technická pomoc	Radiační havárie	Ostatní MU	Planý poplach	Celkem
2008	1 087	1 049	261	2 905	0	0	205	5 607
2009	1 119	947	245	3 636	0	0	248	6 494
2010	961	964	232	4 180	0	0	277	6 614
2011	1 071	1 028	208	2 981	0	0	290	5 578
2012	1 173	1 290	220	2 849	0	0	306	5 838
2013	914	1 220	238	2 638	0	0	264	5 274
2014	963	1 175	311	3 203	0	1	336	5 989
2015	918	1 277	287	2 967	0	8	317	5 774
2016	824	1 244	254	2 603	0	4	255	5 184
2017	889	1 386	317	4 195	0	76	377	7 240
2018	992	1 306	322	3 641	0	2	362	6 625
2019	979	1 268	311	4 272	0	0	391	7 221
Σ	11 890	14 154	3 206	40 070	0	91	3 628	73 438

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019q

Požár (P)

V Tabulce č. 6 jsou uvedeny přesné počty požárů, dle jednotlivých územních odborů od roku 2014 do roku 2019. Požáry jsou také rozděleny do dvou kategorií a to, zda se požárů účastnily jednotky požární ochrany či ne (bez účasti JPO).

Za posledních 6 let jednotky požární ochrany nejvíce vyjžděly k požárům v roce 2018 (963 krát). O 9 požárů méně nastalo v roce 2019 (952). V roce 2014 vypuklo 918 požárů, v roce 2017 - 862, v roce 2015 - 834 a k nejméně požárům vyjžděly JPO v roce 2016 (789 P).

Z hlediska územního odboru propuklo nejvíce požárů v ÚO Olomouc (2107) a to zejména v letech 2014, 2018 a 2019. Územní odbor Přerov od roku 2014-2019 čítá téměř o tisíc výjezdů méně (1046). Územní odbor Šumperk v posledních 6 letech k požárům vyjžděl 926 krát, ÚO Prostějov 864 krát a územní odbor Jeseník 375 krát. Celkem se jednalo o 5 318 požárů s účastí jednotek požární ochrany.

Požárů bez účasti JPO bylo zaznamenáno nejvíce v letech 2014 – 45 požárů, 2016 – 35 požárů a v roce 2018 – 29 požárů. O dva požáry méně (tedy 27 požárů) bylo v letech 2015, 2017 i 2019. Dle územních odborů nejvíce požárů nastalo v ÚO Olomouc (63), poté v ÚO Přerov (40). O 3 požáry méně bylo v ÚO Šumperk (37). Územní odbor Prostějov čítá 30 požárů bez účasti JPO za posledních 6 let a územní odbor Jeseník požárů 20. Celkem bylo zaznamenáno 190 požárů bez účasti JPO.

Tabulka 6: Počet požárů v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
Požáry - s účastí JPO						
2014	395	153	146	161	63	918
2015	318	177	125	146	68	834
2016	307	161	126	150	45	789
2017	295	195	148	156	68	862
2018	380	196	170	162	55	963
2019	412	164	149	151	76	952
Celkem	2107	1046	864	926	375	5318
Požáry - bez účasti JPO						
2014	17	5	8	10	5	45
2015	6	3	4	7	7	27
2016	11	15	3	6	0	35
2017	6	8	7	4	2	27
2018	10	4	5	6	4	29
2019	13	5	3	4	2	27
Celkem	63	40	30	37	20	190

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

Dopravní nehoda (DN)

Dopravní nehody (viz PŘÍLOHA B) jsou v tabulce rozděleny do 5 kategorií na DN silniční, silniční i hromadné, železniční, letecké a na ostatní dopravní nehody. Nejčastějšími

dopravními nehodami za posledních 6 let jsou nehody silniční (6 767 DN), poté železniční (309), silniční i hromadné (40) a DN ostatní (28). Nejméně bylo v Olomouckém kraji za posledních šest roků zaznamenáno nehod leteckých.

Nejvíce silničních dopravních nehod se stalo v roce 2017 (1 311 DN). V roce 2019 bylo sečteno 1 201 těchto nehod. O 13 DN méně čítá rok 2016 (1 188), o dalších 68 méně rok 2014 a 1 101 nehod bylo v roce 2015. Nejmenší počet byl zaznamenán v roce 2018 – 846 silničních dopravních nehod. Z hlediska územních odborů největší počet silničních DN čítá ÚO Olomouc (2 152), dále ÚO Přerov (1 576), ÚO Šumperk (1 365), ÚO Prostějov (1 168) a územní odbor Jeseník pouze 506.

Z kategorie dopravních nehod silničních i hromadných byl nejvyšší počet zaznamenán v roce 2018 – 11 DN, o jednu nehodu méně bylo v roce 2017. V roce 2019 se stalo 7 těchto nehod, v roce 2016 šest a po 3 nehodách bylo čítáno v letech 2014 i 2015. V územním odboru Olomouc se přihodilo za posledních 6 let nejvíce silničních i hromadných dopravních nehod (což je 20 DN). V ÚO Prostějov bylo statisticky zaznamenáno nehod 9, v ÚO Přerov 5, v ÚO Šumperk 4 a o dvě DN méně počítá ÚO Jeseník (tedy pouze 2).

Železničních nehod každý rok, od roku 2014 po rok 2019, bylo zaznamenáno kolem 50. V roce 2017 (61), 2015 (59), 2019 (53), 2014 (49), 2016 (44) a v roce 2018 (43). V ÚO Olomouc bylo způsobeno nejvíce nehod na železnicích, celkem 121. 72 železničních nehod se odehrálo v ÚO Přerov, 69 v ÚO Šumperk, 38 v ÚO Prostějov a pouhých 9 na Jesenícku.

Letecká neštěstí se v Olomouckém kraji odehrála nejčastěji v letech 2016 (3 krát) a 2019 (též 3 krát). Dvě letecké nehody se staly v roce 2017 a 2018. V letech 2014 i 2015 se stala pouze 1 letecká nehoda. Nejvíce těchto nešťastných událostí čítá územní odbor Olomouc (4) a Jeseník (také 4). Dále ÚO Přerov (3), ÚO Šumperk (1) a územní odbor Prostějov tuto nehodu nezaznamenal ani jedenkrát za posledních 6 let.

Dopravních nehod, které spadají do kategorie DN – ostatní, bylo nejvíce v roce 2014 (8), poté 7 v roce 2016, 4 v letech 2018 i 2019, 3 v roce 2015 a 2 v roce 2017. Olomoucko čítá 10 DN tohoto typu, ÚO Přerov i Jeseník 6 a územní odbory Prostějov a Šumperk 3.

Únik nebezpečné látky (UNL)

Mezi únik nebezpečných látek se řadí jakékoliv nežádoucí uvolnění nebezpečných chemických látek a to jak do ovzduší, vodních toků či nádrží nebo např. na pozemní komunikace. Tyto úniky se člení do 5 základních skupin (viz PŘÍLOHA C) : UNL – plynu/aerosolu, UNL – kapaliny (mimo ropné produkty.), UNL – ropných produktů, UNL –

pevné látky a ostatní UNL. Za období 2014 – 2019 nejvíce úniků nebezpečných látek spadá do kategorie ropných produktů, celkem 1 112 úniků. Poté následují úniky plynu nebo aerosolu (559), 88 úniků kapalin (mimo ropné produkty), 31 ostatních UNL a nejméně bylo úniků látek pevných (12).

Nejvíce výjezdů k únikům nebezpečných látek v podobě plynu či aerosolu bylo zaznamenáno v roce 2018 (111), o 6 méně v roce 2015 (105) a o dalších 5 méně v roce 2017 (100 výjezdů). V roce 2019 bylo těchto výjezdů 94, v roce 2016 osmdesát šest a 63 v roce 2014. K nejvíce únikům plynu anebo aerosolu došlo v územním odboru Olomouc (206), dále pak v ÚO Přerov (120), v ÚO Prostějov (104), v ÚO Šumperk (90) a na Jesenicku (39).

Úniků nebezpečných látek všech kapalin kromě ropných produktů bylo zaregistrováno nejvíce v roce 2015 (21). V roce 2017 jednotky PO k těmto událostem vyjžděli 16 krát, v roce 2018 bylo o 1 výjezd méně (tedy 15). V roce 2019 nebezpečné kapaliny unikly 13 krát. Dvanáct krát tomu bylo v roce 2014 a 11 krát v roce 2016. K těmto událostem došlo zejména v územním odboru Olomouc (35), Přerov (18), Šumperk (16) a Prostějov (15). Nejmenší počet zaznamenala opět oblast ÚO Jeseník (4).

Mezi nejčastější UNL patří úniky ropných produktů, nejvíce těchto látek uniklo v roce 2014 (226), poté v roce 2019 (203). 193 výjezdů bylo uskutečněno v roce 2018, 189 v roce 2017, 155 v roce 2015 a 146 výjezdů k únikům ropných látek v roce 2016. Nejvíce záznamů je v posledních 6 letech z územního odboru Olomouc (418), dále z ÚO Šumperk (215), z ÚO Přerov (206) a z územního odboru Prostějov (172). Téměř o polovinu méně pak zaznamenal územní odbor Jeseník, pouze 101 výjezdů k UNL - ropných produktů.

K únikům nebezpečných látek v pevné formě dochází zřídka. Nejčastěji tomu bylo v roce 2016 a to 4 krát. Tříkrát pevné látky unikly do prostředí v roce 2015 a dvakrát v roce 2014. Od roku 2017 po rok 2019 se počet UNL – pevných látek ustálil pouze na 1 únik za rok. Z hlediska územních odborů hasiči nejvíce zasahovali v ÚO Olomouc (5 krát), poté tříkrát v ÚO Přerov, 2 krát na Jesenicku a jedenkrát na Prostějovsku a Šumpersku.

V roce 2017 bylo zaregistrováno nejvíce úniků nebezpečných látek, řazených do kategorie ostatní (11). V roce 2014 JPO k těmto únikům vyjžděli 8 krát, v roce 2016 sedmkrát, 3 krát v roce 2015 a dvakrát v roce 2017. K žádnému úniku nebezpečných látek kategorie ostatní v roce 2019 nedošlo. Územní odbor Olomouc čítá v posledních letech počet nejvyšší (15 UNL – ostatní), 5 zásahů je připisováno ÚO Přerov i ÚO Prostějov. V období 2014 – 2019 vyjžděli hasiči 4 krát v územním odboru Šumperk a jen 2 krát v ÚO Jeseník.

Technická havárie/pomoc (TH)

Počet technické pomoci v Olomouckém kraji za období 2014 – 2019 rok od roku značně roste (viz PŘÍLOHA D). Za toto období v Olomouckém kraji nedošlo k žádné technické havárii. Jednotky požární ochrany měly nahlášený výjezd k technické pomoci celkem 19 381 krát, k pomoci technologické 35 krát a k ostatní pomoci vcelku 1 465 krát.

Technickou pomocí se myslí např. pomoc ZZS při vyproštění, snesení osob či otevření bytu. Nejvyšší počet těchto výjezdů se zaznamenal v roce 2019 (3 967). O 65 výjezdů méně měli hasiči v roce 2017 (3 902), poté v roce 2018 (3 390) a v roce 2014 (3 013). Více jak o tisícovku méně výjezdů JPO k technické pomoci oproti roku 2019 bylo nahlášeno v letech 2015 (2 715) a 2016 (2 391). Nejvytíženější je každým rokem územní odbor Olomouc 6 325 uskutečněných výjezdů. Dále pak územní odbor Přerov s 4 070 výjezdy, ÚO Šumperk s 3 614, Prostějov s 3 367 a ÚO Jeseník s 2 005 výjezdy v rámci technické pomoci.

Pod pojem technologická pomoc spadá např. pomoc při vyproštění části ruky obsluhy firemního stroje aj. K 15 případům jednotky PO Olomouckého kraje vyjžděly v roce 2015, k 8 případům v roce 2018. O jeden případ méně bylo zaznamenáno v roce 2014 (7). Tři krát k technologické pomoci hasiči vyjžděli v roce 2018 a pouze jedenkrát v letech 2016 i 2017. V územním odboru Přerov bylo zaznamenáno za posledních 6 let 14 těchto výjezdů, v ÚO Olomouc jedenáct, na Šumpersku šest, na Prostějovsku tři a v oblasti Jeseníku jen 1.

Mezi výjezdy zahrnuté do kategorie TH – ostatní pomoc patří například čištění pozemních komunikací od napadaného listí nebo šterku. Počet těchto událostí pomalu přibývá. V roce 2019 jich bylo zaznamenáno 302, v roce 2017 – 292, v roce 2018 – 243 a v roce 2015 – 234. 211 pak v roce 2016 a nejméně zaznamenal rok 2014 a to 183 těchto výjezdů. Z hlediska územních odborů hasiči nejčastěji vyjžděli v částech územního odboru Šumperk (370 krát), poté na Prostějovsku (358 krát), na Přerovsku (304 krát), na Olomoucku (255 krát) a opět nejméně výjezdů za posledních 6 let zaznamenal ÚO Jeseník (178).

Radiační havárie

Na celém území Olomouckého kraje v období roků 2014 – 2019 nedošlo k žádné radiační havárii, viz níže uvedená Tabulka číslo 7.

Tabulka 7: Počet radiačních havárií v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
2014-2019	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	0	0	0	0	0

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

Ostatní MU

Mezi ostatní mimořádné události patří například povodně či epidemie. Za posledních 6 let JPO Olomouckého kraje vyjízděly celkem 91 krát k tzv. ostatním mimořádným událostem. Výrazně nejvíce těchto zásahů proběhlo v roce 2017 a to 76. Osmkrát JPO vyjízděly v roce 2015, 4 krát v roce 2016, 2 krát v roce 2018 a pouze jedenkrát v roce 2014. V roce 2019 nevznikla žádná MU spadající do tohoto typu. Nejvíce výjezdů v tomto šestiletém období zaznamenalo Olomoucko (36), poté o 10 méně územní odbor Přerov (26). Dále ÚO Šumperk (13 výjezdů), 10 výjezdů k ostatním MU proběhlo v ÚO Prostějov a nejméně na Jesenicku, pouze 6 výjezdů tohoto typu.

Tabulka 8: Počet ostatních MU v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
2014	1	0	0	0	0	1
2015	4	2	2	0	0	8
2016	4	0	0	0	0	4
2017	26	24	8	12	6	76
2018	1	0	0	1	0	2
2019	0	0	0	0	0	0
Celkem	36	26	10	13	6	91

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

Planý poplach

Za období roků 2014-2019 bylo v Olomouckém kraji zaznamenáno celkem 2 038 planých poplachů, ke kterým musely jednotky požární ochrany vyjízdet. Nejvíce planých poplachů bylo nahlášeno v roce 2019 (391), poté v roce 2017 (377). K 362 planým poplachům hasiči vyjízděli v roce 2018, k 336 v roce 2014 a o 19 planých poplachů méně bylo v roce 2015 (317). Nejméně jich bylo zaznamenáno v roce 2016, pouze 255. Z hlediska územních odborů rapidně nejvyšší počet planých poplachů, za posledních 6 let, byl ohlášen na Olomoucko (801). Více jak o 400 planých poplachů méně zaznamenal ÚO Přerov (389), poté ÚO

Prostějov (373) a Šumperk (340). Značně nejméně planých poplachů bylo hlášeno v oblasti Jeseníků (pouhých 135).

Tabulka 9: Počet planých poplachů v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
2014	148	70	51	51	16	336
2015	123	63	56	56	19	317
2016	101	43	55	44	12	255
2017	125	64	84	76	28	377
2018	154	64	64	61	19	362
2019	150	85	63	52	41	391
Celkem	801	389	373	340	135	2038

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

4 ANALÝZA SPOLUPRÁCE JPO OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kapitola číslo 4 Analýza spolupráce JPO Olomouckého kraje se zabývá charakteristikou provedeného výzkumu. V podkapitole 4.1 jsou popsány základní i dílčí cíle, pojetí výzkumu, výzkumný problém, výzkumný vzorek, výzkumná technika a způsob zpracování dat. V podkapitole 4.2 jsou podrobně rozebrány výsledky výzkumu a zpracování dotazníkového šetření, které je rozděleno na základní údaje o respondentech a výzkumné otázky. V poslední podkapitole 4.3 je provedeno celkové shrnutí výzkumu, zhodnocení činnosti a spolupráce JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje. Dále jsou zde shrnuta zjištění a zároveň navrhuta možná doporučení týkající se základních problémových oblastí spolupráce, kterými jsou zapojení jednotek PO, práce s informacemi a komunikace, kompetence a vybavenost JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje.

4.1 Charakteristika výzkumu

Podkapitola 4.1 Charakteristika výzkumu je zaměřena na výzkumné šetření, orientované na spolupráci a zhodnocení činnosti vybraných jednotek požární ochrany, čili JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje za období alespoň pěti let. Výzkum byl proveden s pomocí dotazníkového šetření.

V rámci šetření je definován prioritní cíl celého výzkumu i cíle dílčí, pojetí výzkumu, výzkumný problém, výzkumný vzorek, otázky, technika a též způsob zpracování dat.

Cíl a pojetí výzkumu

Zásadním cílem výzkumu bakalářské práce je zhodnotit činnosti vybraných požárních jednotek JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji za období alespoň pěti let. A to formou komparativní případové studie a reflexe této činnosti v postojích příslušníků a členů těchto jednotek požární ochrany. V rámci výzkumu bylo za metodu sběru dat zvoleno dotazníkové šetření.

Dle základního cíle výzkumu byly vymezeny i cíle dílčí. Mezi které patří:

- Komparovat názory na stávající poplachový plán Olomouckého kraje i názory, týkající se fungování KOPIS a informovanosti členů a příslušníků JPO.
- Komparovat názory, související s komunikací JPO přes radiostanice a s pokrytím sítě pro radiopřijímače.
- Komparovat názory týkající se vybavenosti a kompetencí JPO.

Výzkumný problém

Výzkumný problém se odvíjí od cíle výzkumu. Je jim otázka, zda spolupráce jednotek sborů dobrovolných hasičů a hasičských záchranných sborů v Olomouckém kraji dostatečně funguje? Popřípadě, v čem tkví problém vzájemné spolupráce, komunikaci a informovanosti JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje?

Výzkumný vzorek

Výběrovým souborem výzkumu byli ženy a muži starší 18 let z celého Olomouckého kraje, z územních odborů Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník, kteří jsou aktivními členy vybraných jednotek sboru dobrovolných hasičů (JPO II, JPO III a JPO V) nebo jsou příslušníky Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje (JPO I).

Respondenti byli vybíráni zcela náhodně. K oslovení o vyplnění elektronického dotazníku došlo ústně přímo na některých stanicích HZS Olomouckého kraje a na některých zbrojnicích JSDH obcí. Oslovení probíhalo také pomocí e-mailů.

Bylo vyplněno 107 dotazníků, zhruba ze 120 rozeslaných. Návratnost dotazníků tedy činí téměř 90%.

Výzkumný vzorek lze rozčlenit do tří kategorií podle pohlaví (žena či muž), věku (18-30; 31-40; 41-50; 51-60; 61 a více) a nejvyššího dosaženého vzdělání (základní; vyučen/a; středoškolské; vyšší odborné a vysokoškolské). Konkrétní podrobnosti jsou uvedeny v kapitole 4.2.1 Zpracování dotazníkového šetření - Základní údaje o respondentech.

Výzkumná technika

Přílohu B tvoří dotazníkové šetření, které je koncipováno do 30 otázek, zaměřených na zhodnocení činností i spolupráce JSDH a HZS v Olomouckém kraji. Dotazník je tvořen převážně otázkami uzavřenými s výběrem jedné či více možností (22 otázek). Dále otázkami otevřenými (5 otázek) a otázkami polouzavřenými (3 otázky). Některé otázky jsou tzv. filtrační, které mají za úkol vyřadit nevhodné respondenty. Respektive vyloučit respondenty, kterých se daná otázka netýká. První tři otázky jsou zaměřeny na základní údaje o respondentech (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání). Zbytek otázek je výzkumných. Dotazníkové šetření je zcela anonymní.

Způsob zpracování dat

Veškerá data a informace z dotazníkového šetření byla následně zpracována. Na základě dat došlo k výpočtům četností, absolutních i relativních. Ke všem otázkám byly vytvořeny

příslušné výšečové či sloupcové grafy. Poté byla každá z otázek slovně okomentována a zhodnocena.

4.1 Výsledky výzkumu

V této podkapitole jsou zveřejněny výsledky dotazníkového šetření. Veškeré výsledky byly zpracovány a následně upraveny do podoby výšečových nebo sloupcových grafů a poté slovně interpretovány.

Zpracování dotazníkového šetření

V úvodní části je dotazníkové šetření tvořeno základními údaji respondentů (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání). Poté jsou vyhodnoceny otázky týkající se základních údajů, zda a jak dlouho jsou respondenti členy JSDH či jsou příslušníky HZS Olomouckého kraje, pod jaký územní odbor a kategorii JPO spadají. Dále jsou vyhodnoceny otázky zaměřené na výjezdy, poplachový plán Olomouckého kraje a také na jejich vzdělávání. Následně jsou vyhodnocovány otázky zaměřující se na konkrétní problémy spolupráce JSDH a HZS Olomouckého kraje v posledních letech např. návrhy možných zlepšení spolupráce, vzájemná komunikace, pokrytí sítě pro radiopřijímače, informovanost jednotek, funkce KOPIS či vybavenost jednotek.

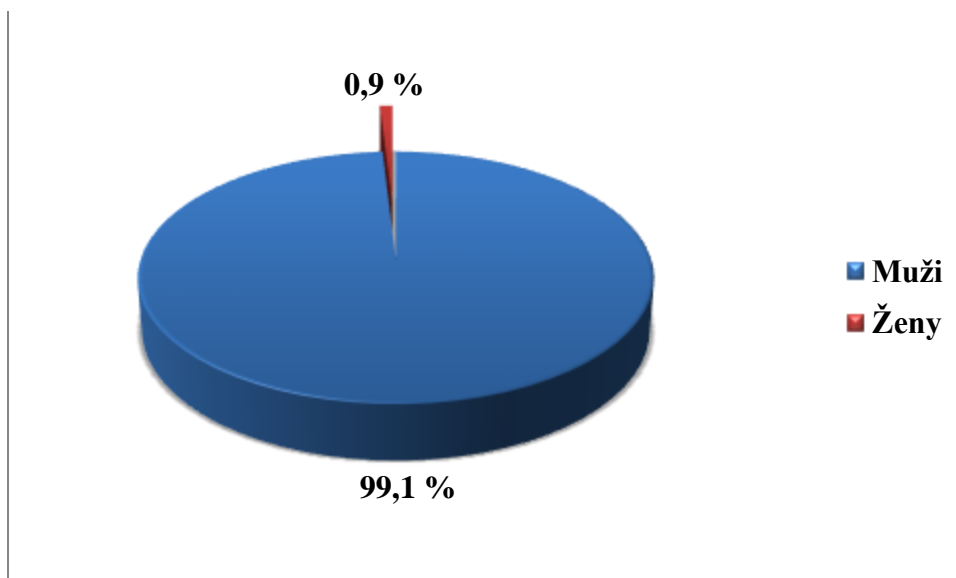
Základní údaje o respondentech

V této části jsou uvedeny základní údaje o všech respondentech spadajících do vybraných jednotek požární ochrany Olomouckého kraje. Celkový počet respondentů v dotazníkovém šetření činí 107.

Celkový počet respondentů dle pohlaví

Z výše uvedených dat (Obr. 4) je patrné, že celkový počet respondentů mezi muži a ženami je velmi nevyrovnaný. Z celkového počtu 107 respondentů jsou muži zastoupeny počtem 106 (což je 99,1 %) a ženy jsou zastoupeny pouze 1 respondentem (což je pouze 0,9 %).

Příčinou je velmi malé zastoupení žen u výjezdových jednotek a to jak v případech hasičských záchranných sborů, tak jednotek sborů dobrovolných hasičů. V celém Olomouckém kraji je součástí výjezdové jednotky HZS Olomouckého kraje pouze 1 žena, kterou je velitelka požární stanice HZS Konice (územní odbor Prostějov).

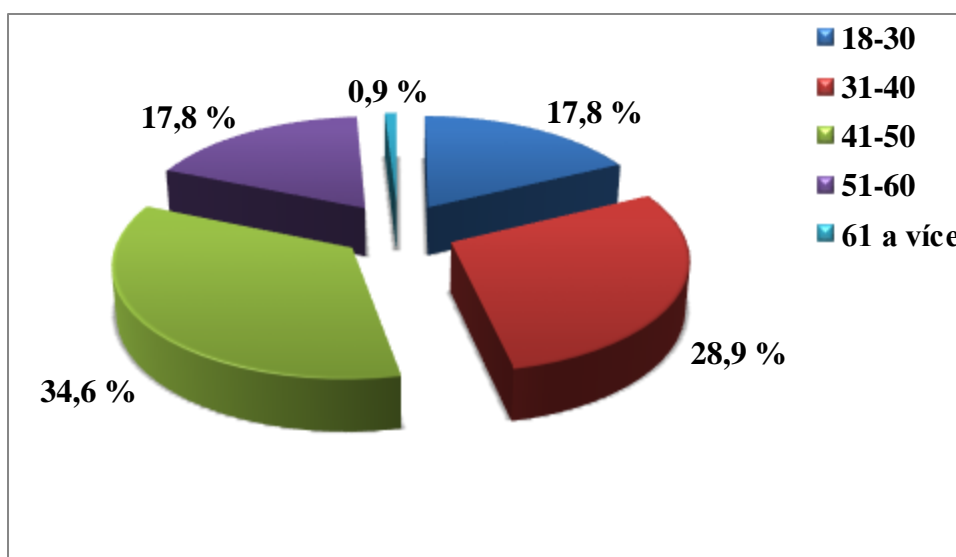

Obrázek 4: Celkový počet respondentů dle pohlaví

Zdroj: vlastní

Celkový počet respondentů dle odlišných věkových kategorií

Z druhého grafu (Obr. 5) je zřejmé, že většinu tvoří respondenti ve věkové kategorii 41-50 let v počtu 37 respondentů (což je 34,6 % z celkového počtu). Druhý největší počet tvoří věková kategorie 31-40 let, která činí 31 respondentů (což je 28,9 %). Dále je dvakrát 19 respondentů ve věkové kategorii 51-60 let (což činí 17,8 %) a ve věkové kategorii 18-30 let (také 17,8 %). Respondenti s věkem nad 60 let jsou zastoupeni pouze 1 respondentem (což tvoří jen 0,9 % z celkového počtu).

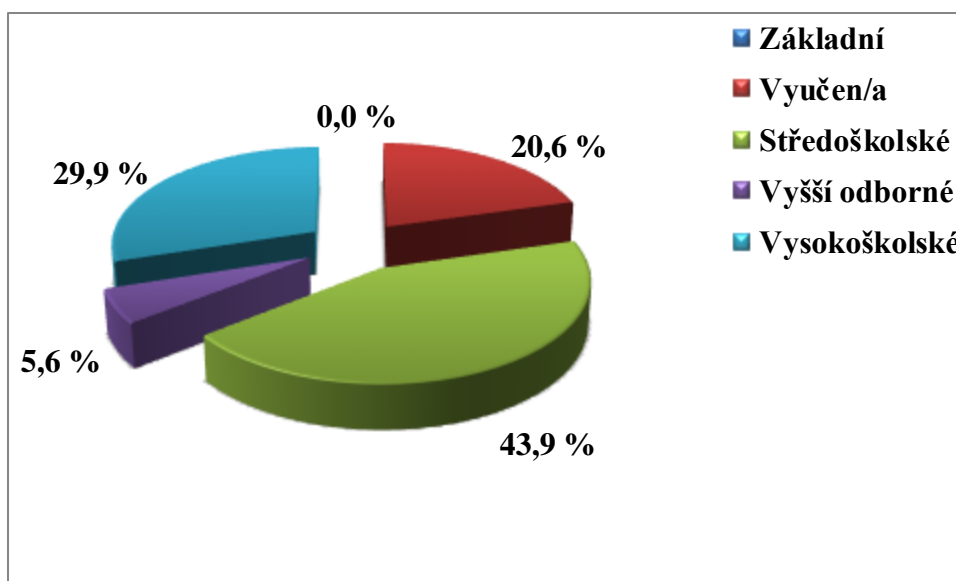

Obrázek 5: Celkový počet respondentů dle odlišných věkových kategorií

Zdroj: vlastní

Celkový počet respondentů dle rozdílné úrovně vzdělání

Z přiloženého grafu (Obr. 6) vyplývá, že většinu ze zkoumaného vzorku, dle úrovně dosaženého vzdělání, tvoří respondenti se středoškolským vzděláním a to v počtu 47 respondentů (což je 43,9 %). Druhý nejvyšší počet 32 respondentů (tj. 29,9 %) tvoří vysokoškoláci. O 10 respondentů méně je zastoupeno ve skupině osob se vzděláním vyučen/a, což čítá 22 respondentů (20,6 %). Nejmenší počet dělá 6 respondentů (což je 5,6 %), tito respondenti dosáhli vyššího odborného vzdělání. Se základním vzděláním není žádný z respondentů.

Obrázek 6: Celkový počet respondentů dle rozdílné úrovně vzdělání

Zdroj: vlastní

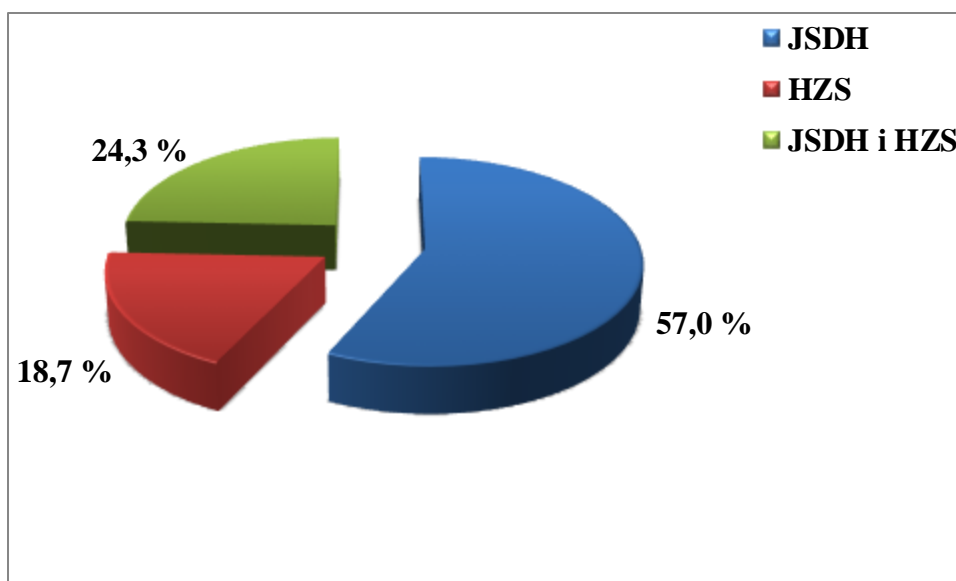
Výsledky dotazníkového šetření

V této části jsou zaznamenány výsledky jednotlivých výzkumných otázek z dotazníkového šetření. Všechny otázky jsou zpracovány do podoby grafů, výsečových anebo sloupcových. Ke každé otázce je přidána slovní interpretace eventuálně komparace s otázkou příbuznou.

Otázka č. 4: Jste členem/příslušníkem:

Z uvedeného grafu (Obr. 7) je patrné, že nejvyšší podíl patří členům jednotek sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje – 61 respondentů (57,0 %). Z celkového počtu je 20 respondentů příslušníkem Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje (což je 18,7 %). Dalších 26 respondentů vykonává službu příslušníka HZS ČR na jedné z požárních stanic Olomouckého kraje a současně je členem výjezdové jednotky SDH Olomouckého kraje (tj. 24,3 %).

Z toho vyplývá, že ze 107 respondentů je 87 respondentů (tj. 81,3% z celkového počtu) řádnými členy jednotek SDH (61 jen JSDH + 26 JSDH i HZS ČR) a 46 respondentů (43,0 % z celkového počtu) patří do řad příslušníků HZS ČR (20 HZS ČR + 26 JSDH i HZS ČR).

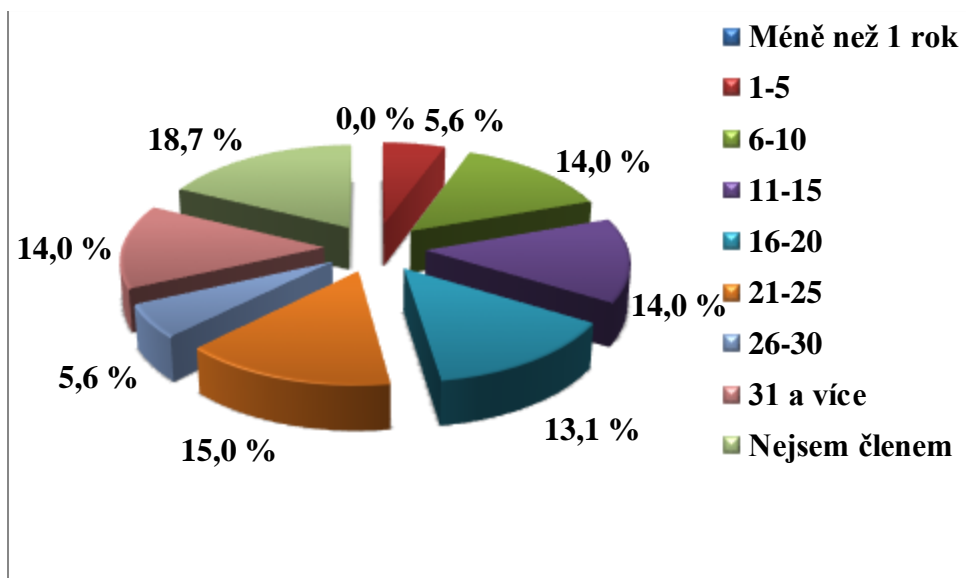

Obrázek 7: Rozdělení respondentů na členy JSDH a příslušníky HZS ČR

Zdroj: vlastní

Otázka č. 5: Jak dlouho jste členem JSDH?

Z grafu (viz Obr. 9) vyplývá, že z celkového počtu 107 respondentů je členem jednotky SDH 87 respondentů (což je 81,3 % z celkového počtu 107). Nejvíce respondentů, 16 respondentů, je součástí výjezdové jednotky, tedy členem JSDH 21-25 let (15,0 %). Třikrát patnáct respondentů (což je $3 \times 14,0$ %) je členem jednotky sboru dobrovolných hasičů po dobu 6-10 let, 11-15 let a obdivuhodných 31 a více let. 13,1% odpovídá 14 respondentům, kteří jsou členy JSDH 16-20 let. Dvakrát po 6 respondentech ($2 \times 5,6$ %) odpovědělo, že je po dobu 1-5 let či 26-30 let členem JSDH. Žádný z respondentů není součástí výjezdové jednotky méně než jeden rok. 20 respondentů není vůbec členem jednotek sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje (tj. 18,7 %).

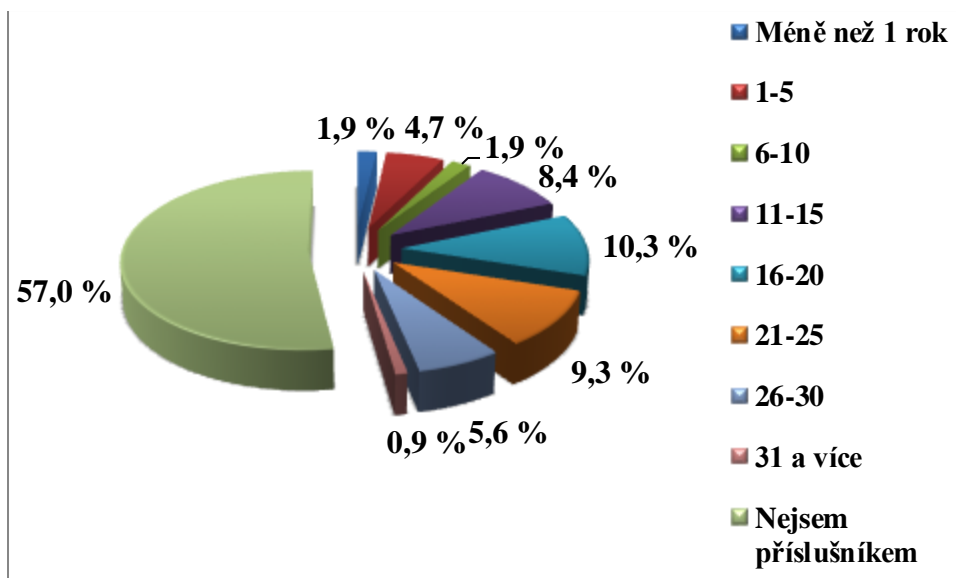

Obrázek 8: Počet let na pozici člena JSDH ve výjezdové jednotce

Zdroj: vlastní

Otázka č. 6: Jak dlouho jste příslušníkem HZS Olomouckého kraje?

Z celkového počtu 107 respondentů je ve služebním poměru 46 příslušníků Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje (43,0 % z celkového počtu 107). Z tohoto počtu má 11 respondentů odsloužených 16-20 let (tj. 10,3 %). Druhý nejvyšší počet odsloužených let je 21-25 (10 respondentů = 9,3 %). Dále o jednoho respondenta méně je ve skupině 11-15 let (9 respondentů = 8,4 %). 6 respondentů je příslušníkem HZS ČR 26-30 let (což je 5,6 %) a 5 respondentů 1-5 let (4,7 %). Po dvou respondentech je v kategoriích odsloužených let 6-10 a méně než 1 rok (2 × 1,9 %). Pouze jeden příslušník je ve služebním poměru již více jak 31 let. Více jak polovina z celkových respondentů, 61 respondentů (57 %), nejsou příslušníky Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje.

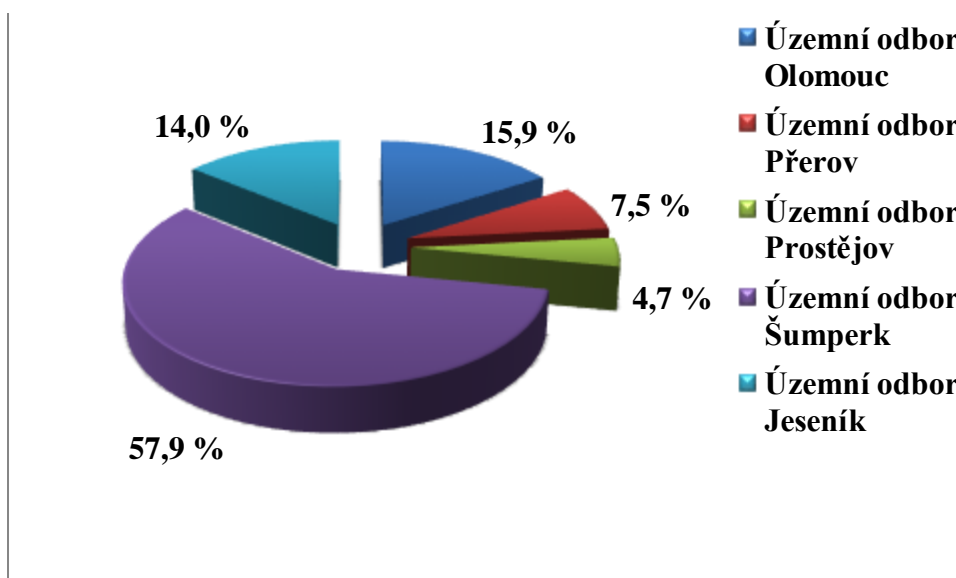

Obrázek 9: Počet odsloužených let příslušníků HZS ČR

Zdroj: vlastní

Otázka č. 7: Pod jaký územní odbor spadáte?

Jak je z grafu (Obr. 10) patrné, největší zastoupení 62 respondentů je z územního odboru Šumperk (což odpovídá 57,9 %). Druhým nejvíce zastoupeným územním odborem je územní odbor Olomouc s počtem 17 respondentů (tj. 15,9 %). O 2 respondenty méně je z územního odboru Jeseník (15 = 14,0 %). Z územního odboru Přerov je 8 respondentů (což je 7,5 %). Nejmenší zastoupení respondentů je z územního odboru Prostějov (5 respondentů= 4,7 %).

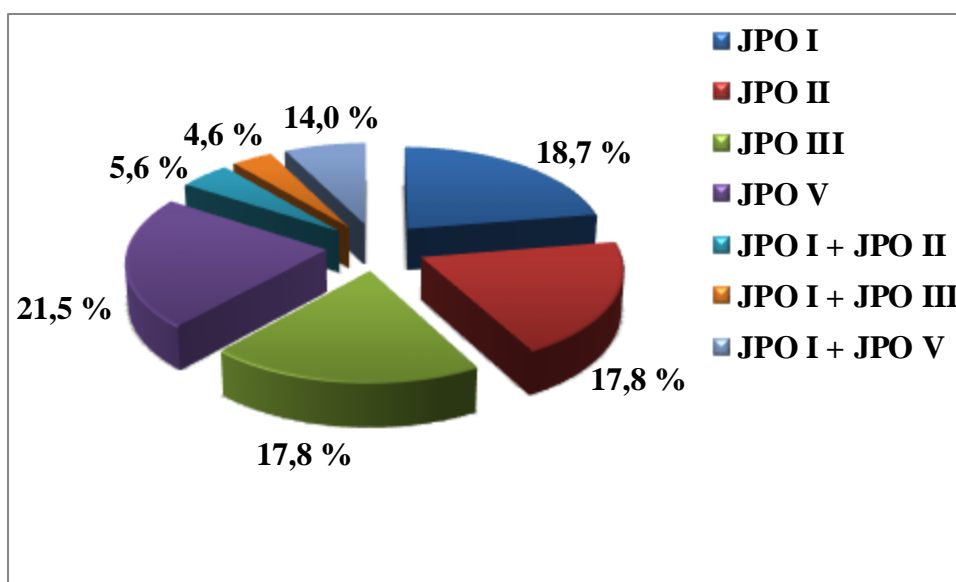

Obrázek 10: Rozdělení respondentů do územních odborů Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 8: Do jaké kategorie dle operačního využití a působnosti spadáte?

Z otázky číslo 8 je patrné, že se odvíjí od otázky číslo 4 - Jste členem JSDH/HZS ČR/JSDH i HZS ČR? Mezi příslušníky HZS ČR patří 20 respondentů, tedy i do JPO I musí spadat těchto 20 (tj. 18,7 %). 61 respondentů se řadí k členům sborů dobrovolných hasičů, což odpovídá kategoriím JPO II, JPO III a JPO V. Nejvíce z nich je součástí kategorie JPO V (23 respondentů = 21,5 %). Počet členů JSDH v kategoriích JPO III a JPO III je stejný – po 19 respondentech ($2 \times 17,8$ %). Dále je podle otázky č. 4 dvacet šest respondentů současně příslušníky HZS ČR a členy jednotek SDH. Z tohoto počtu nejvíce respondentů přísluší kategorii JPO I + JPO V (15 respondentů = 14,0 %). Druhý nejvyšší podíl respondentů spadá současně do kategorie JPO I a JPO II (6 = 5,6 %). Nejmenším podílem je 5 respondentů, patřících do kategorií JPO I + JPO III (tj. 4,6 %).

Obrázek 11: Rozdělení respondentů do JPO dle jejich působnosti a operačního využití

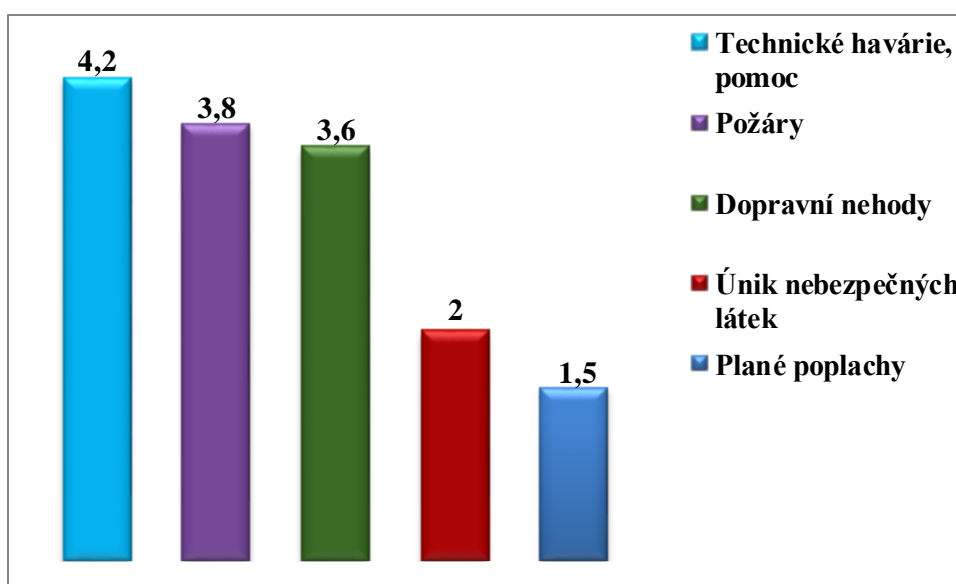
Zdroj: vlastní

Otázka č. 9: K jakým událostem nejvíce vyjíždíte?

U otázky č. 9 měli respondenti seřadit následující události dle toho, jak často k nim jednotky v posledních letech vyjíždějí. Každé události byla následně přiřazena daná váha důležitosti od 0 (nejméně časté) do 5 (nejčastější). Na první místo (důležitost 4,2), tudíž k nejčastějším zásahům jednotek SDH a HZS Olomouckého kraje, nadpoloviční většina respondentů řadila technické havárie či technickou pomoc jako např. pomoc ZZS s vyproštěním imobilní osoby a jiné. Druhou nejčastější události dle grafu (Obr. 12) jsou veškeré požáry s důležitostí 3,8. Třetím nejčastějším výjezdem JSDH a HZS Olomouckého kraje jsou výjezdy k dopravním

nehodám na pozemních komunikacích s důležitostí 3,6. Méně časté jsou pak úniky nebezpečných látek (důležitost 2) a plané popluchy s důležitostí 1,5.

Odpovědi respondentů na tuto otázku téměř odpovídají výsledkům ze statistických ročenek HZS Olomouckého kraje (viz podkapitola 3.4 Komparace MU jednotek požární ochrany v Olomouckém kraji – Tabulka 5 – Statistický přehled událostí JPO na území Olomouckého kraje v období 2008-2019). Dle ní jsou, stejně jako podle obrázku 12, nejčastější událostí za posledních dvanáct let výjezdy zaměřené na technickou pomoc (40 070 výjezdů). Mezi druhou nejčastěji se vyskytující událost patří dopravní nehody (14 154 výjezdů) a s 11 890 výjezdy jsou to požáry. K únikům nebezpečných látek hasiči vyjžděli ve 3 206 případech. Plané popluchy za období 2008-2019 jsou zastoupeny 3 628 výjezdy. Plané popluchy tedy respondenti podhodnocují, jelikož dle statistik jsou častější než úniky nebezpečných látek, ale v dotazníkovém šetření dostaly nižší váhu než úniky nebezpečných látek. Odpovědi respondentů se tedy jen lehce liší od statistických ročenek HZS Olomouckého kraje.

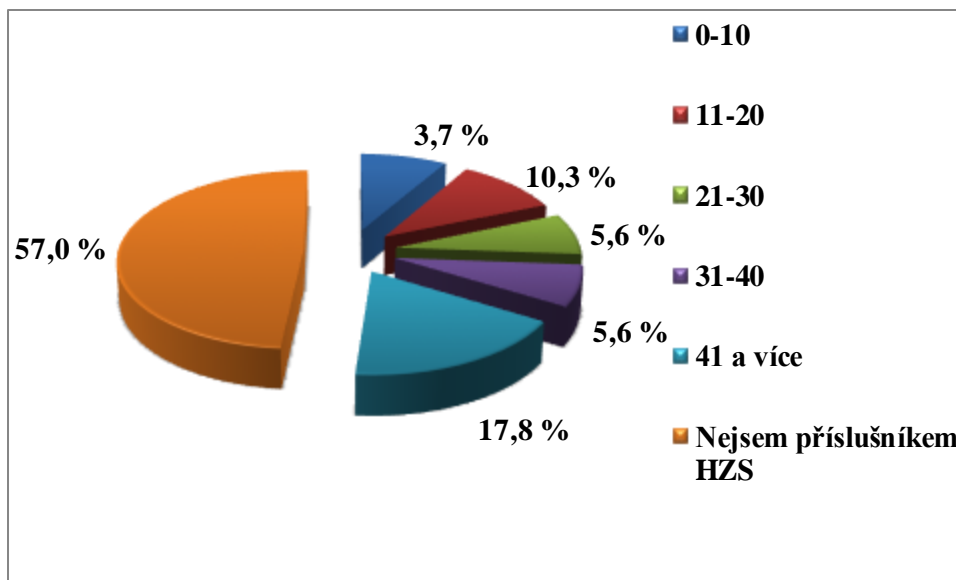
Obrázek 12: Nejčastější zásahy JSDH a HZS Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 10: Kolik má Vaše jednotka HZS ČR průměrně výjezdů za 1 měsíc?

Dá se říci, že z níže uvedeného grafu (Obr. 13) vyplývá, že více jak polovina respondentů nejsou příslušníci hasičského záchranného sboru (61 respondentů = 57,0 %). 19 respondentů (tj. 17,8 %) uvedlo, že jeho jednotka HZS ČR vyjždí ke všem typům událostem průměrně 41 a víckrát za měsíc. K 11 až 20 událostem vyjždí průměrně za měsíc jednotky HZS ČR 11 respondentů (což je 10,3 %). 6 respondentů (což je 5,6 %) odpovědělo, že za 1 měsíc vyjždějí k 21-30 událostem a stejný počet (6 respondentů = 5,6 %) uvedl, že za měsíc zasahují

průměrně u 31-40 událostech všech typů. O 2 respondenty méně uvedlo, že jejich průměrný počet výjezdů za 1 měsíc je maximálně 10 (což jsou 4 respondenti = 3,7 %).

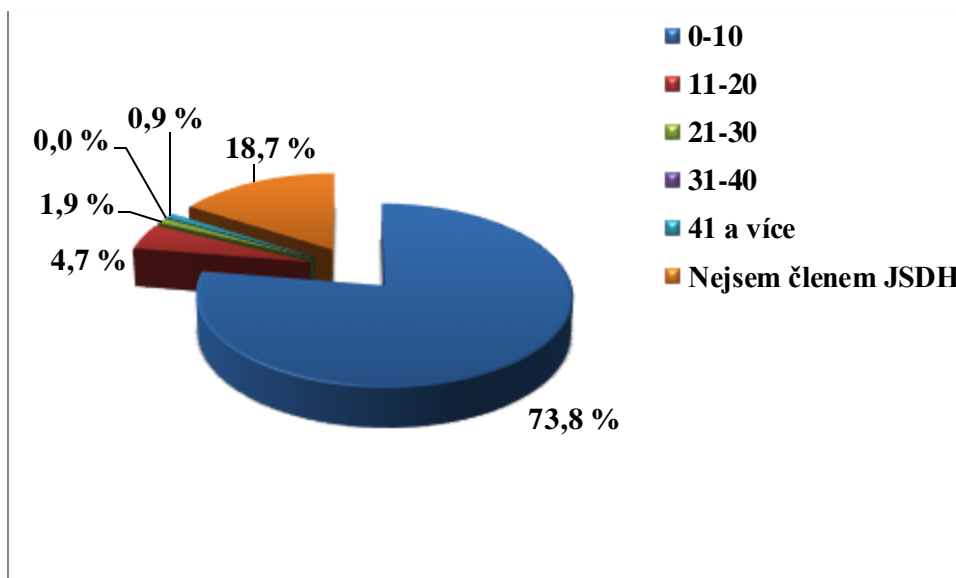

Obrázek 13: Průměrný počet výjezdů jednotek HZS Olomouckého kraje za 1 měsíc

Zdroj: vlastní

Otázka č. 11: Kolik má Vaše jednotka SDH průměrně výjezdů za 1 měsíc?

Z Obrázku 14 je patrné, že členem jednotky sborů dobrovolných hasičů Olomouckého kraje není pouze 20 respondentů (18,7 %). Téměř tříčtvrtinový podíl z celkového počtu (79 respondentů = 73,8 %) odpovědělo, že jejich jednotka SDH za 1 měsíc průměrně vyjíždí maximálně k 10 zásahům. Značné méně respondentů (5 respondentů = 4,7 %) uvedlo, že jejich jednotka má průměrně za 1 měsíc 11-20 výjezdů. 21-30 výjezdů za dobu jednoho měsíce se účastní jednotky 2 respondenti (což je 1,9 %) a jednotka 1 respondenta se účastní 41 a více výjezdů za 1 měsíc (tj. 0,9 %). Žádný z respondentů neodpověděl, že jeho JSDH vyjíždí průměrně za 1 měsíc k 31-40 výjezdům.

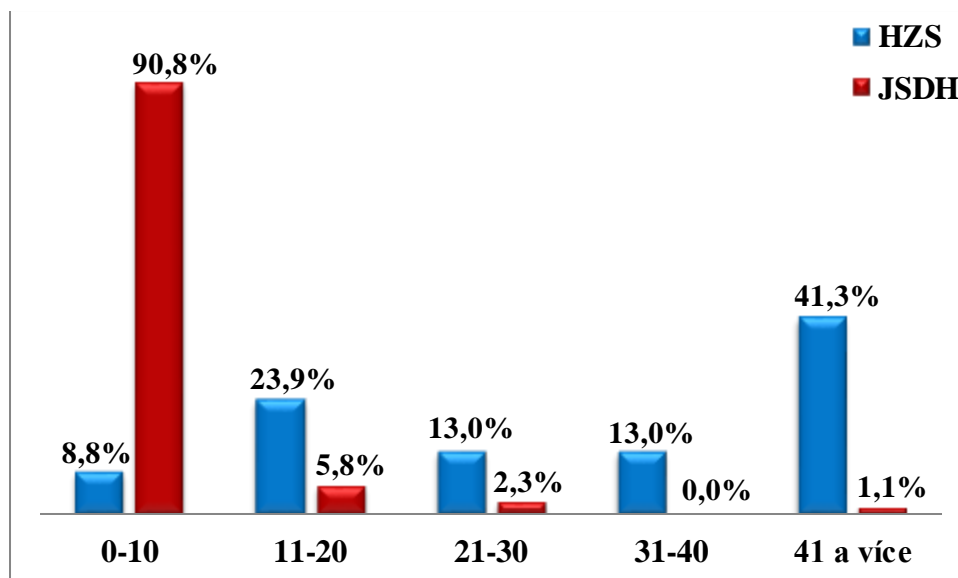

Obrázek 14: Průměrný počet výjezdů jednotek SDH Olomouckého kraje za 1 měsíc

Zdroj: vlastní

Srovnání otázky č. 10 s otázkou č. 11

Pokud bychom srovnali počty výjezdů jednotek HZS a JSDH Olomouckého kraje, tedy ***otázku č. 10 s otázkou č. 11***, viděli bychom, že jednotky HZS Olomouckého kraje vyjíždějí nejčastěji 41 a vícekrát (41,3 % podíl na celkových výjezdech; JSDH pouze 1,1 %) za 1 měsíc. Oproti tomu JSDH vyjíždějí po dobu 1 měsíce nejčastěji maximálně 10krát (což odpovídá podílu 90,8; HZS ČR jen 8,8 %). To je dáno tím, že HZS ČR jsou oprávněny zasahovat u všech typů mimořádných událostí a jsou povolávány vždy. JSDH se nasazují jen dle potřeby a dle jejich vybavenosti k určitému typu události. V případě vytíženosti 11-20 výjezdy za měsíc je rozdíl 18,1 % (HZS ČR 23,9 %; JSDH 5,8 %). U počtu výjezdů 21-30 (HZS ČR 13,0 %; JSDH 2,3 %) a 31-40 (HZS ČR 13,0 %; JSDH 0%) rozdíl není tak razantní.

Obrázek 15: Podíly počtů výjezdů JSDH a HZS Olomouckého kraje za 1 měsíc - srovnání

Zdroj: vlastní

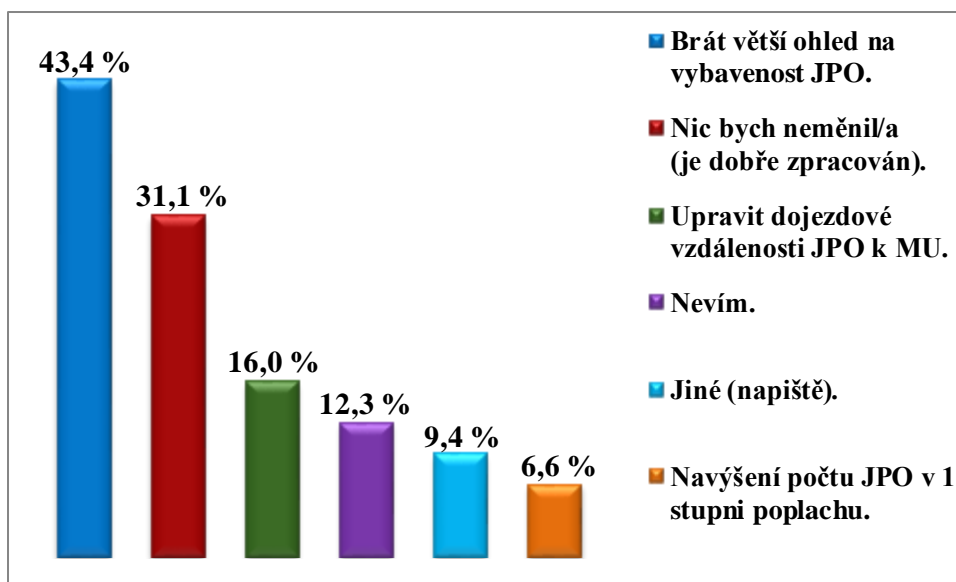
Otázka č. 12: Co byste změnili na stávajícím poplachovém plánu Olomouckého kraje?

Na otázku č. 12 odpovídali respondenti z výběru 6 možností (možnost 1 a více odpovědí), pokud vybrali odpověď Jiné, měli uvést, jakou změnu stávajícího poplachového plánu Olomouckého kraje by uvítali.

Z grafu (Obr. 16) je tedy zjevné, že téměř polovina respondentů (tj. 46 = 43,4 %) by uvítala, pokud by v poplachovém plánu byl brán větší ohled na vybavenost a techniku jednotek požární ochrany, zejména jednotek SDH. 33 respondentům (což odpovídá 31,1 %) se zdá stávající poplachový plán dobře zpracován. Tudíž by na něm nic neměnili. 17 respondentů (tj. 16,0 %) by přivítalo změnu týkající se dojezdových vzdáleností JPO k mimořádným událostem. Například v oblasti Jesenicka by bylo potřeba většího pokrytí sil a prostředků požární ochrany, k čemuž by mohlo napomoci rozšíření vzdáleností dojezdů některých jednotek PO. Naopak by bylo také vhodné některé jednotky zbytečně nevysílat, když nejsou při MU potřeba a jejich dojezdové vzdálenosti jsou příliš velké. Další pozitivní změnou dle 7 respondentů (6,6 %) by mohlo být navýšení počtu JPO v 1. stupni požárního poplachu z maximálních 5 jednotek na počet vyšší, kterým by mohlo být například jednotek osm. 13 respondentů (12,3 %) odpovědělo, že neví, jakou změnu stávajícího poplachového plánu Olomouckého kraje by uvítalo. Další 10 respondentů (9,4 %) vybralo možnost jiné změny.

Mezi další (jiné) změny respondenti zařazují převážně přehodnocení plánu v oblastech vysílání SaP k určitým mimořádným událostem zejména redukcí při povolání JSDH. Dále

navrhují změnu v plošném pokrytí JPO nebo změnu ve snížení počtu JPO v 1. stupni požárního poplachu. Mezi další odpovědi patří podrobné posouzení všech událostí, návrat operačních a informačních středisek do jednotlivých okresů Olomouckého kraje. Z hlediska informovanosti byly uvedeny odpovědi týkající se využití místní jednotky k získání dalších informací o události, dříve než by došlo k vyslání dalších pomocných jednotek. V případě SMS zpráv by bylo vhodné zasílat i podrobnou trasu do místa zásahu.

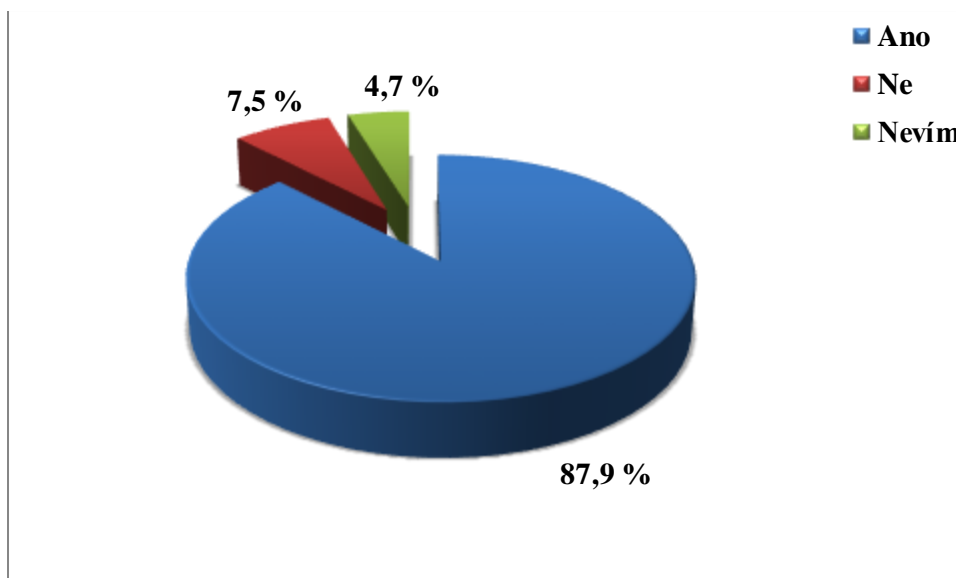

Obrázek 16: Změny stávajícího poplachového plánu Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 13: Absolvovali jste nějaké kurzy/ školení v rámci požární ochrany?

Dalo by se konstatovat, že odborná příprava členů JSDH a příslušníků HZS Olomouckého kraje je na velmi vysoké úrovni, jelikož 94 respondentů (87,9 %) již absolvovalo nějaký kurz či školení v rámci požární ochrany. 8 respondentů (což je 7,5 %) se doposud nezúčastnilo žádného odborného kurzu ani školení. Dalších 5 respondentů (tj. 4,7 %) neví o tom, zda nějaké školení či kurz absolvovalo či ne.

Obrázek 17: Absolvování odborné přípravy v rámci Olomouckého kraje

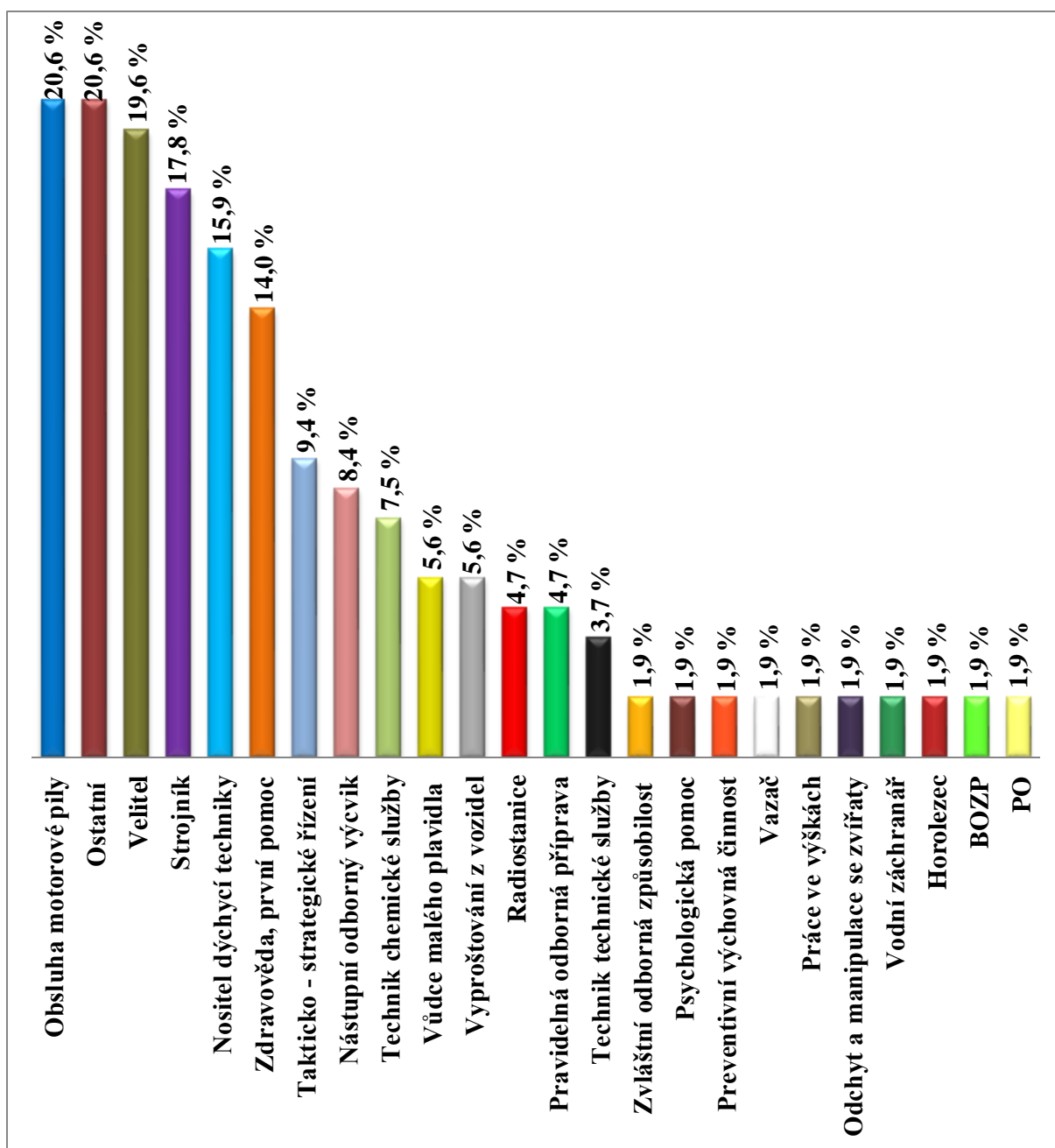
Zdroj: vlastní

Otázka č. 14: Pokud ano, tak jaké?

Tato otázka má návaznost na otázku č. 13. Pokud v předchozí otázce respondent (94 respondentů = 87,9 %) odpověděl, že se nějakého kurzy či školení v rámci požární ochrany zúčastnil, v této otázce měl uvést, jaké konkrétní kurzy či školení absolvoval.

Jak je z níže uvedeného grafu (Obr. 18) patrné, mezi nejoblíbenější kurzy členů jednotek SDH a příslušníků HZS Olomouckého kraje patří kurz s názvem obsluha motorové pily (22 respondentů = 20,6 %), školení velitelů (21 respondentů = 19,6 %) a školení strojníků (19 respondentů = 17,8 %). Velmi častým je také kurz nositele dýchací techniky, tzv. NST (17 respondentů = 15,9 %) a zdravotnické kurzy, zdravotně, první pomoc (15 respondentů = 14,0 %). O 5 respondentů méně absolvovalo kurz takticko-strategického řízení (tj. 9,4 %). 9 respondentů (8,4 %) uvedlo, že absolvovalo nástupní odborný výcvik. Kurzu technika chemické služby se účastnilo 8 respondentů (7,5 %). Dále mezi častější odpovědi patří kurz vůdce malého plavidla (6 respondentů = 5,6 %), vyprošťování z havarovaných vozidel (také 6 respondentů = 5,6 %), pravidelnou odbornou přípravu pravidelně absolvoje 5 respondentů (tj. 4,7 %). Po 5 respondentech (4,7 %) je také ve skupině kurzu zaměřeného na radiostanice. 4 respondenti (což je 3,7 %) absolvovali kurz technika technické služby. Po dvou respondentech (1,9 %) je vždy u kurzů zvláštní odborné způsobilosti při zajišťování ochrany obyvatelstva a krizového řízení, psychologické pomoci, preventivní výchovné činnosti, vazače, práce ve výškách, odchytu a manipulace se zvířaty, vodního záchranáře, horolezce, BOZP a také u PO. U kurzu BOZP a PO lze konstatovat, že tyto dva kurzy absolvovalo

rozhodně více respondentů, jen jsi na ně nevzpomněli. Skupinu ostatních kurzů tvoří 22 dalších kurzů či školení (vždy po 1 respondentu = 0,9 %), jsou jimi např. kurz záchrany z vodního válce, kurz otevřených prostorů, jeřábníka, lodivoda, obsluhy AED, odběru vzorků, radiační ochrany, aplikace přetlakového ventilu, doplňování bambi vaku do vrtulníku, práce na vodě, obsluhy agregátů, dekontaminace hasičů či operačního důstojník aj. Mezi ostatní kurzy se řadí i tzv. Univerzita dobrovolného hasiče, HASÍK.cz- výchova dětí v oblasti ochrany obyvatelstva a požární ochrany. A také výcvikový klecový polygon Prostějov nebo výcvikový flashover kontejner Hamry a Brno.

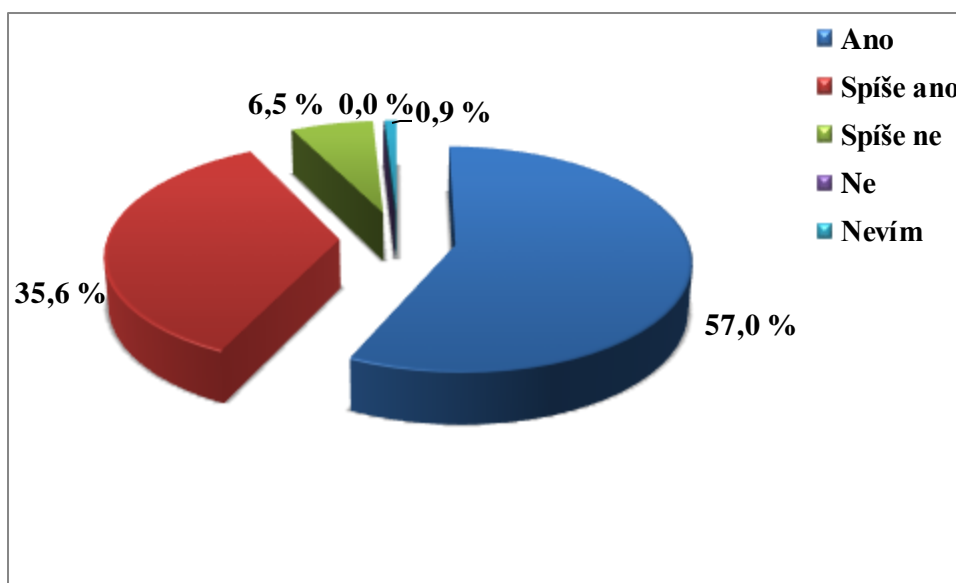

Obrázek 18: Kurzy a školení členů JSDH a příslušníků HZS Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 15: Myslíte si, že spolupráce JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji dostatečně funguje?

Jak je možné z níže přiloženého grafu (Obr. 19) vidět, více jak polovina respondentů 61 (tj. 57,0 %) je toho názoru, že spolupráce mezi jednotkami SDH a HZS ČR v Olomouckém kraji dostatečně funguje. Skoro třetina respondentů (38 = 35,6 %) si myslí, že spolupráce JPO spíše funguje. 7 respondentů (6,5 %) odpovědělo, že spolupráce mezi jednotkami spíše nefunguje a tudíž by bylo potřeba ji zlepšit. 1 respondent (0,9 %) neví, zda spolupráce funguje dostatečně či ne. Žádný z respondentů si nemyslí, že spolupráce vůbec nefunguje.

Obrázek 19: Názor na spolupráci JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji

Zdroj: vlastní

Otázka č. 16: Co byste ve smyslu spolupráce doporučili zlepšit?

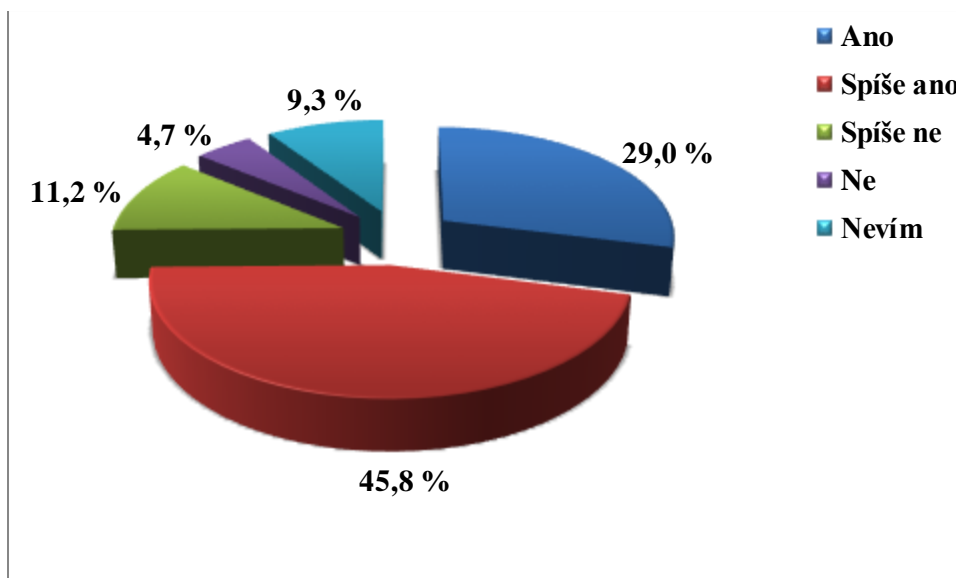
Otázka č. 16 je otázkou otevřenou. Názorů a zároveň i návrhů možných zlepšení v čem je potřeba spolupráci jednotek SDH a HZS ČR v Olomouckém kraji zdokonalit je spousta. Nejvíce možných zlepšení se týká oblasti komunikace. Dle respondentů by bylo potřeba zlepšit spojení HZS ČR a jednotek SDH, zlepšit propojenost JSDH v komunikačním systému a to zejména vůči veliteli zásahu a KOPIS. Dále by respondenti uvítali větší vybavenost jednotek SDH, zejména více velkokapacitních cisteren u JSDH. K tomuto problému by mohl napomoci převod vyřazeného materiálu a starší techniky od HZS ČR k JSDH, podobně jak je to v kraji Moravskoslezském. Z hlediska vybavenosti výjezdových jednotek SDH by bylo potřeba také větší finanční podpory ze strany státu. Také výpomoc JSDH k získání dotací na vybavenost a zázemí jednotek. Členové JSDH by také uvítali pomoc při změnách technického vybavení v rámci ČR- např. přeladění stanic na nové kmitočty. Spolupráci by také dle

respondentů napomohla vyšší odbornost, obzvláště členů JSDH. S tím souvisí také větší zájem o odbornou přípravu, více pravidelných školení, více společného cvičení a výcviku HZS ČR s JSDH. Především námětového tematického cvičení, podobajícího se co nejvíce reálné události. Dalším často opakujícím se názorem, je práce na vzájemném respektu, toleranci a vstřícnosti HZS ČR k JSDH. Ze strany JSDH více profesionality, důslednosti a preciznosti a ze strany HZS ČR více empatie. To souvisí také s podporou “starších“ velitelů, ať má mladé členy kdo učit a předávat jim zkušenosti. Další spousta návrhů souvisí s KOPIS a místem zásahu. Z tohoto hlediska by byla potřebná vyšší znalost oblastí a podrobnějšího popisu na místo určení. Proto by spousta respondentů uvítala návrat okresních operačních středisek, jelikož znalost operačních důstojníků místních poměrů a povědomí o místních jednotkách je nenahraditelná a předešlo by se tak spoustě komplikací. Jedním z nejčastěji opakujících se návrhů na možná zlepšení vzájemné spolupráce je lepší spojení a přehodnocení systému vysílání JPO k událostem podle poplachového plánu. Přenechání více kompetencí JSDH. Tudíž neposílat zároveň jednotky SDH a HZS ČR na lehké, většinou technické zásahy (např. odstranění bodavého hmyzu), když je zásah naprosto zvládnutelný jen jednotkou SDH.

Také velká část respondentů uvedla, že dle nich spolupráce funguje dostatečně. Společných aktivit je dostatek, např. odborná příprava- kurzy a školení ve všech odbornostech, soutěže v požárním sportu, oslavy výročí sborů, společenské akce, výroční valné hromady sborů, shromáždění představitelů sborů, výkonné výbory OSH, ale především praktický výcvik (polygony pro výcvik v dýchací technice aj.), taktická a prověřovací cvičení na všech úrovních (jednotky PO + okrsek nebo několik JPO + územní odbor). Dále společná cvičení složek IZS i se zapojením JSDH obcí. Ale hlavně každodenní spolupráce HZS ČR a JSDH obcí při řešení všech typů MU.

Otázka č. 17: Funguje podle Vás komunikace přes radiostanice (vysílačky) dostatečně?

31 respondentů (tj. 29,0 %) odpovědělo, že komunikace přes radiostanice (vysílačky) funguje výborně. Dalších 49 (což je 45,8 %) je názoru, že komunikace funguje spíše dostatečně než nedostatečně. Podle 12 respondentů (11,2 %) komunikace spíše nefunguje a dle 5 respondentů (4,7 %) komunikace je absolutně nedostatečná. Zbýlých 10 respondentů (což odpovídá 9,3 %) otázku nedokáže posoudit a proto zvolilo odpověď Nevím.

Obrázek 20: Komunikace přes radiostanice (vysílačky)

Zdroj: vlastní

Otázka č. 18: Co byste doporučili zlepšit v komunikaci přes radiostanice (vysílačky)?

Na tuto otevřenou otázku odpovídali respondenti rozsáhlými odpověďmi. Mezi nejvíce časté návrhy na zlepšení komunikace přes radiostanice (vysílačky) patří především přechod z analogových ručních radiostanic na digitální radiostanice RDST a rozšíření digitálních terminálů ve vozidlech všech jednotek požární ochrany. Tímto by se najelo na společný systém HZS ČR a jednotek SDH, tudíž by byla komunikace i spolupráce mnohem snazší. K velmi častým problémům patří nedostatečné pokrytí a téměř žádný signál v hornatých oblastech (př. stačí kopec a za ním již není signál dostupný). Podobně by bylo také potřeba vykryt tzv. hluchá místa, která jsou v každém z okresů a rozšířit tak síť převaděčů a celkově územní dosah. Dalším z problémů je špatná slyšitelnost a nedostatečná odezva z hlediska potvrzení přijmutí hlášení. S tím souvisí potřeba zdokonalení znalostí a dodržování pravidel radioprovozu, zejména u velitelů JPO. K tomu by mohlo napomoci používat radiostanice častěji při výcvicích, případně organizovat individuální fónické výcviky. Nebo také upřít větší důraz na proškolení a odbornou přípravu dobrovolných jednotek v ovládnání přidělených spojových prostředků. Respondenti také uvádí, že v případě většího počtu událostí bývá problém s komunikací přes radiostanice mezi JPO, proto je účinnější použít mobilní telefon. Bylo by tedy dobré komunikaci rozdělit, aby se jednotky požární ochrany navzájem nerušily. Do vysílaček hlásit jen důležité informace a to věcně a stručně. Některé odpovědi se zaměřují na problém s Krajským operačním a informačním střediskem Olomouckého kraje. Respondenti by ze strany KOPIS uvítali větší informovanost a ochotu komunikovat s JSDH

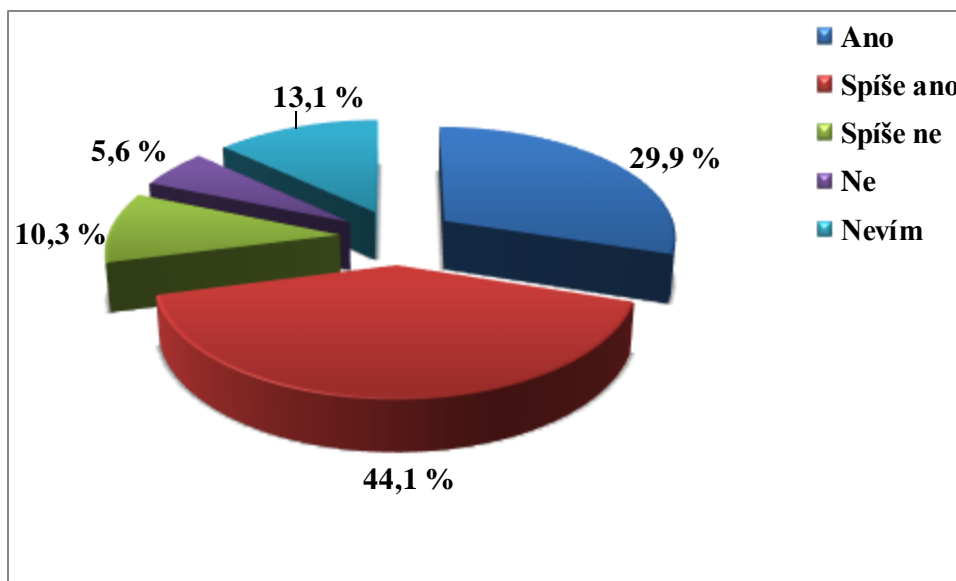
při výjezdu k zásahu (často komunikovat přes radiostanice s JSDH nechtějí). To souvisí s potvrzováním výjezdu nejen pro jednotky HZS ČR ale i pro jednotky SDH.

Několik respondentů také uvedlo, že bohužel jejich jednotky radiostanice nevlastní. Tudíž nedokážou posoudit, v jakých oblastech by mohla být komunikace přes radiostanice zlepšena. Případně zatím nemají s vysílačkami dostatek zkušeností.

Objevily se také odpovědi, že komunikace přes radiostanice je výborná, spojení většinou bezproblémově funguje. A proto není potřeba jakéhokoliv zlepšení.

Otázka č. 19: Myslíte si, že je dostatečné pokrytí sítě pro radiopřijímače?

Jak je z obrázku 21 patrné 44 respondentů (což je 41,1 %) se domnívá, že pokrytí sítě pro radiopřijímače je spíše dostatečné, než nedostatečné. Dle názorů 32 respondentů (tj. 29,9 %) je pokrytí sítě zcela dostačující. Spíše nedostačující pokrytí sítě pro radiopřijímače připadá 11 respondentům (10,3 %). 6 respondentů (5,6 %) chápe pokrytí sítě jako naprosto nedostačující. Odpověď Nevím vybralo 14 respondentů (tj. 13,1 %).

Obrázek 21: Pokrytí sítě pro radiopřijímače

Zdroj: vlastní

Otázka č. 20: Co byste doporučili zlepšit v rámci pokrytí sítě pro radiopřijímače?

Nejvhodnější a zároveň i nejčastější návrh na zlepšení v rámci pokrytí sítě pro radiopřijímače je zvýšení počtu vysílačů. S tím souvisí rozsáhlejší pokrytí celého území Olomouckého kraje převaděči signálu. Zejména okrajových a hornatých oblastí. V těchto oblastech je problém s tzv. hluchými či stíněnými, slepými místy, převážně na Jesenicku. Také by u vysílačů bylo

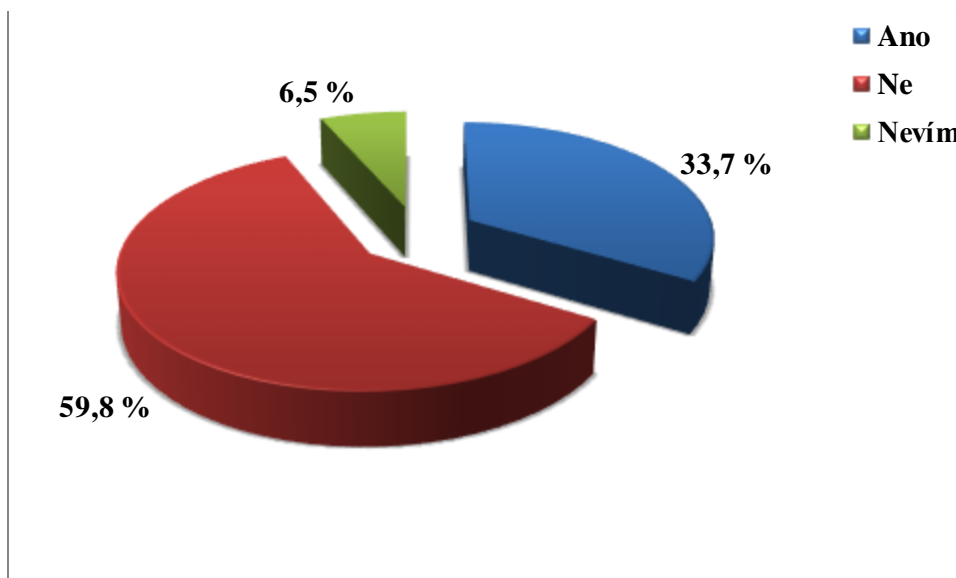
potřeba zesílení signálu. To by napomohlo k zlepšení v oblastech s dosud slabým signálem (př. v horách). Dále je podle respondentů v rámci pokrytí sítě pro radiopřijímače problém se špatnou slyšitelností a s velkým rušením signálu. Chtělo by to tedy odstranit veškerá rušení radioprovozu. A také z analogových sítí přejít na sítě digitální.

Analogové pokrytí je nedostatečné, pokrytí digitální je na tom značně lépe, ale stále je několik míst, které nejsou pokryty ani sítí digitální. Díky tomu se mnohdy hasiči dostanou do míst, kde signál není vůbec žádný, ani analogový, ani digitální, natož ani signál žádné mobilní sítě.

Někteří respondenti z řad členů jednotek sborů dobrovolných hasičů uvedli, že by uvítali spolupráci s hasičskými záchrannými sbory při kontrolách radiopřijímačů. Též by dle nich bylo vhodné dovybavit mobilní požární techniku všech JPO těmito radiopřijímači. Jelikož některé jednotky nevlastní radiostanice, tudíž nevlastní ani radiopřijímače. Respondenti, kterých se to týká, se proto nemohli k této otázce vyjádřit.

Otázka č. 21: Myslíte si, že v případě jakéhokoliv zásahu je SMS zprávou informovaný dostatečný počet členů JSDH?

Odpovědi na tuto otázku respondenty dělí do dvou protichůdných skupin. 36 respondentů (tj. 33,7 %) je názoru, že v případě jakéhokoliv zásahu je SMS zprávou informovaný dostatečný počet členů JSDH (10 členů JSDH + starosta obce). Oproti tomu si dalších 64 respondentů (což je 59,8 %) myslí, že SMS zprávou v případě jakéhokoliv zásahu není informovaný dostatečný počet členů výjezdové jednotky, tudíž by bylo potřeba počty navýšit. Výjimkou je 7 respondentů (tj. 6,5 %), kteří nevědí, zda jsou počty dostačující, nebo jestli je potřeba SMS zprávou informovat více členů jednotky, než doposud.

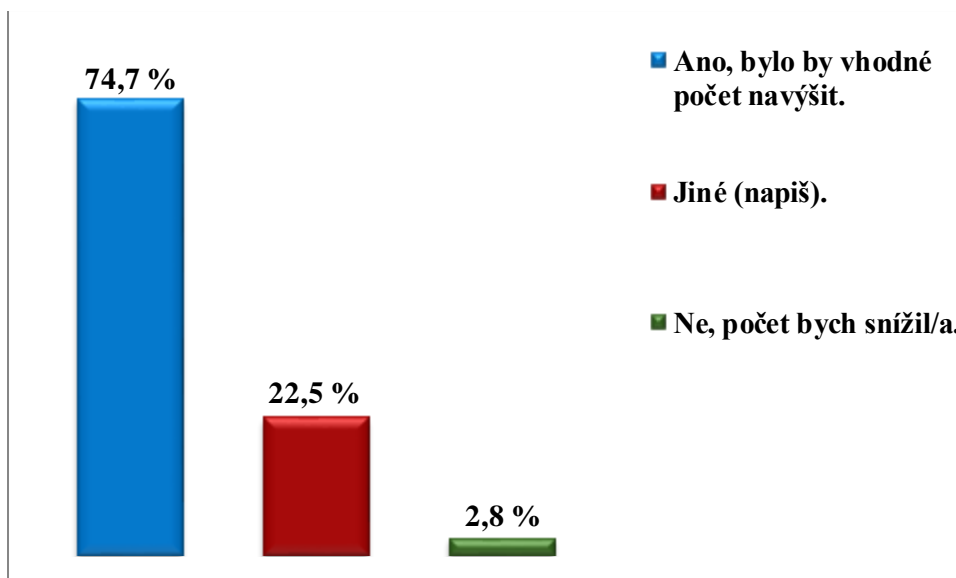
Obrázek 22: Informovanost členů JSDH SMS zprávou

Zdroj: vlastní

Otázka č. 22: Pokud ne, znamená to tedy, že byste uvítal/a navýšení tohoto počtu členů JSDH, kteří SMS zprávu dostávají?

K této otázce se vyjádřilo celkem 71 respondentů z celkových 107. Téměř většina respondentů (53 = 74,7 %) by uvítala navýšení počtu členů JSDH, kteří jsou SMS zprávou informováni. 2 respondenti (tj. 2,8 %) by dokonce počet informovaných členů snížila. Dalších 16 respondentů (22,5 %) zvolilo možnost Jiné a napsalo svůj vlastní názor na danou problematiku.

Podle některých respondentů jsou počty vyhovující, spíše by uvažovali o celkové změně systému informování. Některé jednotky již přešly na svolávací systém FIREPORT a dle nich, vše funguje bez problému. Další část jednotek má vlastní systémy svolávání lidí nad rámec 10 členů výjezdové jednotky. 2 respondenti odpověděli, že pokud v JPO V dostává SMS zprávu pouze 10 členů a celková JSDH má členů 20, tak by SMS zprávu rozesílali všem. Pak pro ně není JSDH akceschopná. Dle odpovědí by někteří členové JSDH obcí měli zájem o zaslání zpráv v mluvené podobě, tzv. AMDS hovor neboli “plechová huba“.

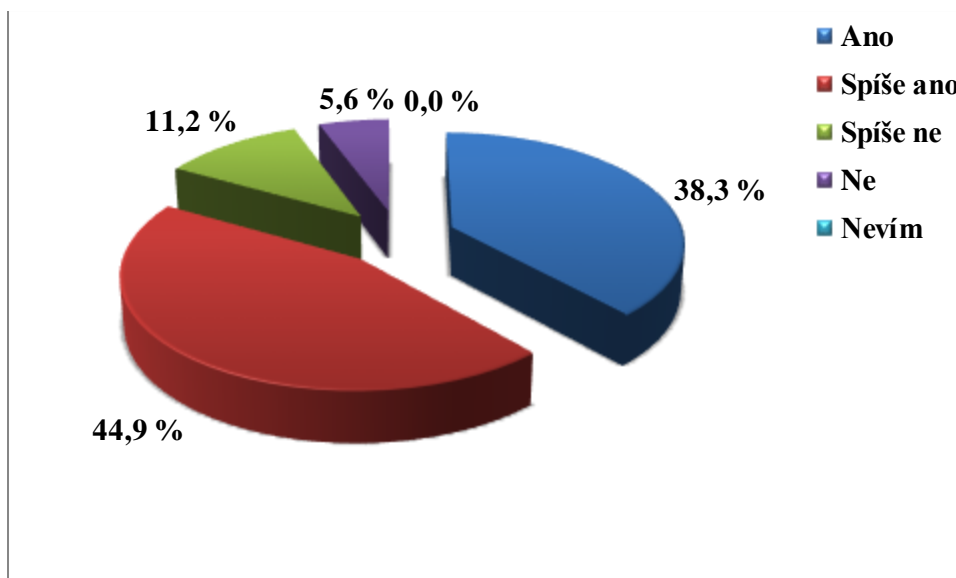

Obrázek 23: Navýšení počtu členů JSDH pro zasílání SMS zprávy

Zdroj: vlastní

Otázka č. 23: Je podle Vás fungování krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje dostatečné?

Z níže uvedeného grafu (Obr. 24) by se dalo konstatovat, že téměř dvě třetiny respondentů chápou fungování krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje spíše pozitivně, jelikož 41 respondentů (tj. 38,3 %) zvolilo odpověď Ano a 48 respondentů (44,9 %) vybralo odpověď Spíše ano. Podle 12 respondentů (což je 11,2 %) je fungování KOPIS Olomouckého kraje spíše nedostatečné. 6 respondentů (5,6 %) s ním není spokojeno vůbec. Žádný z respondentů nevybral možnost Nevím.

Obrázek 24: Fungování krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 24: V čem je podle Vás možné zlepšit fungování Krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje?

Názory respondentů na otázku č. 24 jsou velmi početné. Mezi nejčastěji uváděné oblasti, ve kterých by bylo možné zlepšit fungování Krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje, patří lepší znalost map, místních podmínek (např. terénů, názvů) a větší zaměření na cílenou lokalitu. Operátoři často nevědí, kde daná vesnice leží. Nyní je systém dle některých respondentů příliš centralizovaný, činnost KOPIS by neměla být standardizována pro celý Olomoucký kraj. Proto by bylo vhodnější KOPIS zrušit a znovu zavést operační střediska na okresní úrovni, které podle respondentů fungovaly mnohem lépe a operativněji. Další možné zlepšení souvisí s vytěžováním informací o události od oznamovatele. Nebylo by potom tolik planých poplachů. Část respondentů odpověděla, že by stačilo, aby se KOPIS přestalo striktně řídit předpisy, nastavenými tabulkami a začalo používat “selský rozum“. S tím souvisí vysílání adekvátního počtu jednotek, ne automaticky vždy zvednout všechny jednotky prvního stupně poplachového plánu. Jak uvádí respondenti, členové JSDH chodí do práce a zvedat všechny jednotky, když nejsou potřeba, dělá zlo u zaměstnavatelů (př. pád jednoho motocyklisty se zraněním- na místo vyjedou 4 jednotky s 8 vozidly). JSDH je zapotřebí vysílat na základě jejich vybavení.

Dále by bylo potřeba zdokonalit celkovou komunikaci při výjezdech k zásahům mezi operačními důstojníky a členy JPO. Výjezdovým jednotkám předávat ne obecné, ale více podrobnější informace o události. Podle dotazovaných je při souběhu více událostí častým

problémem předávání jedné informace více operačními důstojníky. Často jsou ale pokyny důstojníků protichůdné.

Minimální problémy by šly řešit dosaženou praxí příslušníků na KOPIS. Podle účastníků dotazníkového šetření by krajské operační a informační středisko také mělo více dodržovat pravidla radioprovozu, získat povědomí o běžných činnostech u zásahu, zlepšit kontrolní činnost na všech úrovních řízení, ubrat zbytečných úkolů a povinností, lépe zorganizovat pracoviště a rozložení úkolů mezi personál. KOPIS by také mělo být lépe informováno o zásazích jednotek, např. formou zápisů k událostem.

Některé jednotky dotazovaných vyjíždí přes tzv. systém GINA, což je mapový software pro mobilní zařízení, který pomáhá zkrátit dojezdové časy a snižuje vytížení rádiového spojení, díky tomu je komunikace s KOPIS minimální. Respondenti by také uvítali větší podporu systému FIREPORT (systém automaticky odesílá veškeré informace jednotce, ještě před samotným výjezdem k události) a také volání AMDS společně s SMS zprávou.

Nelze opomenout i názory části respondentů týkající se pochvaly KOPIS Olomouckého kraje z hlediska jejich naprosté profesionality. Dle nich Krajské operační a informační středisko funguje bezproblémově.

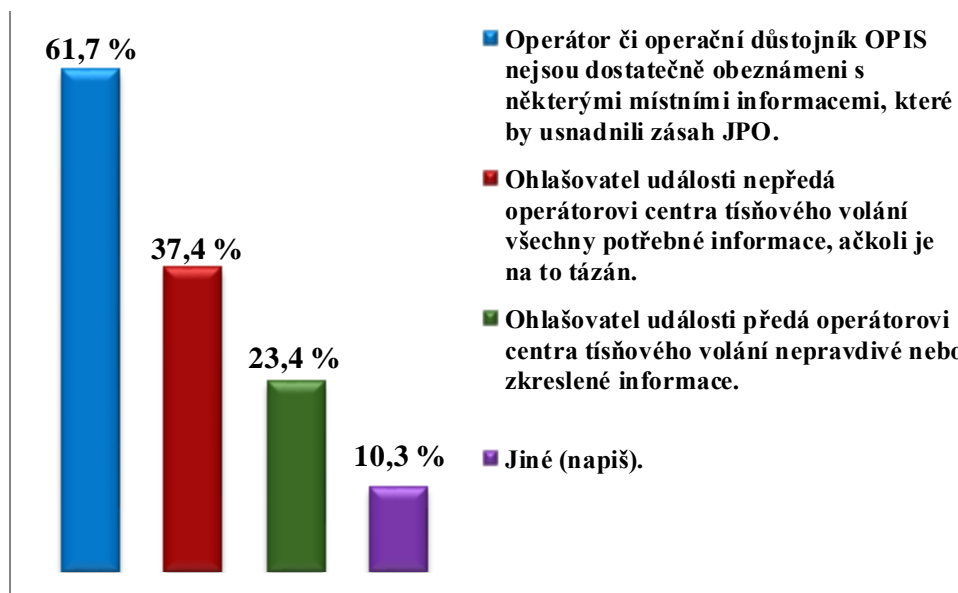
Otázka č. 25: Čím může být způsobeno to, že JPO nedostává při výjezdu dostatečné množství potřebných informací?

Nejčtenějším důvodem (66 respondentů = 61,7 %), proč JPO nedostávají při výjezdech dostačující množství potřebných informací je nedostatečné obeznámení operátora či operačního důstojníka OPIS s některými místními informacemi, které by zásah JPO velmi usnadnily. Podle 40 respondentů (tj. 37,4 %) ohlašovatel události nepředává operátorovi centra tísňového volání všechny potřebné informace, ačkoli je na to tázán. Čtvrtina z celkového počtu respondentů (25 respondentů = 23,4 %) považuje za hlavní problém ohlašovatele události, který předává operátorovi centra tísňového volání nepravdivé nebo zkreslené informace. Zbýlých 11 respondentů (což je 10,3 %) se vyjádřilo k této problematice vlastními slovy.

Mezi další názory, čím může být způsobeno, že JPO nedostává při výjezdu dostatečné množství potřebných informací, patří především nedostatečné vyčerpání volajícího (oznamovatele) ze strany tísňové linky. Také neznalost obvodu a map, jelikož ne každá jednotka požární ochrany je ve vozidle vybavena navigačním systémem (GPS navigací). Podle části respondentů jsou velitelé JPO mnohdy nekompetentní a zásah s dostupným

množstvím informací nezvládají. Dále dle nich operační střediska složek IZS nespolupracují, tudíž je získání informací pro JPO ztíženo. Jako poslední problém vnímají respondenti omezení SMS zprávy na pouhých 160 znaků. Do tohoto počtu znaků se bohužel kompletní informace nevměstnají.

Na tuto otázku bylo možno odpovědět výběrem 1 a více odpovědí.

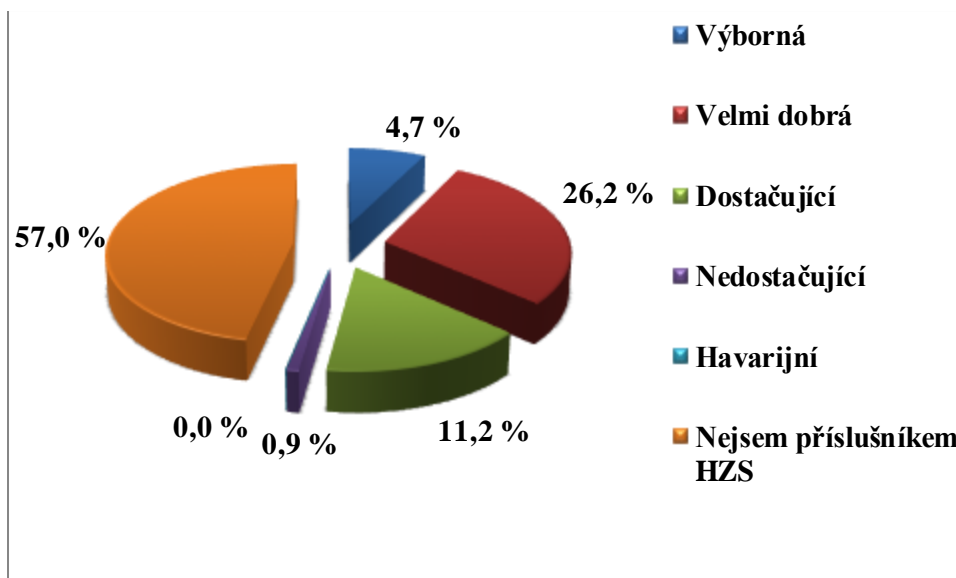

Obrázek 25: Informovanost JPO při výjezdu

Zdroj: vlastní

Otázka č. 26: Jaká je podle Vás vybavenost Vaší stanice HZS ČR?

5 dotazovaných (což je pouze 4,7 %) z celkových 46 příslušníků HZS Olomouckého kraje odpovědělo, že vybavenost jejich stanice je ve výborném stavu. 28 respondentů (26,2 %) se domnívá, že je u nich na stanici vybavenost velmi dobrá. Dostačujícím vybavením jsou zařízeny stanice 12 respondentů (tj. 11,2 %). 1 příslušník (0,9 %) považuje vybavenost stanice, na které působí, za velmi nedostačující. Žádný z dotazovaných není názoru, že je jeho stanice z hlediska vybavenosti v havarijním stavu. 61 respondentů (tj. 57,0 %) není z řad příslušníků HZS ČR, tudíž vybavenost stanic HZS Olomouckého kraje nemohou posoudit.

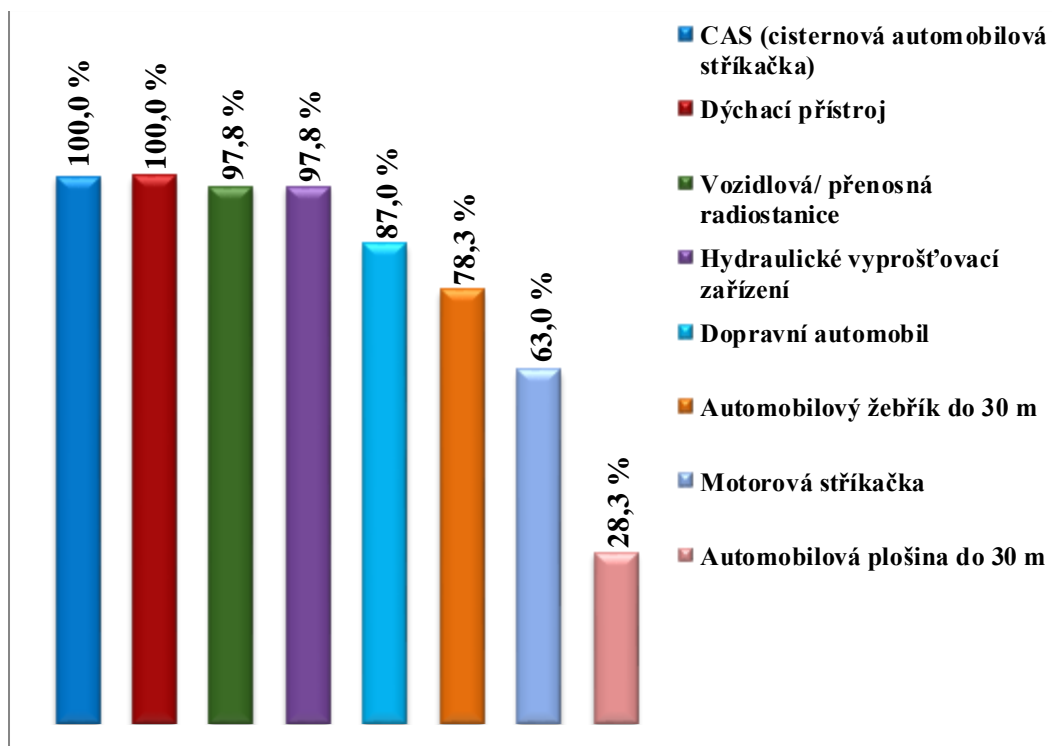

Obrázek 26: Vybavenost stanic HZS Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 27: Jaké vybavení vlastníte na Vaší stanici HZS ČR?

Požární stanice všech územních odborů jsou dle 46 respondentů z řad příslušníků HZS Olomouckého kraje vybaveny cisternovou automobilovou stříkačkou (tzv. CAS) a dýchacími přístroji pro celou výjezdovou jednotku (tj. 100 % podíl na vybavenosti). Mezi vybavení stanic 45 respondentů spadá vozidlová/ přenosná radiostanice společně s hydraulickým vyprošťovacím zařízením (podíl 97,8 %). 87,0 % podíl na vybavenosti (tj. odpověď 40 respondentů) připadá dopravním automobilům. O 4 respondenty méně (36 = 78,3 % podíl) zvolilo jako součást jejich vybavení automobilový žebřík do 30 metrů. 29 příslušníků (což je 63,0 % podíl) je na stanicích vybaveno motorovými stříkačkami. V současné době automobilovou plošinu do 30 metrů již spousta požárních stanic (13 respondentů = pouze 28,3 % podíl) ze svého vybavení vyřadila.

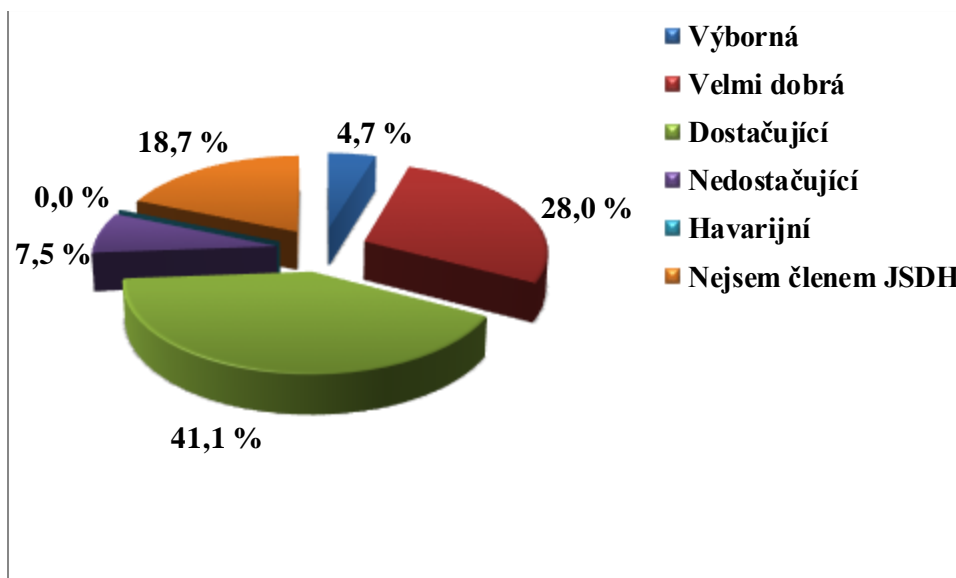

Obrázek 27: Konkrétní vybavení stanic HZS Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 28: Jaká je podle Vás vybavenost Vaší jednotky SDH?

U otázky č. 28 týkající se vybavenosti jednotky SDH, vybírali respondenti (celkových 87 respondentů z řad členů JSDH) z výběru 5 možností - vybavenost je výborná, velmi dobrá, dostačující, nedostačující a havarijní. V 4,7 % se dotazovaní (5 respondentů) domnívali, že vybavenost jejich jednotky je výborná. Vybavenost jednotky 30 vyplňujících osob (tj. 28,0 %) je ve velmi dobrém stavu. Nejvíce odpovědí je zaměřeno na vybavenost dostačující (44 respondentů = 41,1 %). Nedostačujícím vybavením disponují jednotky sborů dobrovolných hasičů 8 respondentů (což je 7,5 %). Žádný z členů JSDH není přesvědčen o havarijním stavu vybavení jeho jednotky. 20 respondentů (tj. 18,7 %) je z řad příslušníků HZS ČR, tudíž vybavenost JSDH nemohou posoudit.

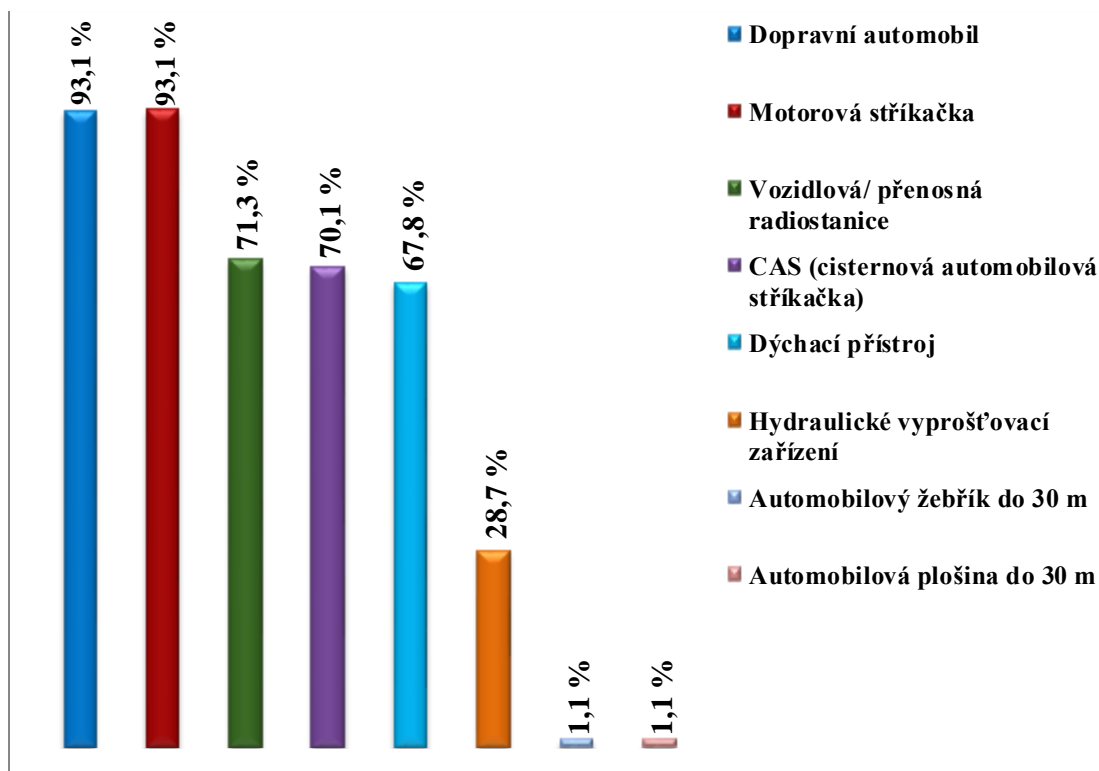

Obrázek 28: Vybavenost jednotek SDH Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Otázka č. 29: Jaké vybavení vlastní Vaše jednotka SDH?

Poměrně velká část osob z celkových 87 členů JSDH, v této otázce vybrala, že je jejich jednotka vybavena dopravním automobilem a motorovou stříkačkou (81 respondentů = 93,1 % podílu na vybavenosti). Jednotky sborů dobrovolných hasičů, 62 dotazovaných (což je 71,3 % podíl), jsou vybaveny vozidlovou nebo přenosnou radiostanicí. O jednoho člena (což je 61 = 70,1 %) méně zařadilo do vybavenosti i cisternovou automobilovou stříkačku (CAS). Výjezdové jednotky 59 respondentů (tj. podíl 67,8 %) vlastní dýchací přístroje. Mezi vybavení více než jedné čtvrtiny jednotek SDH Olomouckého kraje (tj. podíl 28,7 %) patří hydraulické vyprošťovací zařízení, které slouží k zásahům při dopravních nehodách. Výjezdová jednotka 1 respondenta (s podílem 1,1 %) má ve vybavení zařazený také automobilový žebřík do 30 metrů a automobilovou plošinu do 30 metrů.

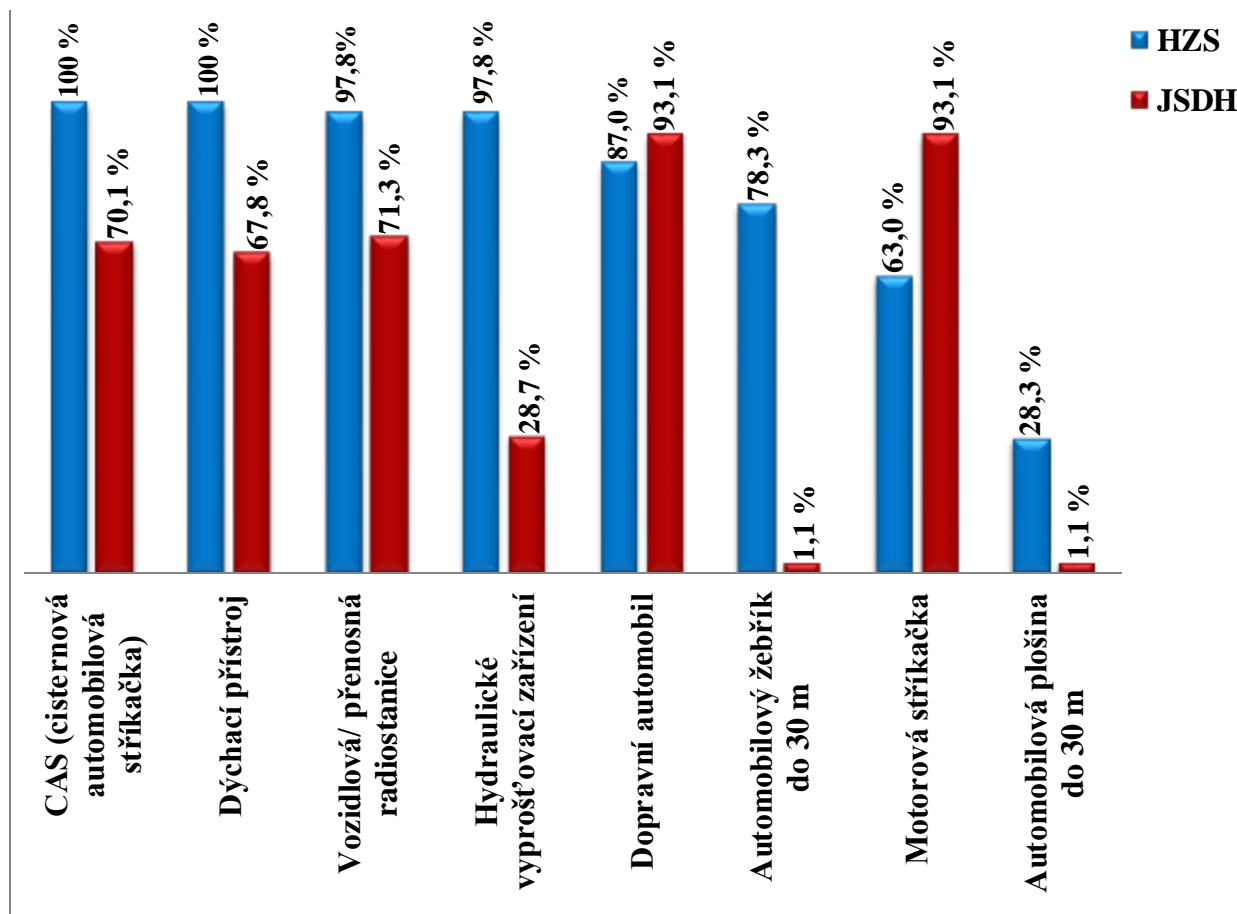
Obrázek 29: Konkrétní vybavení jednotek SDH Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

Srovnání otázky č. 27 s otázkou č. 29

Pokud srovnáme otázku č. 27 s otázkou č. 29, vznikne nám obrázek 31, kde můžeme vidět rozdíly mezi vybaveností hasičských záchranných sborů a jednotek sborů dobrovolných hasičů na území Olomouckého kraje. Nejpatrnějším rozdílem je vybavenost automobilovým žebříkem do 30 metrů, kdy u HZS ČR jsou tímto žebříkem vybaveny téměř všechny požární stanice Olomouckého kraje. Naopak pro výjezdové jednotky toto vybavení není vůbec důležité. Rozdíl dělá 77,2 %. Téměř 70 % rozdíl (HZS ČR = 97,8 %, JSDH = 28,7 %) jde vidět i u hydraulického vyprošťovacího zařízení. Tento rozdíl je dán především předurčeností jednotek požární ochrany k dopravním nehodám. Z hlediska vybavenosti cisternovými automobilovými stříkačkami (CAS), dýchacími přístroji a vozidlovými nebo přenosnými radiostanicemi jsou na tom lépe sbory profesionálních hasičů (CAS: HZS ČR = 100 %, JSDH 70,1 %; dýchací přístroje: HZS ČR 100 %, JSDH 67,8 % a radiostanice: HZS 97,8 %, JSDH 71,3 %). V rámci tohoto vybavení na tom ale nejsou špatně ani jednotky SDH. V případě dopravních automobilů (HZS ČR 87,0 %, JSDH 93,1 %) a motorových stříkaček (HZS ČR 63,0 %, JSDH 93,1 %) jsou jimi procentuálně více vybaveny jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí. Automobilová plošina do 30 metrů se k základnímu vybavení řadí čím dál méně,

jelikož její využití je minimální, jak u příslušníků HZS ČR (28,3 %), tak zvláště u JSDH obcí (1,1 %).

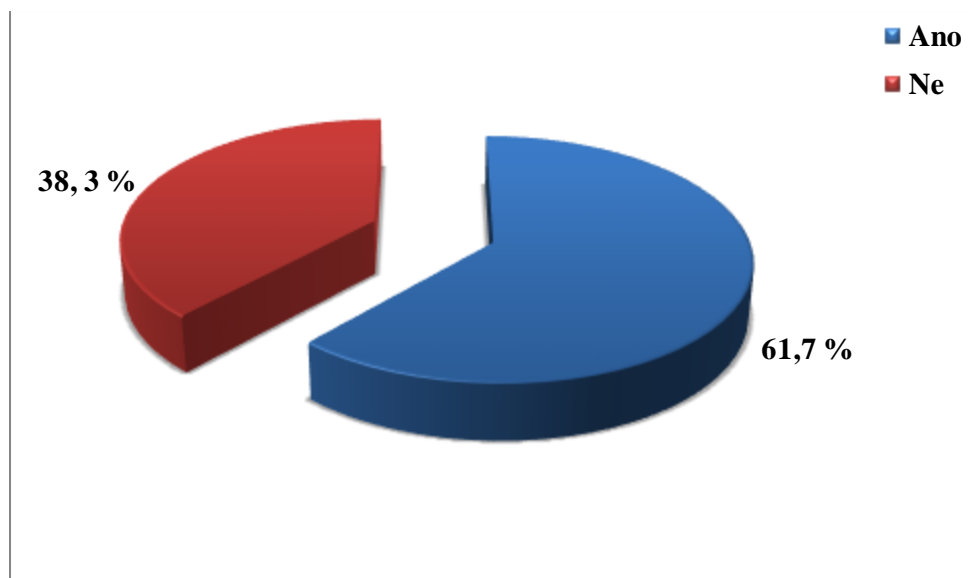

Obrázek 30: Podíly vybavení HZS ČR a JSDH na celkové vybavenosti - srovnání

Zdroj: vlastní

Otázka č. 30: Účastníte se soutěží v požárním sportu?

Z grafu (Obr. 31) je patrné, že spolupráce JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji funguje i v rámci požárního sportu. Jelikož se nadpoloviční většina respondentů, 66 respondentů (což je 61,7 %), pravidelně účastní soutěží v požárním sportu. Dochází tak i ke zlepšení fyzické kondice hasičů. 41 respondentů (tj. 38,3 %) se hasičských soutěží neúčastní.

Obrázek 31: Požární sport u jednotek SDH a HZS Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní

4.2 Shrnutí výzkumu a zhodnocení činnosti a spolupráce JPO Olomouckého kraje

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že v posledních letech spolupráce jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a hasičských záchranných sborů Olomouckého kraje funguje velmi dobře. Vzájemná spolupráce běží výborně jak na úrovni každodenních zásahů, tak v rámci společných výcviků, cvičení či na úrovni soutěží požárního sportu, kterých se účastní bezmála tři třetiny dotazovaných.

Největší část respondentů z řad příslušníků HZS Olomouckého kraje má odsloužených již kolem dvaceti let. Většina členů JSDH je součástí výjezdové jednotky minimálně pět let. Tito členovou JSDH obcí tvoří zejména JPO kategorie V a dále JPO II anebo JPO III.

Pokud HZS ČR a JSDH srovnáme z hlediska počtu výjezdů za jeden měsíc a dle jejich technické vybavenosti, zjistíme, že HZS ČR jsou mnohem vytíženější a technicky vybavenější. Vytíženost HZS ČR z hlediska počtu výjezdů, kterých je průměrně více jak 41 za měsíc, je dána prioritní předurčeností ke všem typům mimořádných událostí především se jedná o technickou pomoc, dopravní nehody nebo požáry. Oproti tomu jednotky sborů dobrovolných hasičů v průběhu jednoho měsíce vyjíždějí ke všem typům událostí nejčastěji maximálně desetkrát.

Ačkoli si tedy 57 % respondentů myslí, že spolupráce funguje bez problému, bohužel jsou dle zbylých 43 % dotazovaných i oblasti problémové, ve kterých by bylo zapotřebí velkých změn a zlepšení. Mezi tyto oblasti patří především oblast vzájemného zapojení jednotek SDH obcí a

HZS Olomouckého kraje. Dále se jedná o oblast spojenou s prací s informacemi a celkovou komunikací mezi jednotkami sborů dobrovolných hasičů, HZS Olomouckého kraje a Krajským operačním a informačním střediskem Olomouckého kraje. Třetí nejvíce problémovou oblastí se dle výzkumu jeví oblast kompetencí a vybavenosti jednotek požární ochrany Olomouckého kraje.

4.2.1 Zjištění a doporučení týkající se zapojení JPO

Z výzkumu vyplývá, že z hlediska zapojení jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a hasičských záchranných sborů na území Olomouckého kraje by respondenti uvítali celkové přehodnocení požárního poplachového plánu Olomouckého kraje, proto by možným zlepšením mohlo být provedení změn týkajících se především dojezdových vzdáleností jednotek požární ochrany k mimořádným událostem či redukce JPO k méně závažným událostem.

V některých oblastech by bylo potřeba většího pokrytí sil a prostředků požární ochrany, k čemuž by mohlo napomoci rozšíření vzdáleností dojezdů jednotek požární ochrany kategorií JPO II, JPO III a JPO V. Jedná se zejména o oblast Jesenicka. Dojezdové vzdálenosti by se daly rozšířit i v rámci územní působnosti. Například jednotky požární ochrany kategorií JPO II a JPO III by mohly vyjíždět až do 20 minut (stejně jako JPO I) místo současných minut deseti, tudíž by mohly zasahovat na rozsáhlejších území Olomouckého kraje. K tomu by bylo ale zapotřebí lepší vybavenosti JSDH obcí technikou. Část dotazovaných, zejména členové kategorie JPO V, by uvítala přidání dalších dvou stupňů nebezpečí - tedy rozšíření ze stávajících čtyř stupňů nebezpečí na stupňů šest, tím by došlo též ke zvýšení samotného počtu zasahujících jednotek při jedné mimořádné události.

S možným zvýšením počtů výjezdů JPO souvisí navýšení počtu zasahujících JPO v 1. stupni požárního poplachového plánu. Někteří členové JPO III a JPO V by chtěly z 2. stupně přejít do stupně prvního, tudíž by bylo vhodné navýšit počet vyslaných jednotek z 5 například na jednotek osm. Tato navýšení jsou ovlivněna zejména snahou jednotek požární ochrany kategorie V přejít do kategorie JPO III, k čemuž je ale zapotřebí větší vybavenosti, lepší techniky nebo povolení od HZS ČR.

Proto by bylo vhodné zvážit dovybavení JSDH obcí, ale nicméně navýšení dojezdových vzdáleností má i svá úskalí, pokud by k němu došlo a jednotky požární ochrany (zejména kategorie JPO V) by potřebnou technikou vybaveny nebyly, mohlo by dojít k většímu

prodlení příjezdu JPO na místo události a tudíž i k větším ztrátám na majetku či lidských životech, právě z důvodů delšího čekání.

Oproti tomu respondenti z řad profesionálních hasičů, jedná se o příslušníky JPO I, uvedli, že by bylo vhodné přehodnocení požárního poplachového plánu v oblasti vysílání SaP k určitým mimořádným událostem zejména redukcí při povolání JSDH. Tedy některé jednotky PO zbytečně nevysílat, když nejsou při mimořádné události potřeba a jejich dojezdové vzdálenosti jsou příliš velké. Jednalo by se převážně o redukcí JSDH kategorie JPO II a JPO III v 1. stupni požárního poplachového plánu. Například k lehké dopravní nehodě není potřeba vysílat JPO III, když je vyslána JPO I, případně JPO II, která je k dopravním nehodám předurčena. Či k pomoci ZZS při snesení osoby z vrchního patra stačí pouze jedna jednotka požární ochrany, tedy by stačilo povolat jen příslušný hasičský záchranný sbor - JPO I. Naopak k odstranění bodavého hmyzu v obci stačí pouze příslušná JSDH obce, jelikož JPO I nemusí vyjíždět ke všem typům událostí. Záleží na vybavenosti JPO II, JPO III a JPO V. Tento problém lze řešit prostřednictvím velitele zásahu a KOPIS, které vyhlásí příslušný stupeň poplachu a má možnost jednotky v daném stupni zredukovat.

Mezi další změny respondenti zařazují brát v požárním poplachovém plánu větší ohled na vybavenost a techniku jednotek požární ochrany, zejména jednotek sborů dobrovolných hasičů kategorií JPO II, JPO III a JPO V, jelikož jednotky SDH obcí nedisponují veškerým potřebným vybavením jako hasičské záchranné sbory.

4.2.2 Zjištění a doporučení týkající se práce s informacemi a komunikace JPO

Nejvíce možných zlepšení se týká oblasti komunikace a práce s informacemi. Největší zdokonalení by respondenti uvítali v rámci komunikace mezi HZS ČR (JPO I) a JSDH (JPO II, JPO III, JPO V) a to převážně ve spojení a v propojenosti jednotek, zejména vůči veliteli zásahu a KOPIS. K tomuto problému by napomohl společný systém všech JPO, to by znamenalo přechod z analogových ručních radiostanic na stanice digitální (tzv. RDST).

S tím úzce souvisí lepší pokrytí sítě radiopřijímači. Bylo by zapotřebí vystavět více vysílačů a rozšířit síť převaděčů, čím by se docílilo lepšího signálu, slyšitelnosti i většího pokrytí celého území Olomouckého kraje, zejména hornatých oblastí (např. stačí kopec a za ním již není signál dostupný) a tzv. hluchých míst, která jsou v každém z okresů. V těchto místech jednotkám požární ochrany často nefungují digitální radiostanice, ani radiostanice analogové, natož mobilní telefony. Bylo by tedy zapotřebí u vysílačů signál zesílit. Tyto problémy

mohou vést ke zdržení jednotky, tudíž k vyšším škodám na majetku, zvířatech či dokonce na lidských životech.

Podle výsledků výzkumu je také nezbytné odstranit veškeré rušičky signálu. V případě většího počtu událostí najednou dochází k vzájemnému rušení komunikace přes radiostanice, proto je pro komunikaci v místě zásahu účinnější použít mobilní telefon. Bylo by tedy dobré komunikaci rozdělit do více frekvencí, aby se jednotky požární ochrany navzájem nerušily.

Dále je dle příslušníků HZS ČR (JPO I) potřeba dodržovat pravidla radioprovozu. Podávat do vysílaček velmi stručné informace a potvrzovat přijetí hlášení, jelikož je dle výzkumu zpětná odezva JSDH nedostatečná. K tomuto problému by mohly napomoci společné výcviky, odborná příprava členů JSDH, zejména velitelů JPO II, JPO III a JPO V, zaměřená na ovládání spojových prostředků či organizace individuálních fónických výcviků.

Mezi další nejčastěji uváděné oblasti, ve kterých by bylo možné zlepšit komunikaci a práci s informacemi patří fungování Krajského operačního a informačního střediska Olomouckého kraje. KOPIS by dle respondentů mělo zapracovat na větší znalosti map a místních podmínek (např. terénů, názvů), jelikož operační důstojníci často nevědí, kde daná vesnice leží. Nemělo by se striktně řídit danými předpisy či nastavenými tabulkami a mělo by využívat spíše logického myšlení. S tím souvisí vysílání adekvátního počtu jednotek, ne automaticky vždy zvednout všechny jednotky 1. stupně poplachového plánu.

Nyní je systém dle některých respondentů příliš centralizovaný, činnost KOPIS by neměla být standardizována pro celý Olomoucký kraj, jelikož jsou v každém z územních obvodů jiné geografické podmínky - např. ÚO Olomouc (spíše městská část) × ÚO Jeseník (převážně hornatá oblast). Proto by bylo vhodnější KOPIS zrušit a znovu zavést operační střediska na úrovni okresní, která podle respondentů fungovala mnohem lépe a operativněji. Otázkou je, zda by při tomto znovuzavedení okresních OPIS nedošlo ke kolizi komunikačního systému z důvodů více operačních důstojníků a možných protichůdných informací, např. při zásahu na hranici dvou okresů. Dalším úskalím je stránka finanční, při tomto zavedení okresních OPIS by bylo potřeba více financí pro zvýšený počet operačních důstojníků. Zatížilo by to tedy rozpočet Ministerstva vnitra, které je zřizovatelem. Na druhou stranu by bylo možné zachránit více majetku, lidských životů a zvířat, jelikož by JPO měla od okresního operačního důstojníka, který zná příslušný územní odbor mnohem lépe než krajský operační důstojník, dostatek přesných informací k dřívějšímu zásahu.

Dalším z problému při komunikaci je, že JPO nedostávají při výjezdech dostačující množství potřebných informací. Nejčtenějším důvodem je dle výzkumu nedostatečné obeznámení operátora či operačního důstojníka KOPIS s některými místními informacemi, které by zásah JPO velmi usnadnily. Další problémem se jeví, že ohlašovatel události nepředává operátorovi centra tísňového volání všechny potřebné informace, ačkoli je na to tázán. Anebo ohlašovatel události, předává operátorovi centra tísňového volání nepravdivé nebo zkreslené informace. Mezi další názory patří především nedostatečné vytěžení volajícího (oznamovatele) ze strany tísňové linky. Čím více informací se operační důstojník dozví, tím snadněji je možné předejít vzrůstajícím planým poplachům.

Jednotky PO by také uvítaly ochotu komunikovat a dostávat podrobnější informovanost ze strany KOPIS, tedy mezi operačními důstojníky a veliteli JPO. S tím souvisí možné využití místní jednotky k získání dalších informací o události, dříve než by došlo k vyslání dalších pomocných jednotek. Častým problémem je také vzájemná nespolečná spolupráce OPIS všech složek IZS, tudíž je získání informací pro JPO ztěženo.

Minimální problémy by šly vyřešit i dosaženou praxí operačních důstojníků KOPIS. Podle účastníků dotazníkového šetření by krajské operační a informační středisko také mělo získat povědomí o běžných činnostech u zásahu. KOPIS by také mělo být lépe informováno o zásazích jednotek, např. formou zápisů k událostem. Tyto zápisy si KOPIS může dohledat třeba na Portálu pro jednotky SDH obcí, kde každá jednotka vede veškerou evidenci osob, techniky a zpráv o zásazích.

V neposlední řadě je respondenty vnímáno jako problém omezení SMS zprávy na pouhých 160 znaků. Do tohoto počtu znaků se bohužel kompletní informace nevměstnají, jako je např. podrobná trasa do místa zásahu aj. Z hlediska informovanosti SMS zprávou by respondenti uvítali navýšení počtu členů JSDH, kterým SMS s informacemi o události přichází ze současných 10 členů na 15-20 členů, čímž by se zlepšila akceschopnost některých JPO. Dostatečnému množství informací by také napomohl přechod ze psané SMS zprávy na mluvený AMDS hovor, tzv. "plechovou hubu". Dle výsledků výzkumu u některých jednotek existují i vlastní systémy svolávání lidí nad rámec 10 členů.

Ke kvalitnější informovanosti členů JPO by napomohla i celková změna systému informování. Jednalo by se např. o přechod na svolávací systém FIREPORT. Tento systém automaticky odesílá veškeré informace jednotce, ještě před samotným výjezdem k události (co je to za událost; kam má jednotka vyjet; jaká požární technika bude zasahovat; které

požární automobily vyjíždí; systém také sám nastaví souřadnice v GPS navigaci). Systém je dle výzkumu bezproblémový, jelikož je maximálně snížena komunikace s KOPIS.

Systém, u kterého je též komunikace s KOPIS minimální je systém GINA, přes který některé JPO také vyjíždějí. Jedná se o mapový software pro mobilní zařízení, tablety či PC, který pomáhá zkrátit dojezdové časy, naviguje v obtížných terénech, pomáhá s koordinací jednotek a snižuje vytížení rádiového spojení, pomocí efektivní výměny informací formou chatu či fotografií.

4.2.3 Zjištění a doporučení týkající se kompetence a vybavenost JPO

S vytížeností z hlediska počtu výjezdu souvisí i vybavenost požárních stanic, kdy je potřeba aby příslušníci HZS ČR disponovali všemi potřebnými technickými prostředky. Kvalita vybavenosti JSDH obcí je podle respondentů dostačující, jelikož ke všem typům událostí vyjíždějí průměrně desetkrát za měsíc. Téměř všechny jednotky jsou vybaveny základním vybavením, jako je dopravní automobil, motorová stříkačka, cisternová automobilová stříkačka či dýchací přístroje.

Ostatní vybavení jako např. velkokapacitní cisterny či navigační systém GPS ve vozidlech jednotkám SDH chybí, zejména jednotkám spadajícím do kategorie JPO V. Dalším problémem je také nedostatek radiostanic a radiopřijímačů, které jsou potřebné pro vzájemnou komunikaci JPO. Některé jednotky sice vlastní alespoň radiostanice analogové, ale při současném přechodu na stanice digitální dochází ke kolizi systému, jelikož se nejedná o společný systém. Bylo by tedy vhodné dovybavit mobilní požární techniku všech jednotek požární ochrany těmito radiopřijímači a doplnit tak digitální terminály do vozidel. Následně by JPO kategorie II, III a V uvítaly spolupráci s hasičskými záchrannými sbory (JPO I) při kontrolách těchto radiopřijímačů.

Ke zlepšení úrovně vybavenosti a techniky u JSDH obcí Olomouckého kraje by mohl napomoci převod staré vyřazené techniky a materiálu od hasičských záchranných sborů. Tento způsob převodu funguje již několik let výborně například v kraji Moravskoslezském.

Z hlediska vybavenosti výjezdových jednotek sborů dobrovolných hasičů by bylo potřeba větší finanční podpory ze strany státu. Dále by respondenti z řad JPO II, JPO III a především JPO V také uvítali výpomoc státu k získání dotací na vybavenost a zázemí jednotek. Mezi další významný technický posun, který by JSDH přivítaly, se řadí pomoc od JPO kategorie I při změnách technického vybavení v rámci České republiky, například přeladění stanic na nové kmitočty aj.

Spolupráci by dle respondentů napomohla i vyšší odbornost, obzvláště členů jednotek SDH. S tím souvisí také větší zájem o odbornou přípravu, více pravidelných školení, společných cvičení a výcviků HZS ČR s JSDH. Především námětového tematického cvičení, podobajícího se co nejvíce reálné události.

Důležité je podle názorů respondentů také práce na vzájemném respektu, toleranci a vstřícnosti HZS ČR k JSDH, která dle nich při společném zásahu chybí. Ze strany JSDH by byla potřeba více profesionality, důslednosti a preciznosti a ze strany HZS ČR více empatie. To souvisí také s podporou “starších“ velitelů, ať má mladé členy kdo učit a předávat jim potřebné znalosti a zkušenosti.

4.3 Komparace postojů členů a příslušníků vybraných JPO

Olomouckého kraje

Komparace postojů členů JSDH obcí (JPO II, JPO III, JPO V) a příslušníků HZS ČR (JPO I) Olomouckého kraje je rozdělena do 3 základních oblastí a 5 skupin, jimiž jsou: I Zapojení JPO, II Práce s informacemi, II Komunikace, III Vybavenost a III Kompetence. V každé z těchto oblastí je k vybraným kategoriím jednotek požární ochrany přiřazen typický postoj členů JSDH obcí a příslušníků HZS ČR ke zkoumané problematice viz Tabulka 13.

V rámci první oblasti, tedy zapojení JPO, mají všechny vybrané kategorie potřebu vyššího pokrytí SaP, zejména na Jesenicku. JPO I by uvítaly redukci jednotek k méně závažným událostem (např. bodavý hmyz či pomoc při vyproštění osoby z vyššího patra domu). Oproti tomu JSDH obcí, což jsou jednotky kategorií II, III a V, by si přály upravit požární poplachový plán a zvýšit dojezdové vzdálenosti z důvodu zájmu většího zapojení. S tím souvisí i navýšení JPO v 1. stupni požárního poplachového plánu.

Z hlediska oblasti druhé, práce s informacemi, by všechny vybrané jednotky uvítaly znovuzavedení okresních OPIS. Pro JSDH obcí by bylo přínosem zvýšení informovanosti SMS zprávou z 10 na 15-20 členů. Příslušníci HZS ČR apelují na dodržování pravidel radioprovozu při zásahu (např. potvrzení o přijetí hlášení) ze strany velitelů JSDH obcí.

V oblasti komunikace by dle respondentů možným zlepšením mohlo být zavedení společného digitálního systému komunikace s vyšším pokrytím signálu a sítě radiopřijímači. Při větším počtu zásahu by dle příslušníků JPO I bylo vhodné zavést více frekvencí pro komunikaci, aby nedošlo k vzájemnému rušení, jak je tomu doposud. Přínosem pro JSDH obcí by byla úplná změna systému informování, tedy přechod na svolávací systém FIREPORT nebo mapový

software GINA. Jednotkám kategorie V by také pomohl přechod na AMDS hovor tzv. "plechovou hubu".

Vybavenost je u některých JPO V velkým problémem, proto by členové těchto výjezdových jednotek přivítali dovybavení o velkokapacitní stříkačky (CAS), GPS navigace nebo o digitální radiostanice a radiopřijímače. K tomu by dle nich mohla napomoci finanční podpora ze strany státu (např. formou dotací). Zlepšení v rámci vybavenosti o digitální radiostanice a radiopřijímače žádají také JPO kategorií II a III. Respondenti spadající do JPO I mezi možná zlepšení zařazují kvalitnější vybavenost JSDH obcí. K tomu by podle všech dotazovaných mohl napomoci převod vyřazeného materiálu a techniky od HZS ČR k JSDH obcí.

Poslední oblastí je oblast kompetencí, v rámci které by členové i příslušníci všech kategorií JPO uvítali více společných cvičení. Tím by se docílilo větší profesionality, preciznosti a vyšší odbornosti JSDH obcí, kterou žádají dotazovaní z řad JPO I. Také by se dosáhlo vzájemného respektu a empatie příslušníků HZS ČR ke členům výjezdových jednotek JPO II, JPO III a JPO V. Respondenti spadající do kategorií JPO II, III a V si v rámci kompetencí přejí i vyšší podporu přenosu informací od starších velitelů k mladším.

Tabulka 10: Komparace postojů členů a příslušníků JPO v Olomouckém kraji dle oblastí

<i>Kategorie JPO/ Oblast</i>	I Zapojení	II Práce s informacemi	II Komunikace	III Vybavenost	III Kompetence
JPO I	redukce JPO k méně závažným událostem	dodržování pravidel radioprovozu JSDH	zavést více frekvencí pro komunikaci	lepší vybavenost pro JSDH obcí	profesionalita, preciznost a vyšší odbornost od JSDH
JPO II	zvýšení dojezdových vzdáleností v PP plánu	zvýšení informovanosti SMS zprávou z 10 na 15-20	změna systému informování (FIREPORT, GINA)	dovybavení o digitální radiostanice a radiopřijímače	vzájemný respekt a empatie od HZS ČR; podpora přenosu informací od starších velitelů
JPO III	zvýšení dojezdových vzdáleností v PP plánu	zvýšení informovanosti SMS zprávou z 10 na 15-20	změna systému informování (FIREPORT, GINA)	dovybavení o digitální radiostanice a radiopřijímače	vzájemný respekt a empatie od HZS ČR; podpora přenosu informací od starších velitelů
JPO V	navýšení jednotek v 1. stupni poplachového plánu; zvýšení dojezdových vzdáleností v PP plánu	zvýšení informovanosti SMS zprávou z 10 na 15-20	přechod na AMDS hovor; změna systému informování (FIREPORT, GINA)	dovybavení o CAS, GPS, digitální radiostanice a radiopřijímače; finanční podpora ze strany státu	vzájemný respekt a empatie od HZS ČR; podpora přenosu informací od starších velitelů
Všechny	potřeba vyššího pokrytí SaP	znovuzavedení OPIS na okresní úrovni	společný digitální systém+větší pokrytí sítě	převod materiálu a techniky od HZS ČR k JSDH	více společných cvičení

Zdroj: vlastní

ZÁVĚR

První teoretická část bakalářské práce obecně poukázala na integrovaný záchranný systém, jeho operační střediska, základní i ostatní složky, na koordinaci těchto složek IZS a na koordinaci zásahu HZS ČR a JSDH na místě zásahu. Také se obecně zaměřila na jednotky požární ochrany, jejich techniku a vybavení, na jednotlivé typy zásahů, ke kterým vyjíždějí, na občanská sdružení a též na spolupráci v rámci požárního sportu. Dále vysvětlila koncept jednotek požární ochrany Olomouckého kraje, především se zaměřila na hasičské záchranné sbory z hlediska územních odborů a jednotlivých požárních stanic a na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí, na výkon služby a úkoly členů výjezdové jednotky a na konkrétní počty JSDH obcí v Olomouckém kraji. Objasnila hlavní pojem, spolupráci jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje, kde se věnovala převážně komunikaci mezi JSDH obcí a HZS ČR, potřebnou dokumentací (dohodami o poskytnutí pomoci, havarijním plánem Olomouckého kraje či požárním poplachovým plánem Olomouckého kraje) i jejich připraveností. V neposlední řadě se zaměřila na komparaci mimořádných událostí jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a hasičských záchranných sborů v Olomouckém kraji. Hlavním cílem první teoretické části bylo získat dostatečné informace a přehled o této problematice týkající se spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje.

Zásadním cílem výzkumné části bylo na základě dotazníkového šetření zhodnotit spolupráci a činnosti vybraných požárních jednotek JSDH obcí a HZS ČR v Olomouckém kraji za období alespoň pěti let. A to formou komparativní případové studie a reflexe této činnosti v postojích příslušníků a členů těchto jednotek požární ochrany. Dále zjistit názory a osobní zkušenosti respondentů se vzájemnou spoluprací JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje z hlediska různých oblastí. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že spolupráce JPO dle 57 % respondentů funguje dostatečně, ačkoli podle zbylých 43 % je potřeba provést spoustu změn a zlepšení.

Na základě hlavního výzkumného cíle bylo vymezeno i několik dílčích cílů. Prvním z nich bylo komparovat názory na stávající poplachový plán Olomouckého kraje i názory, týkající se fungování KOPIS, informovanosti členů a příslušníků JPO. V této oblasti bylo zjištěno, že v požárním poplachovém plánu by respondenti uvítali brát vyšší ohled na vybavenost JSDH obcí či změnit dojezdové vzdálenosti JPO. V rámci fungování KOPIS by bylo potřeba např. vyšší znalosti místních podmínek u operačních důstojníků. Z hlediska informovanosti členů a příslušníků JPO by bylo potřeba též spousty změn, jako např. navýšit počty členů, kteří jsou

SMS o zásahu informování z 10 na 15-20. Druhým dílčím cílem bylo komparovat názory, související s komunikací JPO přes radiostanice a s pokrytím sítě pro radiopřijímače. V této oblasti bylo zjištěno mnoho nedostatků, na základě kterých byla navržena možná zlepšení, jako např. přechod jednotek na společný digitální systém či vyšší pokrytí sítě vysílači anebo převaděči signálu. Posledním dílčím cílem bylo komparovat názory týkající se vybavenosti a kompetencí JPO. Téměř většina respondentů by uvítala převod vyřazeného materiálu a techniky od HZS k JSDH obcí, čímž by se zlepšila vybavenost a akceschopnost JSDH obcí. Z hlediska kompetencí by bylo potřeba více vzájemného respektu či vyšší odbornosti členů JSDH obcí.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že v posledních letech spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje funguje velmi dobře a to jak na úrovni každodenních zásahů, tak v rámci společných výcviků, cvičení či na úrovni soutěží požárního sportu. I přesto, že vzájemná spolupráce funguje výborně, jsou i oblasti, které by uvítaly velká zlepšení. Tyto změny by se týkaly převážně systému komunikace a vysílání JPO k MU, fungování a informovanosti ze strany KOPIS či technické vybavenosti jednotek SDH obcí. V případě komparace HZS ČR a JSDH obcí z hlediska počtu výjezdů i jejich technické vybavenosti, jsou HZS Olomouckého kraje mnohem vytíženější a technicky vybavenější než JSDH obcí.

Následně došlo ke shrnutí výzkumu a zhodnocení činnosti a spolupráce JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje. Na základě těchto zjištění byla navržena možná doporučení týkající se nejvíce problémových oblastí spolupráce jednotek požární ochrany (zapojení JPO, práce s informacemi a komunikace, vybavenost a kompetence), následně byla provedena komparace postojů členů JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje.

Nelze říci, která problémová oblast spolupráce by potřebovala razantně a která jen lehce zdokonalit, lze však zcela jednoznačně konstatovat, že výsledky dotazníkového šetření jasně poukázaly na určité nedostatky, které je nutné řešit, i když spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje funguje dostatečně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. BALABÁN, Miloš, Jan DUCHEK a Libor STEJSKAL, 2007. *Kapitoly o bezpečnost*. V Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-1440-3.
2. FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK, 2010. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-1856-2.
3. HANUŠKA, Zdeněk, 2006. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě. ISBN 80-86634-02-9.
4. HANUŠKA, Zdeněk, 2008. *Organizace jednotek požární ochrany*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě. ISBN 978-80-7385-035.
5. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, 2014. *Metodika pro zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Č.j. MV- 52763-7/PO2008.
6. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR OLOMOUCKÉHO KRAJE, 2018. *Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje*. Olomouc: Olomoucký kraj. ISBN 978-80-87982-97-6.
7. HORÁK, Rudolf a kolektiv, 2004. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde. ISBN 80-7201-471-4.
8. KOLEKTIV AUTORŮ, 2007. *Bojový řád jednotek požární ochrany*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě. ISBN 978-80-7385-026-5.
9. KOLEKTIV AUTORŮ, 2009. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě. ISBN 978-80-7385-069-2.
10. KOLEKTIV AUTORŮ, 2015. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skriptá*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.
11. MATES, Pavel, Jindřich ŠKODA a František VAVERA, 2011. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-604-2.
12. MINARSKÝ, Antonín, 2007. *Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání: 1970-2006*. Karlovy Vary: Občanské sdružení Český hasič.

13. OLOMOUCKÝ KRAJ, 2016. *Dobrovolní hasiči Olomouckého kraje*. Olomouc. ISBN978-80-87982-42-6.
14. PACINDA, Štefan a Ján PIVOVARNÍK, 2010. *Kolektivní ochrana obyvatelstva*. Česko. Hasičský záchranný sbor. Generální ředitelství. Praha: Ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor ČR. ISBN 978-80-86640-67-9.
15. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ, 2010. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Modul I. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.
16. SZASZO, Zoltán, 2010. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. ISBN 978-80-86640-60-0.
17. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.
18. ZEMAN, Miloš a Otakar J. MIKA, 2007. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické v Brně. ISBN 978-80-214-3448-6.

Závěrečné práce

19. OBŠIL, Alois, 2018. *Spolupráce jednotek HZS a SDH v podmínkách Olomouckého kraje*. Ostrava. Bakalářská práce. Vysoká škola báňská- Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství. Vedoucí práce Ing. Dana Chudová, Ph.D.

Interní dokumenty

20. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR OLOMOUCKÉHO KRAJE, 2020. *Havarijní plán Olomouckého kraje*. Čj.:BRK-10-03 KR. Olomouc. Schválil: Ing. Martin Tesařík, hejtman Olomouckého kraje.

Zákony

21. ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi*. AION CS, [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.
22. ČESKO, 2011. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Zákony pro lidi*. AION CS, [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>.

23. ČESKO. OLOMOUCKÝ KRAJ, 2018. Požární poplachový plán Olomouckého kraje. In: *Věstník právních předpisů Olomouckého kraje*. 2018, částka 4, s. 105-192. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-poplachovy-plan-olomouckeho-kraje.aspx>.

Internetové zdroje

24. HZS ČR, 2019a. Historie Záchraného útvaru HZS ČR. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/utvary-mv-generalniho-reditelstvi-hzs-cr-sekce-integrovaného-zachranneho-systemu-a-operacniho-rizeni-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.
25. HZS ČR, 2019b. Jednotky požární ochrany. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.
26. HZS ČR, 2019c. Co to jsou jednotky požární ochrany? Ing. Karel Kotek [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-to-jsou-jednotky-pozarni-ochrany.aspx>.
27. HZS ČR, 2019d. Informace dle zákona č. 106/1999 Sb. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/informace-dle-zakona-c-106-1999-sb--informace-dle-zakona-c-106-1999-sb.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.
28. HZS ČR, 2019e. O IZS. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>.
29. HZS ČR, 2019i. HZS Olomouckého kraje. Organizační složky. Územní odbor Olomouc. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: [//www.hzscr.cz/clanek/uo-olomouc.aspx](https://www.hzscr.cz/clanek/uo-olomouc.aspx).
30. HZS ČR, 2019j. HZS Olomouckého kraje. Organizační složky. Územní odbor Prostějov. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-prostejov-uzemni-odbor-prostejov.aspx>.

31. HZS ČR, 2019k. HZS Olomouckého kraje. Organizační složky. Územní odbor Přerov. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uzemni-odbor-prerov-544920.aspx>.
32. HZS ČR, 2019l. HZS Olomouckého kraje. Organizační složky. Územní odbor Šumperk. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-sumperk-uzemni-odbor-sumperk.aspx>.
33. HZS ČR, 2019m. HZS Olomouckého kraje. Organizační složky. Územní odbor Jeseník. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-jesenik-uzemni-odbor-jesenik.aspx>.
34. HZS ČR, 2019n. HZS Olomouckého kraje. Jednotky požární ochrany. Alternativní navigace. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-olomouckeho-kraje-menu-jednotky-pozarni-ochrany.aspx>.
35. HZS ČR, 2019o. Záchraný útvar. Vzdělávání. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani--oddeleni-vzdelavani-oddeleni-vzdelavani.aspx>.
36. HZS ČR, 2019p. Cvičení. Zpravodajství. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-olomouckeho-kraje-menu-informacni-servis-zpravodajstvi.aspx>.
37. HZS ČR, 2019q. Statistické přehledy událostí HZS Olomouckého kraje. *Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-prehledy-udalosti-hzs-olomouckeho-kraje.aspx>.
38. OLOMOUCKÝ KRAJ, 2019. O Olomouckém kraji. *Olomoucký kraj* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/o-olomouckem-kraji-cl-1362.html>.
39. POLICIE, 2019. Operační středisko. *Policie ČR* [online], [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/operacni-stredisko-prezidia.aspx>.

Příspěvky na webových stránkách

40. CZSO, 2019. Statistická ročenka Olomouckého kraje- 2019. Charakteristika Olomouckého kraje. In: *CZSO* [online], © 2019 Český statistický úřad , 19.12.2019 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-olomouckeho-kraje-2019>.
41. HZS ČR, 2019f. Bojový řád jednotek požární ochrany (1. 1. 2018). Metodické listy kapitoly Ř: 1. Řízení zásahu. In: *HZSČR* [online], © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 1.1.2018 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>.
42. HZS ČR, 2019g. Bojový řád jednotek požární ochrany (1. 1. 2018). Metodické listy kapitoly Ř: 1. Činnost hasičů na místě zásahu. In: *HZSČR* [online], © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 1.1.2018 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>.
43. HZS ČR, 2019h. Bojový řád jednotek požární ochrany (1. 1. 2018). Metodické listy kapitoly Ř: 1. Organizace místa zásahu. In: *HZSČR* [online], © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 1.1.2018 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>
44. HZS ČR, 2019r. Statistické přehledy událostí HZS Olomouckého kraje. Statistika událostí roku 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019. In: *HZSČR* [online], © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 1.1.2018 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-prehledy-udalosti-hzs-olomouckeho-kraje.aspx>

PŘÍLOHY

Příloha A – Ukázka zařazení JPO do požárního poplachového plánu Olomouckého kraje

Příloha B – Počet dopravních nehod v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

Příloha C – Počet úniků nebezpečných látek v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

Příloha D – Počet technických havárií / pomocí v Olomouckém kraji za období 2014 - 2019

Příloha E – Dotazník- Spolupráce jednotek požární ochrany JSDH obcí a HZS Olomouckého kraje

PŘÍLOHA A – UKÁZKA ZAŘAZENÍ JPO DO POŽÁRNÍHO POPLACHOVÉHO PLÁNU OLOMOUCKÉHO KRAJE

Okres	Obec	Místní část obce	Rozdělení jednotek PO do jednotlivých stupňů požárního poplachu					
			I. stupeň		II. stupeň		III. stupeň	
			Jednotka PO	Kat.	Jednotka PO	Kat.	Jednotka PO	Kat.
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Adolfovice	Jeseník	I	Lipová-lázně	III/1	Vápenná	III/1
			Jeseník	I	Česká Ves	III/1	Supíkovice	V
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Bělá	Bělá pod Pradědem	III/1	Písečná	V	Široký Brod (DA)	V
			Jeseník	III/1	Žulová	III/1	Skorošice	III/1
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Bělá	Jeseník	I	Mikulovice	III/1	Karlova Studánka (MšK)	III/1
			Jeseník	I	Lipová-lázně	III/1	Žulová	III/1
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Domašov	Bělá pod Pradědem	III/1	Karlova Studánka (MšK)	III/1	Mikulovice	III/1
			Jeseník	III/1	Česká Ves	III/1	Vápenná	III/1
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Domašov	Jeseník	III/1	Vrbno pod Pradědem (MšK)	III/1	Supíkovice	V
			Jeseník	I	Písečná	V	Široký Brod (DA)	V
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Filipovice	Jeseník	I	Lipová-lázně	III/1	Vápenná	III/1
			Jeseník	I	Česká Ves	III/1	Supíkovice	V
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Filipovice	Bělá pod Pradědem	III/1	Písečná	V	Široký Brod (DA)	V
			Jeseník	III/1	Žulová	III/1	Karlova Studánka (MšK)	III/1
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Filipovice	Jeseník	I	Mikulovice	III/1	Vrbno pod Pradědem (MšK)	III/1
			Jeseník	I	Lipová-lázně	III/1	Karlova Studánka (MšK)	III/1
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Filipovice	Jeseník	I	Česká Ves	III/1	Vápenná	III/1
			Jeseník	III/1	Písečná	V	Supíkovice	V
Jeseník	Bělá pod Pradědem	Filipovice	Bělá pod Pradědem	III/1	Žulová	III/1	Široký Brod (DA)	V
			Jeseník	I	Mikulovice	III/1	Vrbno pod Pradědem (MšK)	III/1
Jeseník	Bernartice	Bernartice	Bernartice	III/1	Jeseník	I	Uheřná (DA)	V
			Javorník	III/1	Vičice	V	Kobylá nad Vidnavkou	V
Jeseník	Bernartice	Bernartice	Vidnava	III/1	Velká Kraš	III/1	Paczkow (PL)	I
			Jeseník	I	Žulová	III/1	Skorošice	III/1
Jeseník	Bernartice	Buková	Jeseník	I	Tomikovice	III/1	Bílá Voda	III/1
			Vidnava	III/1	Jeseník	I	Uheřná (DA)	V
Jeseník	Bernartice	Buková	Bernartice	III/1	Jeseník	I	Kobylá nad Vidnavkou	V
			Žulová	III/1	Vičice	V	Kobylá nad Vidnavkou	V
Jeseník	Bernartice	Buková	Javorník	III/1	Tomikovice	III/1	Vápenná	III/1
			Jeseník	I	Vidnava	III/1	Velká Kraš	III/1
Jeseník	Bernartice	Horní Heřmanice	Jeseník	I	Skorošice	III/1	Paczkow (PL)	I
			Vidnava	III/1	Jeseník	I	Vičice	V
Jeseník	Bernartice	Horní Heřmanice	Bernartice	III/1	Javorník	III/1	Uheřná (DA)	V
			Velká Kraš	III/1	Žulová	III/1	Stará Červená Voda	III/1
Jeseník	Bernartice	Horní Heřmanice	Jeseník	I	Kobylá nad Vidnavkou	V	Skorošice	III/1
			Jeseník	I	Tomikovice	V	Paczkow (PL)	I

**PŘÍLOHA B - POČET DOPRAVNÍCH NEHOD V OLOMOUCKÉM
KRAJI ZA OBDOBÍ 2014 - 2019**

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
DN - silniční						
2014	415	243	191	190	81	1120
2015	375	269	193	203	61	1101
2016	422	267	185	223	91	1188
2017	458	286	199	267	101	1311
2018	44	258	197	257	90	846
2019	438	253	203	225	82	1201
Celkem	2152	1576	1168	1365	506	6767
DN - silniční i hromadná						
2014	3	0	0	0	0	3
2015	3	0	0	0	0	3
2016	3	0	2	0	1	6
2017	4	2	2	2	0	10
2018	3	2	3	2	1	11
2019	4	1	2	0	0	7
Celkem	20	5	9	4	2	40
DN - železniční						
2014	15	15	5	12	2	49
2015	20	15	7	16	1	59
2016	19	10	5	10	0	44
2017	26	11	10	12	2	61
2018	18	10	5	9	1	43
2019	23	11	6	10	3	53
Celkem	121	72	38	69	9	309
DN - letecká						
2014	0	0	0	0	1	1
2015	1	0	0	0	0	1
2016	2	0	0	1	0	3

2017	0	1	0	0	1	2
2018	0	1	0	0	1	2
2019	1	1	0	0	1	3
Celkem	4	3	0	1	4	12
DN - ostatní						
2014	1	2	2	2	1	8
2015	2	1	0	0	0	3
2016	5	1	0	1	0	7
2017	1	0	0	0	1	2
2018	0	1	0	0	3	4
2019	1	1	1	0	1	4
Celkem	10	6	3	3	6	28

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

**PŘÍLOHA C – POČET ÚNIKŮ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK
V OLOMOUCKÉM KRAJI ZA OBDOBÍ 2014-2019**

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
UNL – plynu/aerosolu						
2014	23	20	9	11	0	63
2015	30	28	22	20	5	105
2016	33	11	17	17	8	86
2017	42	13	18	15	12	100
2018	34	27	27	16	7	111
2019	44	21	11	11	7	94
Celkem	206	120	104	90	39	559
UNL - kapaliny (mimo ropné produkty)						
2014	6	2	1	3	0	12
2015	8	6	3	4	0	21
2016	8	1	0	2	0	11
2017	2	3	7	3	1	16
2018	6	3	0	3	3	15
2019	5	3	4	1	0	13
Celkem	35	18	15	16	4	88
UNL- ropných produktů						
2014	73	41	43	45	24	226
2015	65	37	21	27	5	155
2016	48	31	21	30	16	146
2017	86	31	27	28	17	189
2018	70	39	30	35	19	193
2019	76	27	30	50	20	203
Celkem	418	206	172	215	101	1112
UNL - pevné látky						
2014	0	0	0	1	1	2
2015	2	1	0	0	0	3
2016	2	0	1	0	1	4
2017	1	0	0	0	0	1

2018	0	1	0	0	0	1
2019	0	1	0	0	0	1
Celkem	5	3	1	1	2	12
UNL - ostatní						
2014	1	2	2	2	1	8
2015	2	1	0	0	0	3
2016	5	1	0	1	0	7
2017	6	1	2	1	1	11
2018	1	0	1	0	0	2
2019	0	0	0	0	0	0
Celkem	15	5	5	4	2	31

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

**PŘÍLOHA D – POČET TECHNICKÝCH HAVÁRIÍ / POMOCÍ
V OLOMOUCKÉM KRAJI ZA OBDOBÍ 2014 - 2019**

<i>Rok / Územní odbor</i>	Olomouc	Přerov	Prostějov	Šumperk	Jeseník	Celkem
TH - technická havárie						
2014 - 2019	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	0	0	0	0	0
TH - technická pomoc						
2014	811	668	595	417	522	3013
2015	878	562	467	512	299	2718
2016	803	558	375	381	274	2391
2017	1255	835	778	750	284	3902
2018	1221	730	473	669	297	3390
2019	1357	717	679	885	329	3967
Celkem	6325	4070	3367	3614	2005	19381
TH - technologická pomoc						
2014	0	6	1	0	0	7
2015	4	5	2	4	0	15
2016	1	0	0	0	0	1
2017	1	0	0	0	0	1
2018	4	3	0	1	0	8
2019	1	0	0	1	1	3
Celkem	11	14	3	6	1	35
TH - ostatní pomoc						
2014	43	40	39	41	20	183
2015	49	56	51	60	18	234
2016	37	58	56	36	24	211
2017	48	68	46	83	47	292
2018	33	60	48	66	36	243
2019	45	76	64	84	33	302
Celkem	255	358	304	370	178	1465

Zdroj: zpracováno dle HZS ČR, 2019r

PŘÍLOHA E – DOTAZNÍK – SPOLUPRÁCE JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY JSDH OBCÍ A HZS OLOMOUCKÉHO KRAJE

Vážená paní, Vážený pane,

Jmenuji se Lucie Strouhalová a jsem studentkou 3. ročníku Managementu ochrany podniku a společnosti na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. Dovoluji si Vás oslovit se žádostí o vyplnění dotazníku, který je součástí výzkumu mé bakalářské práce. Ujist'uji Vás, že tento dotazník je anonymní a jeho výsledky budou sloužit pouze ke studijním účelům při zpracování bakalářské práce.

Mnohokrát Vám děkuji za Váš čas věnovaný vyplnění dotazníku.

Lucie Strouhalová

Identifikační údaje respondenta:

Platnou odpověď prosím zakřížkujte

1) Pohlaví:

- Žena
- Muž

2) Věk:

- 18-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61 a více

3) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Vyučen/a
- Středoškolské
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

Výzkumné otázky:

4) Jste členem/příslušníkem:

- JSDH
- HZS ČR
- JSDH i HZS ČR

5) Jak dlouho jste členem JSDH?

- Méně než 1 rok
- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-25
- 26-30
- 31 a více
- Nejsem členem

6) Jak dlouho jste příslušníkem HZS ČR?

- Méně než 1 rok
- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-25
- 26-30
- 31 a více
- Nejsem příslušníkem

7) Pod jaký územní odbor spadáte?

- Územní odbor Olomouc
- Územní odbor Přerov
- Územní odbor Prostějov
- Územní odbor Šumperk
- Územní odbor Jeseník

8) Do jaké kategorie dle operačního využití a působnosti patříte?

- JPO I
- JPO II
- JPO III
- JPO V
- JPO I + JPO II
- JPO I + JPO III
- JPO I + JPO V

9) K jakým událostem nejvíce vyjíždíte? (seřad'te od 1(nejvíce) do 5(nejméně))

- Požáry
- Dopravní nehody
- Únik nebezpečných chemických látek
- Technické havárie, pomoc
- Plané poplachy

10) Kolik má vaše jednotka HZS ČR průměrně výjezdů za 1 měsíc?

- 0-10
- 11-20
- 21-30
- 31-40

- 41 a více
- Nejsem příslušníkem HZS ČR

11) Kolik má vaše jednotka SDH průměrně výjezdů za 1 měsíc?

- 0-10
- 11-20
- 21-30
- 31-40
- 41 a více
- Nejsem členem JSDH

12) Co byste změnili na stávajícím poplachovém plánu Olomouckého kraje? (vhodné zaškrtněte, možnost více odpovědí)

- Nic bych neměnil/a (je dobře zpracován)
- Brát větší ohled na vybavenost JPO
- Upravit dojezdové vzdálenosti JPO k MU
- Navýšení počtu JPO v 1. stupni poplachu
- Brát větší ohled na vybavenost JPO
- Nevím
- Jiné(napiš)

.....
.....

13) Absolvovali jste nějaké kurzy/školení v rámci požární ochrany?

- Ano
- Ne
- Neví

14) Pokud ano, tak jaké? (napište)

.....
.....
.....

15) Myslíte si, že spolupráce JSDH a HZS ČR v Olomouckém kraji dostatečně funguje?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

16) Co byste ve smyslu spolupráce doporučili zlepšit? (napište)

.....
.....
.....

17) Funguje podle Vás komunikace přes radiostanice (vysílačky) dostatečně?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

18) Co byste doporučili zlepšit v komunikaci přes radiostanice (vysílačky)? (napište)

.....
.....
.....

19) Myslíte si, že je dostatečné pokrytí sítě pro radiopřijímače?

- Ano

- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

20) Co byste doporučili zlepšit v rámci pokrytí sítě pro radiopřijímače? (napíšte)

.....

.....

.....

21) Myslíte si, že v případě jakéhokoliv zásahu je SMS zprávou informovaný dostatečný počet členů JSDH? (zpravidla 10 členů JSDH + starosta obce)

- Ano
- Ne
- Nevím

22) Pokud ne, znamená to tedy, že byste uvítal/a navýšení tohoto počtu členů JSDH, kteří SMS zprávu dostávají?

- Ano, bylo by vhodné počet navýšit.
- Ne, počet bych snížil/a.
- Jiné (napíšte)

.....

.....

.....

23) Je podle Vás fungování operačního střediska Olomouckého kraje dostatečné?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

24) V čem je podle Vás možné zlepšit fungování operačního střediska Olomouckého kraje?(napište)

.....
.....
.....

25) Čím může být způsobeno to, že JPO nedostává při výjezdu dostatečné množství potřebných informací?(možnost více odpovědí)

- Operátor či operační důstojník OPIS nejsou dostatečně obeznámeni s některými místními informacemi, které by usnadnili zásah JPO.
- Ohlašovatel události nepředá operátorovi centra tísňového volání všechny potřebné informace, ačkoli je na to tázán.
- Ohlašovatel události předá operátorovi centra tísňového volání nepravdivé nebo zkreslené informace.
- Jiné (napište)

.....
.....

26) Jaká je podle Vás vybavenost Vaší stanice HZS ČR? (týká se HZS ČR)

- Výborná
- Velmi dobrá
- Dostačující
- Nedostačující
- Havarijní
- Nejsem příslušníkem HZS ČR

27) Jaké vybavení vlastníte na Vaší stanici HZS ČR?(vhodné zaškrtněte, týká se jen příslušníků HZS ČR)

- Dopravní automobil
- Automobilový žebřík do 30 m
- Automobilová plošina do 30 m

- CAS (cisternová automobilová stříkačka)
- Motorová stříkačka
- Dýchací přístroj
- Vozidlová/ přenosná radiostanice
- Hydraulické vyprošťovací zařízení

28) Jaká je podle Vás vybavenost Vaší jednotky SDH? (týká se JSDH)

- Výborná
- Velmi dobrá
- Dostačující
- Nedostačující
- Havarijní
- Nejsem členem JSDH

29) Jaké vybavení vlastní Vaše jednotka SDH?(vhodné zaškrtněte, týká se jen členů JSDH)

- Dopravní automobil
- Automobilový žebřík do 30 m
- Automobilová plošina do 30 m
- CAS (cisternová automobilová stříkačka)
- Motorová stříkačka
- Dýchací přístroj
- Vozidlová/ přenosná radiostanice
- Hydraulické vyprošťovací zařízení

30) Účastníte se soutěží v požárním sportu?

- Ano
- Ne

Děkuji za Váš čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníkového šetření